

2023

EVALUATIEDOCUMENT

Figuur 1 - Bron: Stockimages Microsoft 356

Toolbox Autonomie-ondersteunend Lesgeven

Tonneijk, Elke E.J.F.J.

In opdracht van SG Were Di

12-6-2023

Toolbox Autonomie-ondersteunend Lesgeven voor docenten - Interventie

Sterke motivatie begint bij ondersteunend onderwijs: een toolbox voor docenten op weg naar autonomie-ondersteunend lesgeven

Auteur

Elke Tonneijk

Studentnummer 3502384

e.tonneijk@student.fontys.nl

Opdrachtgever

Rianne Groenen

SG Were Di

Merendreef 1, Valkenswaard

Instituut informatie

Fontys Hogescholen HRM en Psychologie

Emmasingel 28, Eindhoven

Assessor 1

Marijke Bergman

Begeleidend docent en assessor 2

Tanja Stöver

Publicatiedatum

12-6-2023

were di } toekomst
in
uitvoering

> FOR SOCIETY

Voor de leesbaarheid van de tekst wordt in document de mannelijke vorm gebruikt om naar personen te verwijzen. Waar 'hij' wordt gebruikt, kan ook 'zij' of 'die' worden gelezen/bedoeld.

VOORWOORD

Voor u ligt het evaluatiedocument van de interventie “*Toolbox Autonomie-ondersteunend Lesgeven voor docenten - Sterke motivatie begint bij ondersteunend onderwijs: een toolbox voor docenten op weg naar autonomie-ondersteunend lesgeven*”. Deze toolbox is tot stand gekomen door een praktijkonderzoek in opdracht van SG Were Di, naar het bevorderen van de motivatie van leerlingen van SG Were Di. Dit evaluatiedocument is geschreven door mij tijdens het afstudeerjaar van september 2022 tot juni 2023 aan de opleiding Toegepaste Psychologie van Fontys Hogescholen in Eindhoven.

Samen met mijn opdrachtgever Rianne Groenen hebben wij gekeken naar mogelijke onderzoeksthema's, en zijn zodoende op dit onderwerp uitgekomen. Zij heeft mij gedurende het gehele schooljaar ondersteuning aangeboden, en ik wil haar dan ook bedanken voor haar enthousiasme, passie en vertrouwen in mij. Ook wil ik Clementien Janssen bedanken, die mij meerdere malen van feedback heeft voorzien, en daarnaast haar creatieve talenten heeft ingezet om een mooie poster te ontwikkelen voor de interventie.

Het schrijven- en uitvoeren van de interventie is een langdurig en ingewikkeld proces geweest. Hierbij kon ik met al mijn vragen altijd terecht bij mijn werkplek docent Tanja Stöver, en uiteraard bij mijn assessor Marijke Bergman. Ik wil hen bedanken voor hun geduld met al mijn vragen, en daarnaast voor alle inspirerende ideeën en feedback die zij hebben aangedragen.

Tot slot wil ik mijn familie en vrienden bedanken voor hun geloof in mij, en daarnaast door alle steun die ik van hen heb mogen ontvangen afgelopen schooljaar. Hierdoor ben ik in staat geweest om mijn onderzoek en interventie positief te kunnen afronden.

Ik wens je veel leesplezier.

Elke Tonneijk

Valkenswaard, 12 Juni 2023

INHOUD

Voorwoord	2
1. Samenvatting	4
2. Aanleiding	5
3. Inleidend hoofdstuk	5
3.1 Praktijkvraag / Probleem	5
3.2 Beschrijving interventie	6
3.2.1 Interventie onderdelen en doelen	7
3.3 Verantwoording	10
3.3.1 Verantwoording Theorie en praktijk	10
3.3.2 Aansluiting interventie bij doelgroepen	11
3.3.3 Toepassing EAST principe	11
3.3.4 Het ontwikkelen van een toolbox	12
3.3.5 Verantwoording filmpjes	13
3.3.6 Verantwoording kernkaarten	13
3.3.7 Verantwoording Toolbox website	14

3.3.8 Verantwoording toolbox handleiding	14
4. Evaluaties en aanpassingen.....	15
4.1 Methode evaluatie.....	16
4.1.1 Deelnemende docenten.....	16
4.1.2 tools bij evaluatie.....	16
4.2 Evaluaties.....	16
4.2.1 Evaluatie 1.....	16
4.2.2 Evaluatie 2.....	17
4.2.3 Evaluatie 3.....	19
4.2.4 Evaluatie 4.....	20
4.2.5 Evaluatie 5.....	21
4.2.5 Evaluatie 5.....	22
4.2.7 Evaluatie 7.....	23
4.3 Aanpassingen website n.a.v. evaluaties.....	25
4.4 Aanpassingen handleiding n.a.v. evaluaties	26
4.5 Overige aanpassingen	26
4.6 Resultaten vragenlijsten leerlingen	27
4.7 Eindevaluatie.....	27
5. Discussie	28
5.1 Korte samenvatting proces.....	28
5.2 Beperkingen	29
5.3 Sterke kanten.....	29
5.4 Aanbevelingen.....	29
5.5 Implementatie.....	30
5.5.1 Wie voert de interventie uit.....	30
5.5.2 Benodigdheden.....	30
5.5.3 Kosten.....	31
5.5.4 Planning.....	32
5.5.5 Accepteerbaarheid	32
5.5.6 Uitvoerbaarheid en mogelijke obstakels	32
Bibliografie	33
Bijlagen	36
1. Ethische verantwoording.....	36
2. Werving docenten	38
3. Uitleg interventie voor deelnemende docenten.....	39
4. Vragenlijst leerklimate leerlingen voorafgaand aan het testen.....	40
5. Vragenlijst leerklimate leerlingen na het testen met toevoeging van extra vragen	43

6.	Manier van motiveren docenten vragenlijst	45
7.	Voorbeeld document voor docent bij evaluatie	48
8.	Evaluatievragen toolbox website versie	50
9.	Evaluatievragen toolbox handleiding versie.....	51
10.	Gebruikte tools bij evaluatie	52
11.	Prototypen tips en korte theorie	53
12.	Formulier hbo kennisbank.....	55
13.	Ruwe versies evaluaties docenten.....	58

1. SAMENVATTING

Dit onderzoek en de bijbehorende interventie zijn ontwikkeld in opdracht van SG Were Di. Leerlingen van SG Were Di geven aan een verlaagde mate van motivatie te ervaren. Docenten van SG Were Di beamen dit, en geven aan dit te merken in hun lessen. Zij merken dit aan het gedrag van deze ongemotiveerde leerlingen, omdat zij vaker een les verstoren, minder betrokken zijn en slechtere studieresultaten hebben. Bij het observeren van lessen werd dit ook gezien.

Vanuit gesprekken met leerlingen en docenten, en literatuuronderzoek, is gebleken dat docenten in zekere mate invloed kunnen hebben op de motivatie van leerlingen (Reeve, 2009). Daarbij geven leerlingen aan dat zij verbondenheid missen met hun docent, het soms moeilijk vinden om het nut van een vak in te zien, en daarnaast ervaren dat het woordgebruik van hun docenten niet bevorderlijk is. De docenten geven aan het moeilijk vinden om de motivatie van hun leerlingen te bevorderen. Zij vertellen dat ze hiervoor nog niet genoeg kennis bezitten, en de vertaling van theorie naar de praktijk missen. Hierbij geven de docenten aan dat zij behoefte hebben aan een interventie waarin er voldoende theorie, maar ook praktijkvoorbeelden worden beschreven. Het algemeen doel van de interventie was om docenten meer kennis en bewustzijn bij te brengen over motivatie, de autonomie-ondersteunende manier van lesgeven en het bevorderen van onderlinge verbondenheid. Hiermee konden zij de motivatie van hun leerlingen positief beïnvloeden, door dit toe te passen in de praktijk tijdens het lesgeven.

Er is uit onderzoek gebleken dat Autonomie-ondersteunend lesgeven een positieve invloed heeft op de motivatie van de leerlingen (Reeve J. , 2011), en daarnaast ook bijdraagt aan een verbeterd algemeen welzijn van zowel leerlingen als docenten (Ryan & Deci, 2017). Deze manier van lesgeven komt voort vanuit de Self-Determination Theory (SDT), en is door meerdere onderzoekers als effectief beschreven (Jang et al., 2010). Daarnaast blijkt uit literatuuronderzoek dat deze manier van lesgeven goed aan te leren is voor de docenten (Reeve, 2009). Als interventie is deze manier van lesgeven uitgewerkt en beschreven in een toolbox. Hiervan zijn twee vormen gemaakt: een handleiding variant en een website variant. Bij het ontwikkelen van de toolbox is getracht de theorie zo kort mogelijk te houden, en vooral de koppeling naar de praktijk duidelijk te maken.

Er zijn vijf docenten geweest die verschillende onderdelen en versies van deze onderdelen hebben uitgetest. Met hen is uitvoerig geëvalueerd door het gebruik van een vragenlijst en een aanvullende evaluatietool. Deze docenten waren over het algemeen erg positief over de interventie, vooral nadat alle aanpassingen die zij hadden geopperd waren doorgevoerd in de interventie. Zelf geven de docenten aan dat ze zich meer bewust zijn geworden van hun eigen manier van lesgeven, maar ook inzien wat de voordelen kunnen zijn van de autonomie-ondersteunende manier van lesgeven. Zij zijn dan ook van mening dat dit school breed zou moeten worden toegepast. Hierbij geven zij aan dat zij van mening zijn dat er meer uniformiteit zou moeten zijn tussen de docenten rondom de manier van lesgeven, zodat dit ook prettiger en meer voorspelbaar wordt voor de leerlingen. Ook andere betrokkenen zoals de opdrachtgever zelf, een onderwijskundige en de rector en conrector waren erg positief over deze manier van lesgeven. Deze manier van lesgeven zal dan ook volgend jaar worden meegenomen in de ontwikkeling van een nieuwe onderwijsvisie bij SG Were Di.

Uit de enquêtes die zijn afgenomen bij de leerlingen waarbij getest is blijkt dat zij, over het algemeen, verschil hebben gemerkt in de manier van lesgeven van hun docent. Zij geven hierbij aan met name te merken dat zij meer keuzevrijheid hebben, en dat hun docent meer open stond voor feedback. Er zat dan ook een lichte stijging in de ervaren autonomie-ondersteuning bij de leerlingen.

Tot slot wordt er aanbevolen voor de opdrachtgever om het autonomie-ondersteunend lesgeven school breed te implementeren, en daarnaast om de interventie eerder in het schooljaar aan te bieden.

2. AANLEIDING

Vanuit het praktijkonderzoek op SG Were Di is gebleken dat de leerlingen een verminderde motivatie ervaren, en dat docenten hier hinder van ondervinden tijdens hun lessen. Bovendien is gebleken dat een verminderde motivatie kan resulteren tot lagere studieresultaten (Meens et al., 2018), en vaak een oorzaak is van verstoringen tijdens de les. Theorie en praktijkonderzoek wijzen uit dat leerlingen van SG Were Di niet worden voorzien in hun behoeften aan autonomie, verbondenheid en competentie, wat allen belangrijke componenten zijn die invloed hebben op de motivatie volgens de Self-Determination Theory (SDT) (Ryan & Deci, 2017). Docenten kunnen hier invloed op uitoefenen, door te zorgen dat zij hun leerlingen in deze behoeften voorzien. Echter wordt dit nog niet veel teruggezien op SG Were Di. Docenten geven aan het moeilijk te vinden om de motivatie van hun leerlingen te beïnvloeden, en missen concrete tips, theorieën en tools die ook echt passen bij henzelf, en hun leerlingen.

Vanuit onderzoek is gebleken dat Autonomie-ondersteunend Lesgeven een zeer geschikte manier is om te voldoen aan de behoeften van de leerlingen (autonomie, verbondenheid en competentie) (Reeve J., 2011), en daarnaast ook goed aan te leren is voor docenten. Deze manier van lesgeven bevordert namelijk ook de behoeften van de docenten aan autonomie, verbondenheid en competentie (Ryan & Deci, 2017). Aan de hand van deze informatie zal er een interventie worden gemaakt die zich richt op het verhogen van de motivatie bij leerlingen dóór docenten.

3. INLEIDEND HOOFDSTUK

3.1 PRAKTIJKVRAAG / PROBLEEM

Leerlingen op SG Were Di geven aan niet erg gemotiveerd te zijn. Zij vertellen dat ze de lessen niet altijd interessant te vinden, en het soms moeilijk te vinden om de relevantie ervan in te zien (Persoonlijke communicatie met Leerlingen, 2022). Docenten merken dit gebrek aan motivatie tijdens hun lessen, volgens hen leidt dit o.a. tot moeizame lessen waarin zij vaak ongemotiveerde leerlingen moeten aanspreken vanwege onoplettendheid, onbetrokkenheid en andere verstoringen (Persoonlijke communicatie met docenten, 2022). Dit is niet alleen vervelend voor de docenten, maar heeft ook negatieve gevolgen voor leerlingen zelf, omdat hun prestaties hier negatief worden beïnvloed (Meens et al., 2018).

Gesprekken met leerlingen en literatuuronderzoek hebben aangetoond dat docenten invloed kunnen hebben op de motivatie van leerlingen, maar andere factoren zoals klasgenoten, sociaal-culturele factoren, context en verbondenheid spelen ook een belangrijke rol (Loera et al., 2018; Lekes et al., 2010; Feldman, 2019). Eerder is overigens ook gebleken dat docenten op SG Were Di, maar ook docenten in het algemeen, vaak op een controlerende manier lesgeven (Reeve, 2009). Hierbij maken zij vaak gebruik van negatief taalgebruik, waardoor leerlingen te weinig autonomie, verbondenheid en competentie ervaren. Deze laatste drie aspecten hebben juist een positieve invloed op motivatie, wanneer ze op de juiste manier worden toegepast (Ryan & Deci, 2017). Docenten van SG Were Di vinden het echter moeilijk om dit in de praktijk toe te passen, zo geven zij aan kennis te missen op het gebied van motivatie en hoe dit beïnvloed kan worden (Persoonlijke communicatie met docenten, 2022).

Om deze reden is er behoefte vanuit de docenten aan korte, en eenvoudig toepasbare interventies die zij tijdens hun lessen kunnen uitproberen, en die bovendien een positieve uitwerking hebben op de motivatie van leerlingen. Het is van belang dat deze interventies ook passen bij de docenten en aansluiten bij de leerlingen. Bestaande interventies zijn namelijk volgens docenten van SG Were Di te ingewikkeld, te lang of passen niet bij de leerlingen/docenten.

Autonomie-ondersteunend lesgeven is een manier van lesgeven waarbij de behoeften van de leerlingen aan autonomie, verbondenheid en competentie worden voorzien door de docenten. Deze manier van lesgeven is erg effectief gebleken voor het verhogen van de motivatie van leerlingen, volgens verschillende onderzoeken (Reeve, 2016; Reeve & Cheon, 2021; Flunger et al., 2019). Naast het verhogen van de motivatie van leerlingen zorgt autonomie-ondersteuning volgens Reeve (2011) en Deci & Ryan (2017) voor betere studieresultaten en

een beter algemeen welbevinden bij leerlingen. Deze manier van lesgeven komt voort vanuit de Self-Determination Theory. Volgens deze theorie beïnvloeden mensen actief hun omgeving en streven daarbij naar integratie en groei (Ryan & Deci, 2017). Bij dit proces zijn er drie basisbehoeften betrokken: Autonomie, Verbondenheid en Competentie (Ryan & Deci, 2017). Autonomie gaat over de behoefte om niet onder druk te staan, vrij te kunnen handelen en zelf beslissingen te nemen. Verbondenheid verwijst naar de behoefte om relaties met anderen te hebben en jezelf geliefd en verzorgd te voelen. Tot slot betreft Competentie het gevoel van bekwaamheid om een gewenst resultaat te bereiken. Volgens deze theorie ervaart een individu meer (autonome) motivatie wanneer diegene voorzien is in deze drie basisbehoeften.

Autonomie-ondersteuning kan worden gefaciliteerd door het uitvoeren van een aantal strategieën door docenten. Volgens Reeve (2016) zijn dit zes gedragingen die docenten kunnen uitvoeren: het inspireren van interne bronnen van motivatie, het nemen van het perspectief van een leerling, het erkennen en accepteren van uitingen van negatieve ervaringen door leerlingen, het bieden van een verklaring voor verzoeken, het vertonen van geduld en tot slot het gebruik maken van informatief en niet-onderdrukkend taalgebruik. Reeve (2016) verdeelt deze gedragingen in drie momenten van een les; voorafgaand aan een les, begin van de les en tot slot tijdens een les. Hierbij is nog het onderdeel verbondenheid en relaties toegevoegd, vanwege het belang hiervan wat gebleken is in het EBOD (Tonneijk, 2023). De interventie voor SG Were Di is dan ook opgebouwd rondom deze drie momenten tijdens een les, en de zes gedragingen met toevoeging van het onderdeel verbondenheid die hier onderverdeeld zijn. Dit is uitgewerkt in de vorm van een toolbox, waarbij de docenten eenvoudig per onderdeel kunnen lezen wat zij kunnen doen om meer autonomie-ondersteunend te worden.

Het algemeen doel van de interventie is om docenten meer kennis en bewustzijn bij te brengen over motivatie, de autonomie-ondersteunende manier van lesgeven en het bevorderen van onderlinge verbondenheid. Hiermee kunnen zij de motivatie van hun leerlingen positief beïnvloeden, door dit toe te passen in de praktijk tijdens het lesgeven. Wanneer er hieraan wordt voldaan zal dit voordelen opleveren voor de leerlingen, hierbij zijn de volgende doelen opgesteld:

1. Leerlingen tonen meer interesse en betrokkenheid bij de les.
2. Leerlingen merken dat hun docent op een autonomie-ondersteunende manier lesgeeft (ervaren meer keuzemogelijkheden, snappen het nut van een les).
3. Leerlingen zullen minder vaak lessen verstoren (onoplettendheid, frustraties).

Bij dit onderzoek en de interventie zijn in principe twee doelgroepen betrokken; docenten en leerlingen van het SG Were Di. De docenten zijn degene die de interventie gaan uitvoeren en uittesten tijdens het lesgeven aan de leerlingen. De groep docenten bestaat uit docenten van SG Were Di die lesgeven aan leerlingen van leerjaar 1 t/m 4 van alle niveaus van vmbo (basis/kader/gt) en havo vwo. Deze docenten werken allemaal op hbo-niveau. Om les te geven op een middelbare school moeten docenten namelijk een hbo-opleiding hebben afgerond. Wat betreft hoeveelheid jaren ervaring is er veel variatie binnen de groep docenten. De groep leerlingen die betrokken is bij dit onderzoek en de interventie bestaat uit leerlingen van leerjaar 1 t/m 4 van alle niveaus van vmbo (basis/kader/gt) en van havo/vwo. De leeftijd van deze leerlingen ligt tussen de 11 en 19 jaar (Magister Were Di - A, 2022).

3.2 BESCHRIJVING INTERVENTIE

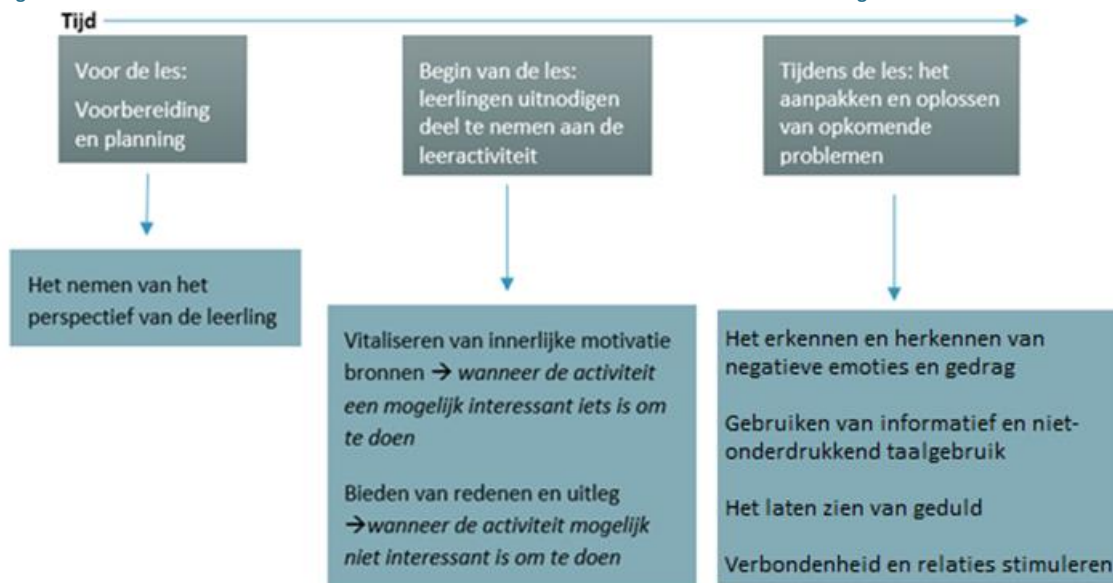
De interventie die ontwikkeld is heeft de vorm aangenomen van een toolbox voor docenten. Hierin wordt de Autonomie-ondersteunende manier van lesgeven uitgewerkt in stukjes theorie, praktijkvoorbeelden en praktische handvatten, zodat docenten dit kunnen gaan toepassen in hun lessen. Hierbij is er gekozen om twee varianten te maken: een digitale variant (website) en een papieren variant (handleiding). Er is gekozen voor twee varianten, zodat de docenten kunnen kiezen voor de versie die het beste bij henzelf aansluit. Sommige docenten hebben namelijk sterk de voorkeur voor een papieren versie, terwijl weer andere docenten juist graag een digitale variant willen. Daarnaast wordt door het aanbieden van deze keuze de autonomie van de docenten bevorderd, wat weer positieve gevolgen heeft voor de motivatie van docenten zelf (Ryan & Deci, 2017).

De inhoud van de toolbox bestaat uit theorie over motivatie, de Self-Determination Theory en over het autonomie-ondersteunend lesgeven zelf. Hierbij is er met name veel aandacht besteed aan het autonomie-ondersteunend lesgeven en de zes gedragingen die hierbij horen, omdat deze de kern vormen van de

interventie. Daarnaast is er ook het onderdeel verbondenheid en relaties uitgewerkt, wat valt onder het component verbondenheid van de Self-Determination Theory.

Volgens Reeve (2016) zijn deze zes gedragingen in te delen in momenten tijdens een les:

Figuur 2 - De drie kritieke motivationele momenten in de flow van autonomie ondersteunend lesgeven

In de toolbox zijn deze drie momenten overgenomen, inclusief de bijbehorende gedragingen. Op deze manier kunnen docenten eenvoudig zien welk gedrag op welk moment tijdens de les effectief is voor de bijbehorende situatie of uitdaging.

De zes gedragingen en het onderdeel verbondenheid en relaties zijn steeds als volgt uitgewerkt: als eerste is er een kort stukje theorie over wat de gedraging inhoudt, en wat het belang is van deze gedraging. Vervolgens is er een stukje 'in de praktijk' beschreven. Dit stuk bestond uit theorie (tips) voor in de praktijk, en concrete praktijkvoorbeelden waarin de betrokken gedraging beschreven is.

Voor docenten kan het prettig zijn om te kunnen zien of hun nieuwe manier van lesgeven ook echt effect heeft op de leerlingen, om deze reden is er een feedbackloop toegevoegd. Deze feedbackloop bestaat uit het afnemen van de *Learning Climate Questionnaire* bij de leerlingen, vooraf en na het uittesten van de interventie. Dit is in het testen van de prototype interventie ook gedaan, en hier gaven de deelnemende docenten aan dit erg prettig te vinden. De *Learning Climate Questionnaire* meet de ervaren autonomie-ondersteuning door de docent bij de leerlingen (Williams & Deci, 1996). Door de scores van de leerlingen op de *Learning Climate Questionnaire* voorafgaand en na het testen te vergelijken met elkaar, kunnen docenten op een eenvoudige manier zien of hun vernieuwde manier van lesgeven ook echt effect heeft. Dit kan gedaan worden door een gemiddelde te berekenen uit de scores van de vragenlijst, wat een indicatie geeft in hoeverre de leerlingen hun docent als autonomie-ondersteunend zien. Bij het hoofdstuk *implementatie* is een beschrijving over het interpreteren van de scores van de *Learning Climate Questionnaire* toegevoegd, zodat docenten dit in de toekomst zelf kunnen doen, of zodat een andere betrokkene dit kan doen voor de docenten.

3.2.1 INTERVENTIE ONDERDELEN EN DOELEN

In de tabel hieronder worden de onderdelen van de interventie besproken. De doelen die hierbij staan opgesteld zijn qua tijdsbestek afgestemd op wanneer de interventie geïmplementeerd wordt, en gelden dus niet voor de testperiode. De implementatie en haalbaarheid van de interventie worden besproken onder het kopje *implementatie* in het discussiehoofdstuk.

Onderdeel	
Voor de les: het nemen van het perspectief van de leerling	
Uitleg	Doel
Door voorafgaand aan de les het perspectief van een leerling in te nemen (maar ook tijdens een les), kan een docent dit gebruiken bij de voorbereiding van zijn/haar les. Door zichzelf	De docenten weten na twee maanden hoe zij bij het voorbereiden van hun lessen, en gedurende hun lessen, rekening

in het leerling-perspectief te verplaatsen kan een docent al rekening houden met eventuele obstakels, zoals bepaalde stof die de leerlingen mogelijk minder interessant zullen vinden. Daarnaast kan de docent op deze manier kijken hoe hij/zij diens les mogelijk nog leuker of interessanter kan maken voor de leerlingen. Wanneer docenten meer in staat zijn hun instructies aan te passen aan de motivatiebronnen van de leerlingen, zullen zij meer op een lijn zitten met hun leerlingen en worden de innerlijke motivatiebronnen van de leerlingen bevorderd.	kunnen houden met het perspectief van hun leerlingen. Hiermee voorkomen zij eventuele problemen tijdens een les, of zorgen zij ervoor dat een les leuker of interessanter wordt voor de leerlingen. Hierdoor zullen de innerlijke motivatiebronnen van een leerling bevorderd worden.
--	--

Onderdeel	
Begin van de les: leerlingen uitnodigen deel te nemen aan leeractiviteit. 1. Vitaliseren van innerlijke motivatiebronnen 2. Bieden van verklarende redenen en uitleg	
Uitleg	Doel
1. Wanneer een docent inschat dat leerlingen de activiteit <u>wel</u> interessant/leuk zullen vinden, zal het aspect van het vitaliseren van innerlijke motivatiebronnen aan bod komen. Hierbij richt een docent zijn instructie zo in, dat er mogelijkheden zijn voor leerlingen om hun behoefte aan autonomie, verbondenheid en competentie te bevorderen, en daarnaast om de nieuwsgierigheid en interesse van een leerling aan te wakkeren (Reeve, 2016). Dit zorgt ervoor dat leerlingen de activiteit mogelijk zullen ervaren als meer interessant en behoefte bevredigend. Daarnaast geeft het leerlingen het gevoel dat zij zelf controle hebben over hun keuzes, en dit was iets waarvan de leerlingen van SG Were Di in gesprekken aangaven meer behoefte aan te hebben. 2. Leerlingen van SG Were Di gaven in gesprekken aan het soms moeilijk te vinden om het nut ergens van in te zien, en dat docenten hen niet altijd goede redenen geven waarom ze iets moeten doen. Docenten van SG Were Di gaven ook aan het moeilijk te vinden om dit te doen, met name de manier waarop. Het aspect van het bieden van verklarende redenen en uitleg kan hier mogelijk een oplossing voor zijn. Dit is wanneer een docent inschat dat leerlingen de activiteit <u>niet</u> interessant/leuk zullen vinden. Leerlingen zien dus niet altijd het nut of doel in van een verzoek wat een docent maakt. Wanneer zij een verzoek van een docent als irrelevant of onduidelijk zien, is de kans groot dat zij minder betrokken en minder gemotiveerd zullen zijn (Reeve et al., 2002). Het is dan ook belangrijk om als docent te zorgen dat je duidelijke uitleg geeft waarom je een bepaald verzoek maakt. Hierbij is het van belang om redenen te geven die zorgen voor acceptatie of begrip, dus geen redenen zoals "omdat ik zeg dat het moet" of "omdat je dit moet kennen voor de toets" (Reeve, 2016).	1. Docenten weten na twee maanden hoe zij de innerlijke motivatiebronnen van hun leerlingen kunnen bevorderen tijdens hun les, zodat leerlingen meer behoeftebevrediging zullen ervaren, meer controle hebben over hun leerproces en daarnaast meer betrokken zijn bij de les. 2. Docenten weten na twee maanden hoe zij effectieve en acceptabele redenen of uitleg kunnen geven voor bepaalde verzoeken die zij maken. Hierdoor zullen leerlingen zich meer betrokken voelen bij een les, en kunnen zij een 'saai' onderwerp alsnog als iets nuttigs beschouwen door een goede verklarende reden van de docent.

Onderdeel
Tijdens de les: het aanpakken en oplossen van opkomende problemen. 1. Het erkennen en herkennen van negatieve emoties en gedrag

2. Gebruiken van informatief en niet onderdrukkend taalgebruik 3. Het laten zien van geduld 4. Onderdeel verbondenheid en relaties	
Uitleg	Doel
1. Leerlingen uiten tijdens hun les soms hun (negatieve) emoties of gedrag. Vaak reageren docenten hier defensief op, of negeren zij dit zelfs (Reeve, 2016; Ryan & Deci, 2017). Het is echter beter om deze (negatieve) emoties of gedrag te zien als legitieme reacties, en deze dan ook te herkennen of erkennen. Hierdoor laat een docent zien dat hij/zij begrijpt dat leerlingen bepaalde zorgen hebben, geen zin hebben in een opdracht of moeite hebben met hun zelfregulatie (Reeve, 2016). Door je als docent in het perspectief van een leerling te verplaatsen, en duidelijke verklarende redenen te geven voor bepaalde verzoeken, wordt dit ook makkelijker om te doen. Door het erkennen en herkennen van negatieve emoties en gedrag kan een docent een les mogelijk herstructureren naar iets wat meer past bij wat de leerlingen leuker/interessanter vinden, binnen de structuur van een les natuurlijk (Reeve, 2016). Daarnaast zorgt dit ervoor dat leerlingen een betere band krijgen met een docent (Furrer et al., 2014). 2. Leerlingen van SG Were Di hebben aangegeven dat docenten veel gebruik maken van onderdrukkende woorden zoals “je moet dit doen”, of “waarom snap je dit nu niet”. Het gebruik maken van informatief en niet-onderdrukkend taalgebruik is hier een mogelijke oplossing voor. Deze manier(en) van communiceren houdt in dat docenten zowel verbaal als non-verbaal zo min mogelijk gebruik maken van onderdrukking. Dit kan door onder andere woorden zoals “moeten” te vermijden. Daarnaast is informatief taalgebruik gericht op het geven van inzichten of tips die leerlingen kunnen gebruiken om problemen op te lossen, te begrijpen of te snappen. Hierdoor krijgen leerlingen meer eigenaarschap over hun eigen leerproces, en stimuleert dit daarnaast de persoonlijke verantwoordelijkheid, keuzevrijheid en flexibiliteit van de leerlingen. 3. Vanuit de gesprekken met leerlingen van SG Were Di, en door observaties, is gebleken dat docenten hen vaak haastten om met antwoorden te komen, of niet genoeg tijd krijgen om op hun eigen tempo aan opdrachten te werken. Ongeduldige docenten zijn te herkennen aan het forceren van leerlingen om sneller te werken door onderdrukkend woordgebruik. Om dit te verbeteren kunnen docenten meer gebruik maken van het laten zien van geduld. Dit houdt in dat een docent diens leerlingen tijd en ruimte geeft om op hun eigen tempo te werken, en genoeg tijd krijgen om bijvoorbeeld een antwoord te formuleren op een klassikale vraag. Daarnaast is het hierbij bevorderlijk om leerlingen aan te moedigen voor hun inzet, en het geven van hints. Docenten die geduld tonen proberen hierbij te begrijpen wat een leerling probeert te doen. 4. Docenten en leerlingen van SG Were Di hebben aangegeven het moeilijk te vinden om een positieve	1.Docenten weten na twee maanden waar negatieve emoties of weerstand vandaan komt, en hoe zij hier op een begripvolle en accepterende manier kunnen reageren. Dit doen zij door aan te geven de frustraties van een leerling te begrijpen, en door te kijken hoe dit mogelijk kan worden verbeterd of opgelost door naar de alternatieven van leerlingen te luisteren. 2.Docenten kunnen na twee maanden gebruik maken van informatief en niet-onderdrukkend taalgebruik. Zij doen dit door woorden als “moeten” en “zouden” zo veel mogelijk te vermijden, en door leerlingen tips en hints te bieden bij problemen waar zij tegenaanlopen. Hierdoor bevorderen zij de flexibiliteit en eigenaarschap van de leerlingen. 3.Docenten tonen na twee maanden meer geduld voor hun leerlingen. Zij doen dit door leerlingen op hun eigen tempo te laten werken, rust en kalmte uit te stralen, en niet meteen een antwoord voor te zeggen, maar tips te geven. 4.Docenten weten na twee maanden hoe zij de relaties tussen hen en de leerlingen, en onderling de leerlingen, kunnen bevorderen. Zij kunnen dit door kennis te hebben over bepaald (sociaal) gedrag wat leerlingen vertonen, door interesse te tonen in de leerlingen en door warme interacties te faciliteren.

onderlinge relatie op te bouwen met elkaar. Met name leerlingen geven aan dat docenten vaak weinig interesse in hen tonen. Wanneer er sprake is van slechte relaties in een klas (dus ook tussen leerlingen onderling) kan dit zorgen voor onbetrokkenheid en gevoelens van incompetentie (Roth et al., 2007) bij zowel de leerlingen als de docenten (Chang, 2009). Vaak zorgt dit dan ook voor veel frustraties en onbegrip bij docenten, omdat zij niet altijd inzien waar dit gedrag van de leerlingen vandaan komt. Betere relaties tussen docent en leerling, maar ook onderlinge relaties tussen de leerlingen, kunnen bevorderd worden door meer 'warme interacties' te faciliteren, en daarnaast door docenten meer inzicht/kennis te geven in bepaald (sociaal) gedrag wat leerlingen vertonen. Daarnaast kan de verbondenheid worden gestimuleerd door het nemen van het perspectief van een leerling, responsief en sensitief te zijn richting de leerlingen (Pianta et al., 2012), en door de motivatieproblematiek van leerlingen te zien als informatie over de dynamiek binnen een klas (Furrer et al., 2014).	
---	--

3.3 VERANTWOORDING

3.3.1 VERANTWOORDING THEORIE EN PRAKTIJK

Door docenten te voorzien van theorie en concrete praktijkvoorbeelden, zou het voor de docenten duidelijk en eenvoudig moeten worden om te zien hoe zij hun gedrag/manier van lesgeven kunnen aanpassen, zodat de motivatie van de leerlingen bevorderd wordt. Om de docenten meer autonomie-ondersteunend te laten worden, is het van belang dat zij daarbij over de juiste kennis beschikken. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat het gebruik van theorie een interventie versterkt (Movisie, 2017). In de interventie wordt dan ook theorie beschreven over verschillende onderwerpen:

- Wat is motivatie: Hier is voor gekozen omdat uit de gesprekken met docenten bleek dat zij niet goed weten wat dit precies is en inhoudt.
- De Self-determination Theory: Dit is de onderliggende theorie van de autonomie-ondersteunende manier van lesgeven, en is dus essentieel om te begrijpen hoe dit in elkaar steekt.
- Autonomie-ondersteunend lesgeven: Dit is de kern van de interventie, en de theorie die hierbij hoort is van belang voor de docenten om te lezen en te begrijpen, voordat zij doorkunnen met het daadwerkelijk toepassen in de praktijk. Daarnaast is er ook het onderdeel verbondenheid en relaties uitgewerkt, wat valt onder het component verbondenheid van de Self-Determination Theory.

De theorie die te pas komt in de interventie is afkomstig vanuit het EBOD (Tonneijk, 2023). Er is in het EBOD al uitgebreid onderbouwd waarom juist deze theorie gebruikt wordt in de interventie. Deze theorie is herschreven en in eenvoudigere woorden gezet, zodat dit ook past bij het niveau van de docenten. Hierbij is er gelet op het minimaliseren van vakjargon en andere begrippen die de docenten niet nodig hebben. Daarnaast is er getracht om de theoriestukken, en de onderdelen in het algemeen, zo kort mogelijk te beschrijven. Dit is gedaan omdat docenten aan hebben gegeven graag snel iets willen kunnen lezen en begrijpen. Hierbij is ook gelet op de vindbaarheid van deze onderdelen, omdat docenten ook hadden aangegeven graag makkelijk willen vinden naar wat zij opzoek zijn. De onderdelen zijn namelijk opgedeeld in momenten tijdens de les en bijbehorende obstakels waar docenten eventueel tegenaan kunnen lopen. Hiermee wordt getracht om zoveel mogelijk tijd te besparen voor de docenten. Verder zijn alle onderdelen van het Autonomie-ondersteunend lesgeven voorzien van praktijkvoorbeelden, zodat docenten inzicht krijgen in hoe de theorie en praktische tips er in de praktijk uit kunnen zien.

3.3.2 AANSLUITING INTERVENTIE BIJ DOELGROEPEN

Doelgroep docenten

Om te zorgen dat de interventie goed aansluit bij de docenten is er gekeken naar de behoeften van de docenten. Dit is gedaan door verschillende manieren van onderzoek. Er zijn korte interviews geweest, een enquête is afgenomen en sommige docenten hebben een empathy map ingevuld. Docenten geven aan graag de motivatie van hun leerlingen te willen verhogen, maar niet goed weten hoe (Persoonlijke communicatie met docenten, 2022). Zij geven aan dat ze daarom behoefte hebben aan praktische theoretische kennis en handvatten die ze kunnen gebruiken tijdens hun lessen om hun lesgeefstijl aan te passen naar een meer autonomie-ondersteunende manier, en meer verbondenheid te creëren tussen henzelf en de leerlingen, maar ook onderling de leerlingen. Daarbij vinden ze het belangrijk dat deze informatie niet te langdradig is, en vooral toepasbaar is en aansluit op de leerlingen van SG Were Di. Over de vorm hiervan is ook gesproken, docenten lieten weten dat zij liever geen training wilde doen, omdat dit volgens hen veel tijd kost, en niet aansluit bij waar zij behoefte aan hebben. Een interventie in de vorm van een toolbox of handleiding sprak hen wel erg aan. Hierbij hebben zij nog aangegeven dat dit dan wel makkelijk toegankelijk moet zijn zodat zij de toolbox altijd bij zich kunnen hebben.

Bij het ontwikkelen van de interventie is er dus rekening gehouden met de behoeften en wensen van de docenten van SG Were Di. De inhoud van de interventie behandelt namelijk theorie, én praktische handvatten, waar de docenten zo'n behoefte aan hebben. Zo wordt er beschreven wat motivatie nu precies is, en hoe dit beïnvloed kan worden. Daarnaast wordt er bij de autonomie-ondersteunende manier van lesgeven duidelijk beschreven wat dit inhoudt, en hoe dit er in de praktijk uitziet. Dit zorgt ervoor dat de docenten een duidelijk beeld krijgen van hoe autonomie-ondersteuning er concreet uitziet in de praktijk, wat het voor hen makkelijker kan maken om het zelf toe te passen. Verder is er in de interventie aandacht besteed aan het bevorderen van verbondenheid en relaties met leerlingen, en onderling leerlingen. Bij alle stukken theorie is er geprobeerd om het zo kort en bondig mogelijk te houden, en een duidelijke indeling te maken van momenten tijdens de les en de bijbehorende mogelijke problemen hierbij. Dit is gedaan omdat docenten duidelijk aangaven korte stukken te willen. Bovendien wordt er op deze manier rekening gehouden met de belastbaarheid van de docenten, omdat zij zelf aangeven het al erg druk te hebben en dus weinig tijd hebben voor overige zaken.

Doelgroep leerlingen

Om te zorgen dat de inhoud van de interventie effect heeft op- en aansluit bij de behoeften van de leerlingen is er gekeken naar de behoeften en ervaringen van de leerlingen. Dit is, net zoals bij de docenten, gedaan door gebruik te maken van verschillende methoden zoals interviews en empathy maps. Hieruit blijkt dat leerlingen behoefte hebben aan verschillende factoren die hun motivatie verhogen (Persoonlijke communicatie met Leerlingen, 2022). Ze missen variatie in instructie- en lesvormen, en zouden ook graag een betere verhouding willen zien tussen instructie en zelfstandig werken aan opdrachten, bijvoorbeeld 60% instructie en 40% zelf werken. Daarnaast geven de leerlingen aan dat kleine beloningen, zoals vijf minuten iets voor zichzelf doen ook goed werken. Een goede band met docenten zorgt voor gevoelens van verbondenheid en motivatie, maar dit wordt vaak gemist. Leerlingen geven hierbij aan dat het tonen van interesse en humor door een docent kunnen zorgen voor een betere band. Verder geven leerlingen aan dat ze behoefte hebben aan een docent wie naar hen luistert en begrip toont. Daarnaast missen leerlingen een duidelijke uitleg waarom vakken echt nuttig zijn, en praktijkvoorbeelden. Tot slot heeft het taalgebruik van de docenten veel invloed op de leerlingen, zij zouden dan ook graag zien dat de docenten meer gebruik maken van positief taalgebruik.

De interventie is zo ontworpen dat deze aansluit bij deze behoeften van de leerlingen. Zo wordt het taalgebruik aangepakt door het onderdeel 'gebruik maken van informatief en niet onderdrukkend taalgebruik', en wordt de behoefte aan een betere band met de docent aangepakt door het onderdeel 'verbondenheid en relaties stimuleren'. Daarnaast wordt benadrukt om leerlingen meer autonomie te geven, en meer zelfstandig te laten werken. Verder wordt er in de introductie van de interventie concreet benoemd wat er uit de gesprekken met de leerlingen is gekomen, en hun behoeften.

3.3.3 TOEPASSING EAST PRINCIPE

In het EBOD is beschreven dat het toepassen van het EAST principe in een interventie kan leiden tot een effectievere methode om gedragsverandering tot stand te brengen (Tonneijk, 2023). Dit principe, wat voortkomt uit Nudging, omvat vier belangrijke elementen die meegenomen dienen te worden bij het

ontwikkelen van een toolbox voor gedragsverandering: Easy, Attractive, Social en Timely (Service et al., 2014). Bij het ontwikkelen van de toolbox zijn deze principes op de volgende manier meegenomen:

Tabel 1 - EAST principe en verwerking hiervan.

Easy (eenvoudig): een toolbox moet gemakkelijk te begrijpen en te volgen zijn. Dit betekent dat de instructies en theorie duidelijk geformuleerd moeten zijn. Daarnaast is het belangrijk om jargon of vaktermen te vermijden.	<i>Dit is gedaan door de stukken theorie die uit het EBOD kwamen opnieuw te herschrijven waarbij vakjargon vermeden is. Daarnaast zijn de stukken tekst zo kort mogelijk gemaakt en zijn er concrete praktijkvoorbeelden toegevoegd, zodat docenten eenvoudig kunnen zien hoe bepaald gedrag eruit kan zien.</i>
Attractive (aantrekkelijk): een toolbox moet de aandacht trekken en interessant genoeg zijn om te lezen. Dit kan bijvoorbeeld gedaan worden door gebruik te maken van visuele elementen zoals kleur, afbeeldingen en iconen.	<i>Door gebruik te maken van rustige kleuren, afbeeldingen en tabellen zijn de website en de handleiding aantrekkelijk gemaakt voor de docenten. Bovendien is er in de evaluaties met de docenten ook aandacht besteed aan de vormgeving van de toolbox, waardoor eventuele aanpassingen gemaakt zijn.</i>
Social (sociaal): een toolbox kan nog effectiever worden door er sociale elementen aan toe te voegen. Dit betekent dat het belangrijk is om te benadrukken welke voordelen de gebruiker zal hebben bij het uitvoeren van de toolbox, en hoe andere gebruikers succesvol zijn geweest met behulp van de handleiding. Het kan daarbij ook helpen om gebruikers aan te moedigen om hun ervaringen en feedback te delen.	<i>Het sociale element is op meerdere manieren teruggekomen in de ontwikkeling van de toolbox. Zo is er een blog toevoegt aan de website variant van de toolbox, waarop docenten hun ervaringen kunnen uitwisselen rondom de verschillende onderdelen van de toolbox. Verder wordt er in de theorie van beide vormen (handleiding en website) van de toolbox benadrukt welke voordelen het kan hebben om autonomie-ondersteunend les te geven.</i>
Timely (juiste tijd): een toolbox moet worden gepresenteerd op het juiste moment. Dit kan door de handleiding beschikbaar te stellen op het moment dat een gebruiker deze nodig heeft, of dat de handleiding wordt aangepast aan de tijd van het jaar of andere relevante factoren (tijd van schooljaar). Tot slot is het belangrijk om rekening te houden met de context waarin de gebruiker de handleiding gebruikt, bijvoorbeeld of de gebruiker de handleiding thuis of op het werk zal gebruiken.	<i>Door het verloop van het afstudeerjaar was er niet de mogelijkheid om de toolbox te presenteren op een eerder moment in het schooljaar. Mogelijk is het wel goed om in de toekomst dit wel te doen, dus om de toolbox bijvoorbeeld bij de start van het schooljaar te presenteren. Nu is de toolbox namelijk gepresenteerd op een druk moment in het schooljaar voor de docenten, namelijk de derde en vierde periode. Een beter alternatief zou periode 1 of periode 2 kunnen zijn.</i>

3.3.4 HET ONTWIKKELEN VAN EEN TOOLBOX

Bij het ontwikkelen van de toolbox zijn er, naast de EAST principes die eerder al beschreven zijn, vijf punten meegenomen die Conole & Fill beschrijven die van belang zijn bij het ontwikkelen van de toolbox (Conole & Fill, 2005):

Tabel 2 – Belangrijke punten volgens Conole & Fill (2005) en verwerking hiervan.

Om nuttige tools te ontwikkelen en te vinden is het van belang om samen te werken met de docenten en om hun werkwijze te begrijpen. Bovendien moet er rekening worden gehouden met hun behoeften en voorkeuren.	<i>Dit is bij het ontwerpen van de toolbox gedaan door voorafgaand aan de docenten te vragen of zij de voorkeur hadden voor een app of een website. Hieruit kwam naar voren dat de meeste docenten de voorkeur hadden voor een website of handleiding. Het begrijpen van hun werkwijze is gedaan in de onderzoeksfase, door lessen te observeren en een enquête af te nemen waarin hun manier van lesgeven en motiveren bevestigd werd.</i>
Zorg ervoor dat de tools die worden toegevoegd aan de toolbox effectief zijn gebleken, en dat docenten ze kunnen aanpassen en gebruiken op hun eigen manier. Hierbij is het van	<i>De tools die zijn toegevoegd aan de toolbox zijn volgens literatuur effectief gebleken (Reeve & Cheon, 2021). Hierbij is er gekeken naar peer-reviewed onderzoeken waarin de effectiviteit van de tools werd bekeken. Om de mogelijkheid tot delen van ervaringen van docenten te faciliteren is er op de website een blog neergezet</i>

belang dat docenten hun ervaringen met elkaar kunnen delen.	<i>met forums per onderdeel van het autonomie-ondersteunend lesgeven en het bevorderen van verbondenheid. Hier zijn concrete vragen neergezet, om docenten te stimuleren hier antwoord op te geven en er samen over in gesprek te gaan (online, of in het echt).</i>
Zorg ervoor dat je op de hoogte bent van de laatste ontwikkelingen in het onderwijsdomein om te bepalen welke tools mogelijk relevant zijn.	<i>Autonomie-ondersteuning is een vrij nieuwe ontwikkeling in het onderwijsdomein. Over het algemeen wordt de SDT ook steeds meer toegepast in het onderwijs, bijvoorbeeld bij SG Were Di. Daar zijn ze een nieuwe schoolvisie aan het ontwikkelen waarin de componenten van de SDT worden meegenomen, om o.a. de leerling meer eigenaarschap te geven over diens eigen leerproces.</i>
Gebruik nieuwe technologieën, zoals apps of websites om te zorgen dat de ontwikkelomgeving past bij de doelgroep.	<i>Als vormgeving van de toolbox is er een website en handleiding ontwikkeld. Hier lag namelijk de voorkeur van de docenten bij, en daarnaast blijkt uit de literatuur dat een website of handleiding een goede manier is voor docenten om meer kennis te verwerven (Son, 2018; Manualise, z.j.).</i>
Ontwerp, experimenteer en evalueer verschillende onderdelen of prototypes van de toolbox samen met toekomstige gebruikers en pas ze aan waar nodig.	<i>Wanneer een docent een onderdeel had uitgetest werd dit daarna uitvoerig geëvalueerd met de onderzoeker. De aanpassingen, opmerkingen en suggesties van docenten werden vervolgens meegenomen in het ontwikkelen van een nieuwe versie van een onderdeel of bij een nieuwe versie van de toolbox-website in het algemeen. Dit is ook gedaan omdat de interventie echt moet passen bij de docenten, om te zorgen dat zij het ook effectief kunnen gebruiken in het bevorderen van de motivatie van hun leerlingen.</i>

3.3.5 VERANTWOORDING FILMPJES

Tijdens het zoeken naar bruikbare praktijkvoorbeelden zijn er filmpjes op YouTube gevonden die opgenomen zijn door Johnmarshall Reeve (2019). In deze korte filmpjes worden er voorbeelden gegeven van de onderdelen van autonomie-ondersteunend lesgeven. Deze filmpjes zijn bij de toolbox website gezet op het blog, en in de handleiding variant van de interventie zijn ze als linkjes in het document toegevoegd.

De onderzoeker is van mening dat deze filmpjes een goede toevoeging kunnen zijn omdat ze erg kort zijn, en omdat ze door Johnmarshall Reeve zijn ontwikkeld. Reeve is een vooraanstaand onderzoeker, en een van de grondleggers van het autonomie-ondersteunend lesgeven. Deze filmpjes komen dan ook voort uit de onderzoeken die hij heeft gedaan naar autonomie-ondersteunend lesgeven, en bovendien gebruikt hij deze filmpjes zelf ook wanneer hij een interventie uitvoert bij docenten.

3.3.6 VERANTWOORDING KERNKAARTEN

Uit de evaluaties met de onderwijskundige is gebleken dat het mogelijk goed zou zijn om de interventie aan te vullen met eenvoudige en beknopte kaartjes waarop de informatie van de drie lesmomenten wordt samengevat. Volgens de onderwijskundige leert zijn ervaring dat docenten tijdens een les niet 'even snel' een handleiding of website kunnen lezen. Hij denkt daarom dat de kaartjes een waardevolle toevoeging zou zijn aan de interventie. Hiervoor hoeven de docenten namelijk niet de gehele handleiding door te bladeren, maar kunnen zij gewoon het betreffende kernkaartje erbij pakken voor een snel overzicht tijdens een les. De onderwijskundige benadrukt wel dat dit zou moeten worden gezien als een aanvulling op de interventie zelf, en dus niet ter vervanging van de handleiding of website.

Het gebruik van kernkaarten kan worden vergeleken met het gebruik van *flash cards* (Smith & Weinstein, 2016). Dit is een methode die valt onder *retrieval practice*. *Retrieval practice* is een bewezen effectieve methode om te leren waarbij er geprobeerd wordt om informatie terug te halen uit het langetermijngeheugen (Surma et al., 2018). Door dit terughalen of herinneren op een actieve manier te doen, wordt informatie langer en beter onthouden.

Om te kijken of de docenten van SG Were Di dit ook een goede aanvulling vinden is dit aan hen bevraagd. Hiervoor waren twee prototypen opgesteld, zodat zij konden kiezen welke variant voor hen het meest prettig was. De docenten reageerden hier erg enthousiast op, een docent vond zelfs dat dit op ieder bureau in de

school moest worden geplakt. Bovendien waren zij het ermee eens dat dit gezien zou moeten worden als een aanvulling op de interventie, en niet ter vervanging van. Om deze reden zijn deze kernkaarten toegevoegd bij beide vormen van de toolbox, dus de website en de handleiding.

3.3.7 VERANTWOORDING TOOLBOX WEBSITE

Om ervoor te zorgen dat de vorm van de interventie past bij de docenten zijn er twee opties gemaakt. De keuze voor deze twee opties is al onderbouwd in het EBOD. In het EBOD was echter nog niet duidelijk hoe de toolbox eruit zou komen te zien. Er is gekozen voor de optie om een website te maken die functioneert als digitale toolbox. Volgens Son (2018), is een website een goede manier voor docenten om informatie te verwerven, en draagt positief bij aan de professionalisering van docenten. Daarnaast beschrijft Son (2018) dat WIX een goede tool is om websites te ontwikkelen. Deze tool (WIX) is dan ook gebruikt bij het ontwerpen van de website, die nu ook online te vinden is.

VERANTWOORDING BLOG

Op de website is een blog geplaatst. Hierop staan momenteel de filmpjes van Reeve (2019) én drie posts die als forum kunnen functioneren. Het idee hierachter is dat docenten die een onderdeel aan het testen zijn, ervaringen kunnen uitwisselen met elkaar. Een aantal docenten gaven namelijk aan dat ze graag hun ervaringen en meningen zouden willen uitwisselen met andere docenten, omdat ze hiervan kunnen leren. Eastin & LaRose (2005) beschrijven in hun onderzoek dat internet forums een effectief medium kunnen zijn voor sociale steun. Volgens Eastin & LaRose (2005) kan het gebruik van online-forums zorgen voor het ervaren van meer sociale steun bij docenten, wat natuurlijk erg positief is. Daarnaast voldoet de website hiermee aan het sociale onderdeel wat het EAST principe voorschrijft (Service et al., 2014).

ERVARINGEN DOCENTEN

Op de website is een pagina te vinden waarop een aantal ervaringen van de docenten die de interventie hebben uitgetest staan. Hier is voor gekozen om zo de voordelen te laten zien, maar ook zodat docenten van SG Were Di zien dat het door hun collega's is uitgetest. Hiermee wordt ook voldaan aan het sociale onderdeel wat het EAST principe voorschrijft (Service et al., 2014).

3.3.8 VERANTWOORDING TOOLBOX HANDLEIDING

Uit het EBOD is gebleken dat een handleiding een goede interventievorm kan zijn (Tonneijk, 2023). De handleiding bestaat uit dezelfde informatie als de toolbox-website, alleen staat het hier natuurlijk in een andere vorm.

Om een effectieve handleiding te kunnen maken is er gezocht naar criteria voor een goede handleiding. Manualise (Manualise, z.j.) beschrijft dat het van belang is om je doelgroep te kennen. Hiermee wordt bedoeld dat de handleiding wordt aangepast aan de eigenschappen en behoeften van een doelgroep. Daardoor zullen gebruikers van een handleiding zich meer betrokken voelen bij het proces en eerder geneigd zijn om de veranderingen door te voeren. Verder beschrijft Manualise (z.j.) dat de informatie op een effectieve en duidelijke manier moet worden beschreven, de doelgroep moet de informatie namelijk kunnen begrijpen. Daarbij benoemt Manualise (z.j.) ook dat de handleiding niet te veel overbodige tekst mag bevatten, dit leidt namelijk af, en kan demotiverend werken. Tot slot moet een handleiding toegankelijk en ondersteunend zijn, om de gebruiker te motiveren om door te gaan, zelfs wanneer hij/zij een terugval heeft.

BLOG

Zoals bij vorig onderdeel te lezen is, is er een blog op de toolbox-website aanwezig, waar ook een forum op staat voor docenten om ervaringen te delen met elkaar. Dit is voor een handleiding natuurlijk wat lastiger, maar mogelijk kan er in de toekomst worden gekeken naar alternatieven. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door maandelijks korte bijeenkomsten te organiseren waarin docenten hun ervaringen, vragen en meningen rondom de interventie met elkaar uitwisselen. Op deze manier kunnen docenten alsnog van elkaar leren, maar dan op een face-to-face manier.

4.EVALUATIES EN AANPASSINGEN

Het evalueren is gedaan met de deelnemende docenten, per onderdeel wat zij hebben uitgetest. De onderdelen van de interventie zijn namelijk verdeeld over de docenten, en dus is het desbetreffende onderdeel met de betrokken docent geëvalueerd. Dit betekent dat iedere docent maar één onderdeel heeft uitgetest. Per onderdeel van de interventie zijn er twee docenten geweest die hetzelfde onderdeel hebben getest. Hierbij volgde ze elkaar op, dat wil zeggen dat eerst de ene docent de eerste versie van het onderdeel testte. Vervolgens werd er met die docent geëvalueerd en werden de eventuele aanpassingen doorgevoerd in het onderdeel. Daarna was de tweede docent aan de beurt om de tweede versie van dit onderdeel uit te testen, waarna er weer geëvalueerd werd en eventuele aanpassingen aan het onderdeel gedaan. Een uitzondering hierop is dat voor onderdeel 1 maar één docent is geweest die dit heeft getest. Het evaluatieproces is hieronder visueel gemaakt.

Figuur 4 - Evaluatieproces

Bij de evaluatie is ook met de docenten besproken hoe hun leerlingen van de uitgekozen klas gescoord hadden op de afgenomen enquête (Learning Climate Questionnaire). Hierbij worden de resultaten van de enquête van voor- en na het testen met elkaar vergeleken, zodat de docenten inzicht krijgen in eventuele vooruitgang. Daarnaast wordt er ook gekeken naar de gemiddelde scores per vraag, omdat de vragen van de enquête de verschillende aspecten van het autonomie-ondersteunend lesgeven bevraagd. Hierdoor kunnen eventuele verbeterpunten ook ontdekt worden, zodat de docent hier nog mee aan de slag kan in de toekomst. Dit document kregen de docenten na de evaluatie ook gemaild, zodat ze het individueel nog eens konden bekijken. Een voorbeeld hiervan is te zien in bijlage 8. Het evaluatiemoment is steeds ingepland na de drie weken van testen. De docenten mochten uiteraard ook tussendoor al (korte) feedback geven.

Naast de evaluaties met de docenten is er ook geëvalueerd met een stagiair die pedagogiek studeert en met een onderwijskundige. Dit is gedaan omdat de onderzoeker graag andere perspectieven wilde over de interventie.

Het doel van het evalueren was om te zorgen dat de definitieve versie van de interventie uiteindelijk ook echt past bij de docenten. Zoals eerder beschreven gaven docenten namelijk aan dat er al veel interventies zijn rondom motivatie, maar dat zij deze te lang en niet passend vinden. Door steeds met docenten te evalueren en

aanpassingen te maken in de verschillende versies, kan er straks gesteld worden dat dit een interventie is vóór docenten, dóór docenten.

De ruwe versies van de evaluaties met de docenten is te vinden in bijlage 15.

4.1 METHODE EVALUATIE

4.1.1 DEELNEMENDE DOCENTEN

Om docenten te werven is er een mail gestuurd naar de docenten waarbij al eerder dit jaar geobserveerd is in de klas, en waar al eerder gesprekken mee zijn gevoerd. Daarnaast is er een poster ontwikkeld die, in de docentenkamer is opgehangen. Hierop stond kort beschreven wat het onderzoek en de interventie inhoudt, een QR-code waarmee docenten naar de website konden en het email-adres van de onderzoeker zodat docenten vragen konden stellen of zich konden aanmelden om deel te nemen aan het testen van de interventie. Deze poster en de verstuurde mail zijn beiden terug te vinden in bijlage 2.

Vier docenten hebben zichzelf aangemeld voor het testen van de interventie, en één docent is gevraagd door de onderzoeker zelf. Deze docent had expliciet uitgesproken niet per se een voorstander te zijn van de theorie. Dit was echter juist de reden dat deze docent gevraagd is, omdat de onderzoeker graag een kritisch perspectief wil voor de interventie. Uiteindelijk hebben er vijf docenten deelgenomen aan het uittesten van (onderdelen van) de interventie. Tussen deze docenten zat er onderling veel verschil in jaren van ervaring in het lesgeven, in welk vak dat ze geven en aan welk leerjaar ze lesgeven. De ervaring is lesgeven varieerde van een jaar, tot meer dan 20 jaar. De leerjaren waaraan ze lesgeven liepen uiteen van leerjaren 1 tot leerjaren 4, en de niveaus waaraan ze lesgeven varieert tussen vmbo basis/kader/gt en havo/vwo (gymnasium). Vier van de vijf docenten hebben een onderwijsbevoegdheid, één is werkzaam als onderwijsondersteuner.

Tabel 3 - Deelnemende docenten met geteste onderdeel en versie

Docent	Geteste onderdeel	Versie van onderdeel
Docent 1	Onderdeel drie	Eerste
Docent 2	Onderdeel twee	Eerste
Docent 3	Onderdeel drie	Tweede
Docent 4	Onderdeel een	Eerste
Docent 5	Onderdeel twee	Tweede

4.1.2 TOOLS BIJ EVALUATIE

Bij de evaluaties is er gebruik gemaakt van voorafgaand opgestelde vragen. Hierbij zijn twee varianten bij de vragen gemaakt, namelijk een voor de handleiding variant, en een voor de website variant van de toolbox. Deze zijn te vinden in bijlage 9 en 10. Naast deze vragen werd er per evaluatie ook gebruik gemaakt van ofwel de *feedback capture grid*, of *I like, I wish, What if?* Dit zijn beide interactieve evaluatiemethoden en worden gezien als effectieve methoden om nog meer feedback rondom een interventie te verzamelen. De uitleg van deze twee methoden zijn te vinden in [bijlage 11](#).

4.2 EVALUATIES

4.2.1 EVALUATIE 1

OMSCHRIJVING

Deze evaluatie ging over de eerste versie van onderdeel drie, waarbij de websiteversie van de toolbox is gebruikt. Onderdeel drie gaat om de fase tijdens de les: het aanpakken en oplossen van problemen van leerlingen. Dit onderdeel bestaat uit drie aspecten van autonomie-ondersteunend lesgeven: het erkennen en accepteren van negatieve emoties, het gebruik maken van informatieve en niet-onderdrukkende taal en het tonen van geduld. Deze drie aspecten kunnen allemaal gebruikt worden tijdens de les, en zijn dus niet persé afhankelijk van een bepaald probleem, zoals dat bij onderdeel twee wel is. Daarnaast hoort het onderdeel verbondenheid en relaties hierbij, wat in het teken staat van warme interacties en het begrijpen van bepaald gedrag van leerlingen.

METHODE

Deelnemers

Deze evaluatie is gedaan met docent 1. Deze docent was de eerste docent die begon met testen, en heeft de eerste versie van onderdeel drie getest.

Procedure

De docent heeft de interventie uitgetest gedurende drie weken tijdens zijn lessen bij de klas die hij had uitgekozen, die bestond uit eerstejaars vmbo kader/basis leerlingen. De evaluatie heeft plaatsgevonden in een afgesloten ruimte op SG Were Di. Het was een informeel gesprek, waarbij de docent werd uitgenodigd om zijn ervaringen en feedback te delen. Het doel van deze evaluatie was om te bekijken hoe de docent versie 1 van onderdeel drie vond. Hierbij wordt er aandacht besteed aan hoe de uitvoering hiervan was voor de docent, maar er wordt ook gekeken naar de inhoud en de vorm van dit onderdeel. Hierbij werd bijvoorbeeld gevraagd naar hoe de docent de hoeveelheid van de theorie vond, en of deze begrijpelijk was.

Meetinstrument

Voor deze evaluatie zijn de vragen gebruikt die voorafgaand waren opgesteld, deze zijn te vinden in bijlage 9. Daarnaast is er nog aan de docent gevraagd of hij nog eventuele suggesties had, en of hij nog dingen gemist had. Bovendien is er ook gebruik gemaakt van de *Feedback Capture Grid* (Dam & Siang, 2022).

RESULTATEN EN VERWERKING

De docent was over het algemeen erg positief over het geteste onderdeel. Hij vond de inhoud erg duidelijk en goed te begrijpen. Hij geeft hierbij aan dat het wel veel theorie was, maar dat het niet té veel was. Hierdoor heeft hij naar zijn mening een goed beeld kunnen vormen van de achterliggende theorie (SDT). Verder vond hij de website erg prettig. Hij geeft hierbij aan dat hij het erg overzichtelijk vindt, en dat hij makkelijk kon vinden wat hij zocht.

De docent geeft aan met name de praktische tips als erg nuttig te hebben ervaren. Dit zorgde voor hem voor de koppeling van theorie naar praktijk. Zelf geeft hij dan ook aan een aantal van de praktijkvoorbeelden zelf toegepast te hebben, en dit erg nuttig vond. Wat hij het meest nuttig vond was het laten zien van geduld en het nut van een opdracht laten inzien. Het laten zien van geduld zorgt volgens hem dan ook voor meer rust in de klas, hij geeft hierbij aan dat het minder conflict oplevert met de leerlingen. Wat hij erg lastig vond was het informatief en niet-onderdrukkend taalgebruik. Hij geeft hierbij aan dat hij het moeilijk vindt om terug te kunnen kijken naar wat hij precies die les heeft gezegd, en of dit informatief en niet-onderdrukkend was. Hij geeft hierbij de suggestie om tijdens een lesobservatie te noteren wat een docent zegt, zodat hij dan naderhand nog zou kunnen terugkijken en reflecteren. Een andere mogelijke oplossing hiervoor zou om een les op te nemen, ofwel te filmen, ofwel door een spraakopname te maken en deze naderhand terug te luisteren. Rondom de website vroeg hij zich af of bepaalde onderdelen van pagina's als sub-pagina's gezet zouden kunnen worden, omdat dit nu erg veel scrollen is.

Gemaakte aanpassingen a.d.h.v. deze evaluatie

Bij het onderdeel 'gebruik maken van informatief en niet-onderdrukkend taalgebruik' is toegevoegd hoe docenten hierop kunnen reflecteren. Het idee wat de docent meegaf over het opnemen van je les was een erg goed idee, en is daarom nu opgenomen als 'Tooltip' in de handleiding en op de website. Hierdoor is er dus ook meteen een tool toegevoegd, waar de docent van aangaf dat hij behoefte aan had. Daarnaast zijn er sub-pagina's gemaakt op de website, zodat een pagina minder lang wordt, en het makkelijker is voor docenten om te vinden waar zij naar zochten.

4.2.2 EVALUATIE 2

OMSCHRIJVING

De tweede evaluatie die gedaan ging over de eerste versie van onderdeel twee, waarbij de websiteversie van de toolbox is gebruikt. Onderdeel twee betreft het begin van de les, wanneer docenten leerlingen uitnodigen om deel te nemen aan een activiteit. Dit onderdeel bestaat uit twee aspecten: het stimuleren van innerlijke motivatiebronnen en het geven van verklarende redenen voor bepaalde keuzes en activiteiten. Welke van deze twee aspecten aan bod komt is afhankelijk van of de docent acht dat een activiteit interessant, of juist niet

interessant is voor de leerlingen. De docent doet dit door het perspectief van de leerling in te nemen, zoals dat bij onderdeel 1 gedaan wordt.

METHODE

Deelnemers

Docent twee heeft dit onderdeel en deze versie uitgetest. De evaluatie is dan ook met deze docent gedaan.

Procedure

De docent heeft dit onderdeel van de interventie gedurende drie weken tijdens zijn lessen uitgetest bij de klas die hij had gekozen, welke bestond uit eerstejaars basis/kader/gt leerlingen. Deze evaluatie vond plaats in een werkruimte waar op dat moment niemand anders aanwezig was. Het gesprek was informeel, en de docent werd uitgenodigd om zijn feedback en ervaringen te delen.

Het doel van deze evaluatie was om te bekijken hoe de docent versie 1 van onderdeel twee vond. Hierbij wordt er aandacht besteed aan hoe de uitvoering hiervan was voor de docent, maar er wordt ook gekeken naar de inhoud en de vorm van dit onderdeel. Hierbij werd bijvoorbeeld gevraagd naar hoe de docent de hoeveelheid van de theorie vond, en of deze begrijpelijk was

Meetinstrument

Voor deze evaluatie zijn de vragen gebruikt die voorafgaand waren opgesteld, deze zijn te vinden in bijlage 9. Daarnaast is er nog aan de docent gevraagd of hij nog eventuele suggesties had, en of hij nog dingen gemist had. Bovendien is er ook gebruik gemaakt van *I like, I wish, What if* (Dam & Siang, 2022).

RESULTATEN EN VERWERKING

Docent vond de theorie en inhoud duidelijk, en vooral erg toepasbaar in de praktijk. De docent is van mening dat alle collega's in het onderwijs dit wel kunnen begrijpen, en anders zouden de praktijkvoorbeelden die er al staan nog goed kunnen helpen. De lengte van de theorie is ook prima volgens deze docent. De docent geeft aan de website erg prettig te vinden, hij geeft hierbij aan dat de website erg uitgebreid en duidelijk is. Daarnaast geeft de docent aan deze vorm vernieuwend en inspirerend te vinden. Wat de docent nog wel aangeeft is dat het blog relatief onduidelijk is, omdat een aantal onderdelen door elkaar lijken te staan. Verder geeft de docent aan dat hij met name gebruik heeft gemaakt van het bieden van verklarende redenen. Hierbij had hij het idee dat ze soms wel effect hadden, maar niet wanneer het de laatste opdracht van de dag was. De docent geeft aan dat hij wel verschil merkt met voor het testen. Hierbij merkt de docent op dat hij meer bewust is geworden van het doen van verzoeken en welke reden hierachter zit. Het testen heeft bij de docent dus met name voor bewustwording gezorgd.

Een verbeterpunt volgens de docent is het verduurzamen van de gedragsverandering, wat nu lastig is omdat het een erg korte testperiode was. Verder suggereert de docent om de onderzoeker zelf de enquête aan de leerlingen te laten uitleggen en afnemen, en om mogelijk in de toekomst een heel team van docenten de interventie te laten testen. Tot slot geeft de docent aan dat het mogelijk goed is om een vraag van de enquête aan te passen: de vraag die ging over hoe leerlingen het taalgebruik van de docent vinden. Hierbij gaf de docent aan dat deze nu wat moeilijk gesteld staat, en dat hierdoor leerlingen deze niet snappen of verkeerd invullen. Dit was ook te zien in de antwoorden op de vragenlijst, want veel leerlingen hebben bij deze vraag niks ingevuld, en de onderzoeker heeft het vermoeden dat velen de vraag niet goed gelezen hebben.

Gemaakte aanpassingen a.d.h.v. deze evaluatie

Er zal in de discussie gekeken worden naar de verduurzaming van gedragsverandering, en de mogelijkheid om een team van docenten de interventie te laten testen i.p.v. één docent uit een docententeam. De suggestie om de onderzoeker zelf de enquête te laten uitleggen en afnemen bij de leerlingen wordt meegenomen in de procedure van het testen, en zal worden getest bij een docent die nog gaat testen. Ook is een van de vragen van deze enquête aangepast, dit ging om de volgende vraag: "ik vind het niet fijn hoe de docent tegen mij praat". Deze vraag is nu aangepast naar "ik vind het fijn hoe de docent tegen mij praat". Tot slot is op de website het blog aangepast zodat de posts op een logischere volgorde staan.

4.2.3 EVALUATIE 3

OMSCHRIJVING

Zoals eerder beschreven is er om feedback gevraagd rondom de interventie aan een Pedagogiek stagiair. Er is gekozen om aan hem feedback te vragen, omdat de onderzoeker het waardevol vindt om meerdere perspectieven te gebruiken.

METHODE

Deelnemers

Deze evaluatie is gedaan met een stagiair die Pedagogiek studeert. Deze stagiair is inmiddels driekwart jaar werkzaam binnen SG Were Di, en heeft dus ervaring met werken met de betrokken doelgroep (de leerlingen).

Procedure

De stagiair heeft voor deze evaluatie de handleiding variant van de toolbox bekeken. Hierbij heeft hij met name vanuit pedagogisch perspectief gekeken. De stagiair heeft de gehele handleiding bekeken, en hier vervolgens feedback bij gezet. Dit is via Word gedaan. Toen de stagiair klaar was met het geven van feedback heeft hij dit document met zijn opmerkingen doorgestuurd naar de onderzoeker. Hier is naderhand nog een kort gesprek over geweest, waarbij een deel van de vragen zijn gebruikt die voorafgaand aan het evaluatieproces waren opgesteld. Hierbij zijn de vragen over de uitvoering overgeslagen, omdat de stagiair dit niet heeft kunnen doen.

Meetinstrument

Zoals eerder aangegeven is er een deel van de vragenlijst gebruikt die voorafgaand was opgesteld. Deze vragenlijst is te vinden in bijlage 10.

RESULTATEN EN VERWERKING

De stagiair gaf aan de beschreven theorie in de handleiding duidelijk te vinden, met name de onderbouwing waarom het belangrijk is om op een autonomie-ondersteunende manier les te geven. De uitwerking van de onderdelen vond hij ook erg positief. Hierbij gaf hij aan de praktische voorbeelden concreet en duidelijk te vinden, met name met toevoeging van de voorbeelden die hierbij zijn gegeven. Hierbij ziet hij ook elementen terugkomen die bruikbaar kunnen zijn buiten de les, vanuit het pedagogisch perspectief (relatie met leerling/jongere). Tot slot vond hij het stuk waar kort alles beschreven werd in de tabel heel prettig, dit maakt de theorie volgens hem heel tastbaar, en handig om te gebruiken bij het voorbereiden van een les.

Wat hij nog miste vanuit pedagogisch oogpunt is het stuk relatie tussen docent en leerling buiten het klaslokaal. Hij gaf hierbij aan dat je als docent namelijk ook leerlingen tegenkomt buiten het klaslokaal, en er ook sprake is van een pedagogisch klimaat op school. In de theorie ziet hij dat het ook hier belangrijk is om de pedagogische relatie (band) en autonomie-ondersteunend contact terug te laten komen, maar hij ziet dit in de handleiding wat minder terugkomen hoe dit buiten de les dan ook kan. Hij vindt als pedagoog dat het pedagogisch klimaat op school het belangrijkste is, en dit speelt zich ook buiten het lokaal af.

Gemaakte aanpassingen a.d.h.v. deze evaluatie

Er zijn enkele aanpassingen gemaakt in de theorie op de website en in de handleiding rondom het stuk verbondenheid en relatie tussen docent en leerling. Hierbij is er gekeken naar waarom het belangrijk is om deze relatie ook buiten het klaslokaal te bevorderen, en hoe docenten dit eventueel kunnen doen. Vanuit de theorie bleek namelijk ook dat dit belangrijk was (Dobransky & Bainbridge-Frymier, 2004), en dus is er de keuze gemaakt om dit toe te voegen. Daarnaast is er in de inleiding van de handleiding nog beschreven wat het belang is van de handleiding, en waar docenten een kort overzicht kunnen vinden van de theorie en de praktische tips/voorbeelden, omdat dit volgens de feedback van de stagiair nog wat lastig te vinden was. Tot slot heeft hij ook feedback gegeven op de grammatica, spelling en leesbaarheid van de handleiding en website. Deze feedback is uiteraard verwerkt.

4.2.4 EVALUATIE 4

OMSCHRIJVING

De vierde evaluatie was een vrij spontane evaluatie, hij stond namelijk niet ingepland. Deze onderwijskundige had namelijk de poster van de interventie gezien die in een van de docentenkamers lag, en is via de QR-code die hierop stond terecht gekomen op de toolbox website. Dit heeft hij toen doorgelezen, en vervolgens de onderzoeker gevraagd om hier eens over te kletsen.

METHODE

Deelnemers

Deze evaluatie is gedaan met een onderwijskundige die als externe partij binnen SG Were Di werkzaam is. Deze persoon is al vele jaren actief binnen het onderwijs in het trainen van docenten en implementeren van nieuwe manieren van onderwijs. Zelf is hij een groot voorstander van het gebruiken van de Self-Determination Theory in het onderwijs, en probeert ook aan docenten te leren hoe zij gebruik kunnen maken van aspecten van deze theorie.

Procedure

Omdat het zo'n spontane evaluatie was, stond deze niet ingepland. Zoals eerder beschreven heeft de onderwijskundige gevraagd of de onderzoeker hem meer kon vertellen over de interventie, en hierna heeft hij feedback gegeven. De onderzoeker wist dus vooraf niet dat hij feedback zou gaan geven, en ging er dus heel open in. De evaluatie heeft plaatsgevonden in de docentenkamer van SG Were Di, waarbij de onderwijskundige feedback gaf op de gehele interventie. Hierbij heeft hij vooral verteld wat hem opviel, en wat hij nog als suggesties had. Deze kwamen allemaal voort uit zijn ervaring als onderwijskundige.

Meetinstrument

Er waren voor dit gesprek dus geen vragen opgesteld, maar de onderzoeker heeft wel doorgevraagd op de feedback die hij gaf, en heeft ook nog gevraagd naar eventuele suggesties van hem.

RESULTATEN EN VERWERKING

Allereerst was de onderwijskundige erg positief over het feit dat er onderzoek was gedaan naar de motivatie van leerlingen en hoe dit door de docenten bevorderd kon worden. Omdat hij zelf groot voorstander is van het gebruiken van de Self-Determination Theory in het onderwijs was hij blij verrast door de autonomie-ondersteunende manier van lesgeven. Hij vindt dit een goede manier van het toepassen van elementen van de Self-Determination Theory. Wat hem verder opviel was dat er ook aandacht werd besteed aan verbondenheid en relatie. Volgens hem is dit het allerbelangrijkste wat er is binnen het onderwijs, en ligt dit ten grondslag aan motivatie en een prettige plek om te leren en werken voor de leerlingen en docenten.

Wat hem wel opviel was dat er erg veel tekst was. Hierbij gaf hij aan dat hij uit ervaring weet dat grote stukken tekst vaak niet werken voor docenten in de praktijk. Het is volgens hem beter om wel de theorie te behouden, maar dit korter te beschrijven. Daarnaast mist hij een aantal tips die docenten kort kunnen doorlezen of uitprinten en op hun bureau kunnen leggen. Hij noemt hier voorbeeldtips bij die al in de theorie staan, zoals een leerling gedag zeggen op de gang, of tien seconden wachten voordat je als docent het antwoord geeft i.p.v. vier seconden. Het tastbaar maken van elementen van de toolbox zou volgens hem een goede toevoeging zijn op de interventie zelf, vandaar zijn idee van de kaartjes die docenten kunnen uitprinten en op hun bureau kunnen leggen. Hij zou dit wel echt als toevoeging zien, dus niet enkel de kaartjes als een op zichzelfstaande interventie. Tot slot vindt hij het goed dat er twee varianten zijn van de interventie, zodat docenten zelf kunnen kiezen wat het beste bij hen past.

Gemaakte aanpassingen a.d.h.v. deze evaluatie

Naar aanleiding van deze evaluatie is er flink in de tekst geschrapt. Hierbij is getracht de theoriestukken kort maar krachtig te houden, en is er nog in de handleiding bij een hoofdstuk als test kort beschreven wat de kernpunten zijn van dat hoofdstuk. Deze gemaakte wijzigingen in de tekst zullen besproken worden met de docenten waarmee nog geëvalueerd moet worden, om te bekijken wat zij vinden van deze wijzigingen. Daarnaast zijn er op aanraden van de onderwijskundige twee prototypes gemaakt van een pagina en kaartjes waarop kort de theorie en tips staan beschreven. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat dit een effectieve

manier van leren is (Smith & Weinstein, 2016). Dit zal ook met de docenten besproken waarmee nog geëvalueerd moet worden. Deze twee prototypes zijn te vinden in bijlage 12. Verder zal ook aan de docenten worden gevraagd of zij de hele handleiding echt zouden lezen, om te kijken of er nog meer geschrappt moet worden.

4.2.5 EVALUATIE 5

OMSCHRIJVING

Deze evaluatie ging over het uittesten van versie twee van onderdeel twee. Hiervoor is de handleiding variant van de toolbox gebruikt. Onderdeel twee betreft het begin van de les, wanneer docenten leerlingen uitnodigen om deel te nemen aan een activiteit. Dit onderdeel bestaat uit twee aspecten: het stimuleren van innerlijke motivatiebronnen en het geven van verklarende redenen voor bepaalde keuzes en activiteiten. Welke van deze twee aspecten aan bod komt is afhankelijk van of de docent acht dat de activiteit interessant, of juist niet interessant is voor de leerlingen. De docent doet dit onder andere door het perspectief van de leerling in te nemen, zoals dat bij onderdeel 1 gedaan wordt.

METHODE

Deelnemers

Docent vijf heeft dit onderdeel en deze versie uitgetest. De evaluatie is dan ook met deze docent gedaan.

Procedure

De docent heeft de interventie uitgetest gedurende drie weken tijdens zijn lessen bij de klas die hij had uitgekozen, die bestond uit gymnasium leerlingen van het derde jaar. De evaluatie heeft plaatsgevonden in een docentenruimte op SG Were Di, waar op dat moment niemand anders aanwezig was. Het was een informeel gesprek, waarbij de docent werd uitgenodigd om zijn ervaringen en feedback te delen.

Het doel van deze evaluatie was om te bekijken hoe de docent versie 2 van onderdeel twee vond, en hoe het uitvoeren hiervan gegaan was. Omdat deze docent de tweede versie van dit onderdeel uit heeft getest, is er ook specifiek gekeken naar de gemaakte wijzigingen n.a.v. de evaluatie van versie 1. Deze wijzigingen bestonden uit het aanpassen van een vraag van de enquête van de leerlingen, en dat de onderzoeker zelf de enquête zou uitleggen en afnemen. Aan deze docent zal gevraagd worden hoe hij dit ervaren heeft, en of hij denkt dat dit een definitieve aanpassing moet worden. Daarnaast wordt er nog aandacht besteed aan hoe de uitvoering hiervan was voor de docent, en wordt er ook gekeken naar de inhoud en de vorm van dit onderdeel. Hierbij werd bijvoorbeeld gevraagd naar hoe de docent de hoeveelheid van de theorie vond, en of deze begrijpelijk was. Verder is er ook gevraagd naar de vermindering van de tekst in de handleiding, en of hij dit beter vond, of hij de hele handleiding zou lezen, en wat zijn mening is over de twee prototypes waarop tips en theorie in het kort staan beschreven.

Meetinstrument

Voor deze evaluatie zijn er vragen gebruikt die voorafgaand waren opgesteld, deze staan in bijlage 10. Daarnaast is er nog aan de docent gevraagd of hij nog eventuele suggesties had, en of hij nog dingen gemist had. Bij deze evaluatie is er ook gebruik gemaakt van de *Feedback Capture Grid* (Dam & Siang, 2022).

RESULTATEN EN VERWERKING

De docent heeft het testen van de evaluatie erg positief ervaren. Hierbij vond hij de handleiding variant erg prettig, omdat hij hierbij aantekeningen kon maken en dit er makkelijk bij kon pakken. De theorie was voor hem goed te volgen, en niet te ingewikkeld. Er is hem ook gevraagd naar zijn mening over de nieuwe hoeveelheid van theorie, waarin dus getracht was om meer beknopt te schrijven. Hij vond dit een goede verbetering. Bij de vraag of hij denkt of er nog meer geschrappt zou moeten worden gaf hij aan dat hij denkt dat dit geen goed idee is. Volgens hem heb je de theorie nodig om de praktijk erachter te kunnen snappen. Bovendien kost volgens hem goed werk nu eenmaal wat tijd, en is hij van mening dat het ook goed is voor de professionele ontwikkeling van docenten. Hierbij gaf hij ook aan dat hij niet bijzonder veel tijd kwijt was aan het bestuderen van de theorie.

Het uitvoeren van de theorie en de praktijktips/voorbeelden was volgens hem goed te doen, hij gaf hierbij aan dat hij elementen hiervan al toepaste, en het goed vond passen bij zijn eigen manier van lesgeven. De

interventie hielp hem wel om “de puntjes op de i” te zetten, en als reminder van wat nu werkt bij het bevorderen van de motivatie van leerlingen. Verder vond hij het idee van de kaartjes op zich wel positief. Waarbij hij de voorkeur had voor prototype 1. Hierbij gaf hij wel aan dat hij denkt dat het goed is om dit als aanvulling of geheugensteuntje te gebruiken tijdens een les, en niet om alleen maar van dit soort korte stukjes theorie te hebben. Er is ook aan deze docent gevraagd hoe hij het vond om bij het begin van ieder hoofdstuk in de handleiding kort de kernpunten te beschrijven, en dit vond hij een goed idee. De voorkeur van hem ging hierbij uit naar het gebruiken van ‘bulletpoints’ en niet een tabel.

Wat hij nog miste was hoe een docent aan de verbodenheid onderling de leerlingen zou kunnen werken. Tot slot gaf hij aan dat hij denkt dat deze manier van lesgeven moeilijker zal zijn bij zijn vmbo-gt klassen, omdat zij het niet gewend zijn om zelf keuzes te mogen maken. Hierbij geeft hij aan dat wanneer deze manier van lesgeven over heel SG Were Di zou worden toegepast, het waarschijnlijk makkelijker is voor de leerlingen, omdat ze dan wennen aan de grotere vrijheid die ze dan van iedere docent krijgen. Nu is het waarschijnlijk verwarrend voor hen, omdat ze van deze docent dan bijvoorbeeld wel meer vrijheid zouden krijgen, en van een ander weer helemaal niet.

Afsluitend gaf de docent aan dat hij het heel leuk vond om met de handleiding aan de slag te gaan. Vooral het lezen van de theorie werkte inspirerend volgens hem, en zorgde volgens hem ervoor dat hij zichzelf verder ontwikkelde op professioneel vlak.

Gemaakte aanpassingen a.d.h.v. deze evaluatie

Er is aan de handleiding toegevoegd welke invloed klasgenoten onderling op elkaar kunnen hebben, en hoe je dit als docent kan beïnvloeden. Dit stond er eerst al wel, maar is eerder weggehaald, omdat er eerst gedacht werd dat dit mogelijk overbodig was. Dit is dus weer teruggeplaatst, en er is nog wat extra aandacht besteed bij het onderdeel *verbondenheid en relaties* aan hoe docenten de onderlinge relaties van leerlingen positief konden beïnvloeden. Verder is er nu bij ieder hoofdstuk toegevoegd wat de kernpunten zijn van dat hoofdstuk. Hierbij staan er nu nog twee varianten: een tabel en bulletpoints. Met de docenten waarmee nog geëvalueerd gaat worden zal dit worden besproken om te kijken wat hun mening hierover is.

4.2.6 EVALUATIE 6

OMSCHRIJVING

Deze vijfde evaluatie ging over het uittesten van versie 1 van onderdeel 1. Hierbij heeft de betrokken docent gebruik gemaakt van de handleiding variant van de toolbox. Onderdeel 1 betreft het voorbereiden van de les. Hierbij is het van belang dat de docent het perspectief van de leerling inneemt bij het voorbereiden, om hier rekening mee te kunnen houden in de les. Door het perspectief van de leerling in te nemen kan een docent beter inschatten of de les aansluit bij de leerlingen, wat de les leuker zou kunnen maken en wat eventuele obstakels zullen zijn tijdens de les. Dit onderdeel is essentieel voor het volgende onderdeel van autonomie-ondersteunend lesgeven volgens Reeve (2016), namelijk het begin van de les.

METHODE

Deelnemers

De vijfde evaluatie is gedaan met docent 4, die als eerste onderdeel 1 heeft getest.

Procedure

De docent heeft dit onderdeel van de interventie gedurende drie weken uitgetest tijdens zijn lessen bij de klas die hij had uitgekozen, welke bestond uit vmbo-leerlingen van verschillende niveaus en leerjaren, die zijn uitgevallen uit het regulier onderwijs. De evaluatie heeft plaatsgevonden in een leeg klaslokaal, waar verder niemand aanwezig was. Bij dit gesprek werd de docent uitgenodigd om zijn ervaringen en feedback te delen. Het gesprek had een informele aard.

Het doel van deze evaluatie was om te bekijken hoe de docent versie 1 van onderdeel een vond. Hierbij wordt er aandacht besteed aan hoe de uitvoering hiervan was voor de docent, maar er wordt ook gekeken naar de inhoud en de vorm van dit onderdeel. Hierbij werd bijvoorbeeld gevraagd naar hoe de docent de hoeveelheid van de theorie vond, en of deze begrijpelijk was. Verder is er ook gevraagd naar de vermindering van de tekst in de handleiding, en of hij dit beter vond, of hij de hele handleiding zou lezen, en wat zijn mening is over de

twee prototypes waarop tips en theorie in het kort staan beschreven. Ook is er om zijn mening gevraagd over het gebruik van de kernpunten bij ieder hoofdstuk.

Meetinstrument

voor deze evaluatie zijn er vragen gebruikt die voorafgaand waren opgesteld, deze zijn terug te vinden in bijlage 10. Daarnaast is er nog gevraagd naar eventuele suggesties, en of de docent nog iets gemist had. Bij deze evaluatie is er ook gebruik gemaakt van *I like, I wish, What if* (Dam & Siang, 2022).

RESULTATEN EN VERWERKING

Uit de evaluatie met de docent is gebleken dat hij het testen en doornemen van de toolbox als positief heeft ervaren. De theorie en inhoud was volgens de docent helder en duidelijk, en had genoeg diepgang. Hierdoor zou volgens deze docent zelfs een leek het kunnen begrijpen. Hierbij geeft hij aan dat het stuk over verschillen in collectivistische en individualistische culturen naar zijn mening overbodig is. Verder is de docent van mening dat er niet meer moet worden geschraapt in de theorie, hij vindt de nieuwe versie van de hoeveelheid theorie, n.a.v. evaluatie 4, wel een goede aanpassing. Hierbij geeft hij aan dat, wanneer er nog meer zou worden weggehaald, hij vreest dat er belangrijke dingen worden weggehaald. Hij is namelijk van mening dat theorie wel nodig is om op een goede manier met het autonomie-ondersteunend lesgeven aan de gang te gaan. Hij vond hierbij het gebruik van een tabel waarin de kernpunten staan bij ieder hoofdstuk een goed idee. Dit zorgt ervoor dat het stuk tekst daarna ook goed te lezen is, volgens hem. Hierbij gaf hij aan dat het ook fijn zou zijn om dit bij de praktijkstukken te hebben staan. Er is ook met de docent gekeken naar het idee en de prototypen van de kaartjes. De docent vond dit een goed idee, en opperde zelfs het idee om deze kaartjes op ieder bureau in ieder klaslokaal te plakken. Zijn voorkeur ging hierbij uit naar prototype twee, omdat hier ook gebruik werd gemaakt van plaatjes, en omdat dit al in de huisstijl van SG Were Di was gemaakt. De docent denkt ook dat dit op alle niveaus van SG Were Di toepasbaar is, dus zowel havo/vwo als vmbo. Het lijkt hem dan ook goed als meerdere docenten het autonomie-ondersteunend lesgeven zouden gaan toepassen, en als het kan zelfs school breed.

Het lezen van- en uitvoeren van de interventie heeft deze docent vooral meer bewustzijn toegebracht. Hierbij geeft hij aan dat hij het interessant vond om een andere kijk op bepaalde visies te zien, en onderbouwingen terugzag van bepaalde handelingen die hij nu al onbewust deed. Hierbij las hij vooral ook terug waarom het juist goed is om dingen op een autonomie-ondersteunende manier te doen. Ook merkt hij nu dat hij gedurende de les op meerdere momenten het perspectief van de leerling inneemt. Hierbij geeft hij aan dat hij dit het meest nuttig vindt wanneer hij zijn les voorbereid, zodat hij al “vooruit kan kijken” naar eventuele knelpunten in een les. Afsluitend zei de docent dat wanneer een collega naar hem zou komen met moeilijkheden rondom lesgeven, hij deze handleiding zou aanraden.

Gemaakte aanpassingen a.d.h.v. deze evaluatie

Er is nu bij ieder hoofdstuk in de toolbox handleiding en website toegevoegd wat de kernpunten zijn van dit hoofdstuk. Dit staat in een tabel verwerkt, zodat docenten aan het begin van ieder hoofdstuk al kunnen zien wat er besproken wordt. Hiermee hoeven zij niet het hele stuk tekst te lezen wanneer zij dat niet willen, of er geen tijd voor hebben. Dit was al gedaan voor de theoriestukken, maar naar aanleiding van deze evaluatie is dit ook gedaan bij de praktijkstukken. Verder is het stuk weggehaald rondom culturele verschillen, omdat de onderzoeker zelf ook van mening is dat dit niet een essentieel stuk informatie is.

4.2.7 EVALUATIE 7

OMSCHRIJVING

Deze evaluatie ging over het uittesten van de tweede versie van onderdeel drie. Hiervoor is de handleiding variant van de toolbox gebruikt. Onderdeel drie is de fase van tijdens de les, het aanpakken en oplossen van problemen van leerlingen. Dit onderdeel bestaat uit drie aspecten van autonomie-ondersteunend lesgeven: het erkennen en accepteren van negatieve emoties, het gebruik maken van informatieve en niet-onderdrukkende taal en het tonen van geduld. Deze drie aspecten kunnen allemaal gebruikt worden tijdens de les, en zijn dus niet persé afhankelijk van een bepaald probleem, zoals dat bij onderdeel 2 wel is. Daarnaast hoort het onderdeel verbondenheid en relaties hierbij, wat in het teken staat van warme interacties en het begrijpen van bepaald gedrag van leerlingen.

METHODE

Deelnemers

De evaluatie is door de onderzoeker gedaan met docent 3.

Procedure

Dit onderdeel van de interventie is door docent drie uitgetest. Dit heeft hij drie weken gedaan tijdens de lessen bij de klas die hij had uitgekozen, welke bestond uit tweedejaars vmbo basis/kader leerlingen. De evaluatie heeft plaatsgevonden in een werkruimte waar verder niemand aanwezig was. Net als alle andere evaluaties was dit een informeel gesprek, en werd de docent uitgenodigd om zijn mening, feedback en ervaring rondom het testen te delen.

Het doel van deze evaluatie was om te bekijken hoe de docent versie twee van onderdeel drie vond. Omdat deze docent de tweede versie van dit onderdeel uit heeft getest, is er ook specifiek gekeken naar de gemaakte wijzigingen n.a.v. de evaluatie van versie 1. Deze wijzigingen bestonden uit het toevoegen van een tooltip bij het onderdeel *gebruik maken van informatief en niet-onderdrukkend taalgebruik*, namelijk het opnemen van jezelf tijdens een les, om vervolgens te reflecteren op je woordgebruik. Aan deze docent zal gevraagd worden hoe hij dit ervaren heeft, en of hij denkt dat dit een definitieve aanpassing moet worden. Daarnaast wordt er nog aandacht besteed aan hoe de uitvoering hiervan was voor de docent, en wordt er ook gekeken naar de inhoud en de vorm van dit onderdeel. Hierbij werd bijvoorbeeld gevraagd naar hoe de docent de hoeveelheid van de theorie vond, en of deze begrijpelijk was. Verder is er ook gevraagd naar de vermindering van de tekst in de handleiding, en of hij dit beter vond, of hij de hele handleiding zou lezen, en zijn mening is over de twee prototypes waarop tips en theorie in het kort staan beschreven. Tot slot is er om zijn mening gevraagd over het gebruik van de kernpunten bij ieder hoofdstuk.

Meetinstrument

Bij deze evaluatie zijn er vragen gebruikt die voorafgaand zijn opgesteld, deze vragen staan in bijlage 10. Daarnaast is er nog gevraagd of de docent eventuele suggesties had, en of hij nog aanvullingen had. Bij deze evaluatie is er ook gebruik gemaakt van *I like, I wish, What if* (Dam & Siang, 2022)

RESULTATEN EN VERWERKING

De docent was over het algemeen best wel tevreden over het interventieonderdeel. Hij vond de theorie helder, en is van mening dat zijn collega docenten dit ook kunnen begrijpen. Hierbij vond hij het fijn dat het op een prettige manier werd uitgelegd, waarbij er geen 'moeilijke of dure woorden' werden gebruikt. Dit schrikt volgens hem namelijk af. Over de hoeveelheid theorie is ook gesproken. Hij vindt de gemaakte aanpassingen hierin goed, en is vooral positief over het gebruik van de kernpunten bij ieder hoofdstuk, en de kernkaarten die gemaakt zijn. Hierbij had hij de voorkeur voor prototype 1. De praktische voorbeelden waren volgens hem ook prettig, dit maakt de theorie meer 'levend', geeft hij aan.

Verder herkende hij veel van wat er geschreven werd. Het was dan ook fijn volgens hem om een soort bevestiging te krijgen dat hij het al 'goed' deed. Zelf is de docent wel van mening dat er meer speelt bij de leerlingen dan motivatie. Hierbij geeft hij aan dat dit niet bij dit onderzoek en interventie moet worden aangepakt, maar wel denkt dat het goed is om in de toekomst hier meer onderzoek naar te doen. Hij denkt dat deze interventie wel al een stap in de goede richting is, en het makkelijker maakt voor docenten om op een andere manier les te geven.

Tot slot geeft de docent aan dat hij zou willen dat de docenten op SG Were Di meer uniformiteit in hun lesmethoden en omgang met leerlingen zouden hebben. Hij is van mening dat het autonomie-ondersteunend lesgeven school breed zou moeten worden doorgevoerd. Hierbij geeft hij aan dat het momenteel verwarrend is voor de leerlingen om telkens een andere manier van lesgeven te krijgen bij verschillende docenten. Het feit dat ze van sommige docenten wel keuzemogelijkheden krijgen, en van de ander weer niet, leidt volgens hem tot verwarring bij de leerlingen. Hij merkte namelijk bij het testen van de interventie dat sommige leerlingen niet wisten hoe zij om moesten gaan met de geboden keuzes, en daardoor juist meer weerstand boden. Desniettemin heeft hij het geven van keuzes als positief ervaren. Voorheen vond hij dit 'onzin' en 'onuitvoerbaar', maar door leerlingen een keuze te bieden binnen de structuur die hij zelf geeft, is hij ervan overtuigd dat dit prettig is voor de leerlingen. Daarnaast levert dit hem minder conflict op met de leerlingen.

Gemaakte aanpassingen a.d.h.v. deze evaluatie

Er wordt bij het onderdeel *aanbevelingen* aanbevolen om het autonomie-ondersteunend school breed, of in ieder geval bij zoveel mogelijk docenten, toe te passen. Dit is nu namelijk al door meerdere docenten waarmee geëvalueerd is, aangeraden. Hierdoor zal er meer uniformiteit onder de docenten ontstaan, en hierdoor meer voorspelbaar worden voor de leerlingen zelf. Daardoor ervaren zij mogelijk minder verwarring en kunnen zij beter omgaan met de keuzes die zij geboden krijgen.

4.3 AANPASSINGEN WEBSITE N.A.V. EVALUATIES

Tabel 4 - Gemaakte aanpassingen website na evaluaties.

Wat	Aanleiding verandering	Wanneer aangepast
Sub pagina's gemaakt voor de onderdelen van het autonomie-ondersteunend lesgeven	Feedback van docent die aan het testen was	27-3-2023
Tabel waarin alle theorie en praktijkvoorbeelden staan toegevoegd	Feedback 1 ^e assessor	7-4-2023
Praktijkvoorbeelden gedrag leerlingen toegevoegd aan zelfdeterminatiecontinuüm	Feedback 1 ^e assessor	7-4-2023
Praktische tips verbondenheid stimuleren toegevoegd	Feedback 1 ^e assessor	12-4-2023
Manier van evalueren voor docenten zelf rondom onderdeel gebruik maken van informatieve en niet-onderdrukkende taal toegevoegd.	Feedback evaluatie met docent 1	18-4-2023
Volgorde van posts op blog aangepast, zodat het wat overzichtelijker bij elkaar staat	Feedback evaluatie met docent 2	9-5-2023
Pedagogisch standpunt "naast de leerling staan in plaats van ervoor" toegevoegd aan het nemen van perspectief van de leerling en als tool tip vermeld.	Feedback Pedagogiek stagiaire	22-5-2023
Theorie stukken verkort	Feedback onderwijskundige	1-6-2023
Toevoeging onderlinge relaties bij leerlingen bevorderen	Feedback evaluatie met een docent 5	5-6-2023
Kernpunten toegevoegd bij alle stukken theorie en praktijk	Feedback evaluatie met een docent 4	6-6-2023
Kernkaarten gemaakt	Feedback evaluaties met onderwijskundige en docenten 5 en 4	9-6-2023

4.4 AANPASSINGEN HANDLEIDING N.A.V. EVALUATIES

Tabel 5 - Gemaakte aanpassingen handleiding na evaluaties.

Wat	Aanleiding verandering	Wanneer aangepast
Tabel waarin alle theorie en praktijkvoorbeelden staan toegevoegd	Feedback 1 ^e assessor	7-4-2023
Praktijkvoorbeelden gedrag leerlingen toegevoegd aan zelfdeterminatiecontinuüm	Feedback 1 ^e assessor	7-4-2023
Praktische tips verbondenheid stimuleren toegevoegd	Feedback 1 ^e assessor	12-4-2023
Manier van evalueren voor docenten zelf rondom onderdeel gebruik maken van informatieve en niet-onderdrukkende taal toegevoegd	Feedback evaluatie met docent 1	18-4-2023
Aan inleiding toegevoegd wat het nut is van het lezen, en waar de praktische tips vermeld staan	Feedback Pedagogiek stagiaire	22-5-2023
Pedagogisch standpunt “naast de leerling staan in plaats van ervoor” toegevoegd aan het nemen van perspectief van de leerling en als tool tip vermeld.	Feedback Pedagogiek stagiaire	22-5-2023
Theorie stukken verkort	Feedback onderwijskundige	1-6-2023
Toevoeging onderlinge relaties bij leerlingen bevorderen	Feedback evaluatie met een docent 5	5-6-2023
Kernpunten toegevoegd bij alle stukken theorie en praktijk	Feedback evaluatie met een docent 4	6-6-2023
Kernkaarten gemaakt	Feedback evaluaties met onderwijskundige en docenten 5 en 4	9-6-2023

4.5 OVERIGE AANPASSINGEN

Tabel 6 - Overige aanpassingen interventie

Wat	Aanleiding verandering	Wanneer aangepast
Aanpassing vraag in enquête	Feedback evaluatie met docent 2	18-4-2023
Aanpassing procedure afname enquête: onderzoeker komt de enquête uitleggen en afnemen i.p.v. de docent zelf.	Feedback evaluatie met docent 2	18-4-2023
Twee prototypen van verkorte theorie/tips ontwikkeld	Feedback onderwijskundige	3-6-2023
Bij aanbevelingen aangeraden om autonomie-ondersteunend lesgeven school breed toe te gaan passen.	Evaluatie met docent(en)	12-6-2023

4.6 RESULTATEN VRAGENLIJSTEN LEERLINGEN

Zoals eerder aangegeven zijn er bij de leerlingen van de deelnemende docenten twee enquêtes afgenomen; de *Learning Climate Questionnaire*. Deze vragenlijsten zijn verwerkt en zijn besproken met de deelnemende docenten. De uitkomsten van deze vragenlijsten waren interessant, hieruit bleek namelijk dat de leerlingen hun docenten al redelijk autonomie-ondersteunend vonden. Ook was het goed om te zien dat leerlingen hun docenten na het testen als meer autonomie-ondersteunend zagen. Er zat dus in die drie weken al een lichte stijging in de ervaren autonomie-ondersteuning. Hierbij moet wel worden vermeld dat dit niet kan worden geïnterpreteerd als valide resultaat, omdat het natuurlijk een moment opname was, en omdat het in zo'n kort tijdsbestek is geweest.

De leerlingen hebben ook open vragen ingevuld bij de tweede afname van de *Learning Climate Questionnaire*. Hierbij moesten zij bijvoorbeeld aangeven of ze verschil hadden gemerkt. Wanneer er gekeken wordt naar alle vragenlijsten samen kan er gesteld worden dat de meeste leerlingen wel verschil hebben gemerkt in de manier van lesgeven van hun docent. Veel gaven hierbij aan vooral meer vrijheid te hebben ervaren, en dat ze merkte dat een docent meer open stond voor feedback. Er werd aan de leerlingen ook gevraagd of zij nog suggesties hadden voor hun docent rondom de manier van lesgeven. Veel leerlingen gaven hierbij aan al redelijk tevreden te zijn, en een aantal hadden nog wat suggesties over onder andere de manier van instructie of de mogelijkheid om zelfstandig te kunnen werken. Hierbij kan wel gesteld worden dat er maar een enkele leerling een suggestie had, waarbij het merendeel hiervan in de gymnasiumklas zat die betrokken was. Ook was het opvallend dat de eerstejaars klas die deelnam zeer korte antwoorden had, en geen (bruikbare) suggesties hadden voor de docent. Dit heeft mogelijk te maken met de leeftijd en ontwikkelingsfase van deze leerlingen.

4.7 EINDEVALUATIE

Er is met de deelnemende docenten nog kort geëvalueerd over de interventie met alle gemaakte aanpassingen. De docenten vonden het prettig om te zien dat de theorie korter was gemaakt, en dat er gebruik werd gemaakt van de kernpunten bij ieder hoofdstuk. Dit vergroot volgens hen de leesbaarheid, en zorgt ervoor dat je het ook makkelijker onthoudt. Wat opvalt is dat de docenten allemaal aangeven dat gebruikte theorie in de interventie duidelijk en gemakkelijk te begrijpen is. Een aantal docenten geven dan ook aan dat zij denken dat in principe alle docenten op het SG Were Di de interventie kunnen uitvoeren. Waar de docenten ook positief over waren was de toepasbaarheid van de theorie en de praktijkvoorbeelden. Een docent geeft hierbij aan dat het voor hem nog duidelijker werd hoe bepaald gedrag er in de praktijk uit ziet, door het gebruik van de praktijkvoorbeelden. Dit is positief om te horen, omdat er ook echt is geprobeerd om de interventie duidelijk en makkelijk toepasbaar te maken voor de docenten. Ook waren zij tevreden over de vormgeving, en de mogelijkheid om te kunnen kiezen welke vorm zij het prettigst vonden. Daarnaast gaven bijna alle docenten aan dat zij graag zouden willen zien dat meer docenten het autonomie-ondersteunend lesgeven gaan toepassen, en als het kan dat dit zelfs school breed wordt geïmplementeerd.

Bovendien is er natuurlijk ook geëvalueerd met de opdrachtgever. Zij geeft zelf ook les, en is van mening dat dit een hele goede interventie is, en hoopt dat dit wordt toegepast op de gehele school. Waar zij erg positief over was, is het gebruik van de kernpunten en de kaartjes waarop korte stukjes theorie staan. Hiermee wordt het nog makkelijker voor de docenten om de interventie toe te passen, en volgens haar kunnen ze dan niet meer het excuus gebruiken dat zij te weinig tijd hebben.

De rector en conrector hebben ook naar de interventie bekeken. Zij werden erg enthousiast van het idee, met name omdat zij denken dat de Self-Determination Theory de toekomst gaat worden in het onderwijs. Volgend jaar gaan zij aan de gang met het ontwikkelen van een nieuwe onderwijsvisie voor SG Were Di, en willen graag kijken naar de mogelijkheden om de interventie hierbij in te zetten. Hiermee willen zij bereiken dat de leerlingen meer eigenaarschap krijgen over hun leerproces, en dat docenten een meer coachende rol gaan krijgen. De onderzoeker heeft hier dan ook een baan voor aangeboden gekregen, en zal dus na de zomervakantie beginnen aan dit project.

5. DISCUSSIE

5.1 KORTE SAMENVATTING PROCES

Het testen en evalueren van de interventie was een drukke, maar ook een interessante periode. De docenten moesten hier in een korte tijd, in een voor hun drukke periode van het schooljaar, de onderdelen van de interventie testen. De onderzoeker heeft hen hierin ondersteund waar nodig, en is ook veel bezig geweest met het maken van aanpassingen aan de interventie zelf. Door de onderzoeker is deze periode als positief ervaren. Het was namelijk een interessant proces om te zien hoe er telkens nieuwe versies ontstonden van onderdelen, maar ook van de interventie in het algemeen. Hierbij was het erg fijn dat de deelnemende docenten enthousiast waren over het testen en over de interventie zelf. Dit enthousiasme was ook terug te zien in de evaluaties met de docenten, waarbij zij goede en bruikbare feedback en suggesties gaven. Dit zorgde voor nog meer motivatie bij de onderzoeker zelf.

Aan het proces van evalueren is gedurende de evaluaties en het testen zelf het nodige aangepast. Zo was eerst de planning om de onderdelen chronologisch te laten testen, dus eerst onderdeel een, dan onderdeel twee en als laatst onderdeel drie. Toen er gezocht werd naar docenten voor het testen van de interventie is er echter gekozen om de docenten zelf een onderdeel te laten kiezen, zodat zij ook echt met een onderdeel aan de slag gingen waar zij zelf enthousiast van werden. Hierdoor kon er echter niet meer op chronologische volgorde getest worden, omdat de eerste docent bijvoorbeeld koos voor onderdeel drie. Het proces van evalueren is hierdoor dus aangepast, maar dit wordt wel als een positieve aanpassing gezien. Docenten gaven aan het prettig te vinden om zelf een onderdeel te mogen kiezen, omdat dit vaak aansloot bij de 'problemen' waar zij tegenaan liepen tijdens het lesgeven en het bevorderen van motivatie. Bovendien werd de autonomie van de docenten op deze manier ook bevorderd, omdat zij de mogelijkheid kregen om zelf te kiezen (Ryan & Deci, 2017).

Het vinden van docenten die wilde deelnemen aan het testen van de interventie was ook nog een klein obstakel. In eerste instantie waren er een aantal docenten die hadden aangegeven om graag mee te doen met het testen, maar toen het testen ook echt ging beginnen vielen er een aantal af vanwege persoonlijke redenen, of doordat het niet paste in hun planning op dat moment. Om toch meer docenten te werven is nog een mail gestuurd en een poster ontwikkeld (beide te vinden in bijlage 2), en hier zijn nog een aantal docenten uit gekomen die bereid waren om te helpen met het testen. Verder was de bedoeling om het testen enkel te laten doen door docenten die lesgeven aan leerlingen van vmbo kader/basis/gt van leerjaar 2 t/m 4. In de praktijk is er echter ook getest door docenten die lesgeven aan eerstejaars leerlingen, en door een docent die lesgeeft aan havo/vwo. Het voordeel hiervan is dat het testen op meerdere (onderwijs)niveaus binnen SG Were Di is gedaan. Hierbij is er alleen niet getest in leerjaar vier van vmbo, omdat deze leerlingen in hun examenvoorbereiding/examens zitten.

Tijdens het evalueren en bijstellen van de interventie is er veel rekening gehouden met de behoefte van de docenten. Hun aanpassingen en suggesties werden dan ook actief verwerkt in de interventie, en ook weer geëvalueerd met andere docenten om te zorgen dat deze aanpassingen ook bij hen pasten. Het was dan ook echt een samenwerking met de docenten. Hiermee werd er ook voldaan aan de behoefte van de opdrachtgever, omdat deze graag wilde dat er écht met de docenten zelf zou worden gekeken naar wat voor hun passend was, en wat ook echt werkt in het stimuleren van de motivatie van leerlingen. Omdat de interventie nu ontwikkeld is in samenwerking met de docenten, en omdat uit de eindevaluatie is gebleken dat zij erg tevreden zijn met het eindproduct, kan ook gesteld worden dat er voldaan is aan de (verander)behoefte van de docenten en opdrachtgever.

Uitsmijter

Afsluitend kan de onderzoeker stellen dat de interventie, na alle evaluaties en aanpassingen, een succesvolle manier is gebleken voor docenten om zichzelf te ontwikkelen in het stimuleren van motivatie door autonomie-ondersteunend lesgeven. Het is bovendien extra leuk dat deze manier van lesgeven volgend jaar meegenomen gaat worden in de ontwikkeling van de nieuwe onderwijsvisie binnen SG Were Di, en dat de onderzoeker daar ook aan mee mag gaan helpen!

5.2 BEPERKINGEN

De deelnemende docenten hebben allemaal drie weken gehad om kennis op te doen over hun onderdeel (door de handleiding of website) en om hun onderdeel uit te testen. Hier is voor gekozen omdat vier weken te lang was volgens de docenten, en twee weken zou weer te kort zijn. Drie weken is echter ook niet ontzettend lang om een gedragsverandering tot stand te kunnen brengen. Uit onderzoek blijkt namelijk dat er minimaal 18 dagen nodig zijn om een nieuwe gewoonte of gedragsverandering te realiseren (Lally et al., 2010). Het is dan ook lastig in te schatten hoe effectief het testen van de interventie is geweest vanwege het korte tijdsbestek. De onderzoeker raad dan ook aan om bij het implementeren van de gehele interventie meer tijd te nemen/geven aan de docenten. Dit was binnen de kaders van het huidige onderzoek lastiger, omdat het testen plaats vond in de derde, en halverwege de vierde periode. Er kon dus niet langer getest worden, omdat dit dan niet haalbaar zou zijn i.v.m. deadlines en het einde van het schooljaar.

Verder is er, na de testperiode, buiten de afname van de aangepaste versie van de *Learning Climate Questionnaire*, niet meer persoonlijk met de leerlingen van de deelnemende klassen geëvalueerd. Hierdoor kunnen er niet al te sterke conclusies worden getrokken vanuit de belevingen van de leerlingen rondom de veranderingen die hebben plaatsgevonden in de manier van lesgeven. Daarnaast is gebleken dat sommige leerlingen van SG Were Di het lastig vonden om te reflecteren op hun docent, en hierdoor moeite hadden met de *Learning Climate Questionnaire*.

Ook is er bij onderdeel een, het begin van de les, maar één docent geweest die dit onderdeel heeft uitgetest. Dit kwam omdat er geen andere docenten beschikbaar waren, omdat dit in de laatste periode van het schooljaar was. In deze periode hebben docenten het erg druk i.v.m. de afronding van het schooljaar. Hierdoor is dit onderdeel dus maar een keer geëvalueerd, en mogelijk dus minder toepasbaar kan zijn dan de andere onderdelen, omdat deze wel twee keer zijn getest.

5.3 STERKE KANTEN

Er zijn meerdere sterke kanten van deze interventie. Die zullen hieronder kort benoemd worden.

Het doel van de interventie was om de docenten vooral meer bewustwording en kennis bij te brengen over motivatie en autonomie-ondersteunend lesgeven. Vanuit de evaluaties met de docenten is gebleken dat het merendeel van hen zich daadwerkelijk meer bewust is geworden van hoe zij motivatie kunnen beïnvloeden, hoe het autonomie-ondersteunend lesgeven werkt. Daarbij heeft het ook gezorgd dat zij zich meer bewust zijn geworden van hun eigen manier van lesgeven, en weten zij nu hoe ze dit kunnen aanpassen.

Verder was het ook belangrijk dat de interventie zou aansluiten bij de docenten, dus zowel bij hun behoeften als bij hun kennisniveau. Doordat meerdere docenten de interventieonderdelen hebben getest en geëvalueerd is het mogelijk geweest om de interventie aan te passen aan wat zij prettig vinden. Zij gaven bij de evaluaties dan ook aan dat, na alle aanpassingen, de theorie begrijpelijk was, en dat de praktijk erg toepasbaar was. Met name de aanwezigheid van de praktijkvoorbeelden was hierbij erg waardevol voor hen. De docenten gaven tot slot ook aan dat zij denken dat alle docenten van SG Were Di deze interventie kunnen uitvoeren, en denken dat dit ook een goed idee is. Er kan dus gesteld worden dat de interventie goed aansluit bij de docenten van SG Were Di.

Het was ook erg positief om te zien dat de leerlingen van de deelnemende docenten in de enquête aangaven dat ze daadwerkelijk verschil hebben opgemerkt in de manier van lesgeven van hun docent. Hierbij merkte zij vooral op meer vrijheid en keuzemogelijkheden te ervaren. Daarnaast is er na het testen bij alle klassen van de deelnemende docenten een lichte stijging te zien in de ervaren autonomie-ondersteuning ten opzichte van voor het testen, en dat terwijl er maar drie weken getest was. Tot slot hebben gaven de docenten die hebben deelgenomen aan het testen les aan verschillende niveaus en leerjaren binnen SG Were Di. Het voordeel hiervan is dat de interventie dus ook is uitgetest op leerlingen van verschillende niveaus en leeftijden. Hierdoor kan dan ook gesteld worden dat de interventie school breed is getest. Wanneer het maar op een niveau of leerjaar zou zijn getest is het moeilijker te bepalen of de interventie voor alle docenten, niveaus en leerjaren geschikt zou zijn.

5.4 AANBEVELINGEN

Op SG Were Di worden beginnend docenten ingedeeld in intervisiegroepen, om te zorgen dat zij als startend docent genoeg hulp en tips kunnen krijgen, én om hiermee te zorgen dat beginnend docenten minder snel uitvallen. Zij krijgen hierbij coaching en begeleiding van ervaren docenten, en bespreken casussen en eventuele

problemen waar zij tegenaanlopen als beginnend docent. Het coachen van beginnende docenten kent vele voordelen, dit blijkt ook uit onderzoek van Bolhaar et al. (2018), waarin beschreven wordt dat de coaching van beginnende docenten o.a. de leerprestaties van leerlingen verhoogt. Door het aanbieden van coaching, die onder andere kan bestaan uit vakdidactische tips en tools, verlaten beginnende docenten minder snel het onderwijs (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2019). De autonomie-ondersteunende manier van lesgeven bevat ook vakdidactische tips en tools, en zou daarom een goede aanvulling kunnen zijn op dit programma van SG Were Di. Bovendien heeft deze manier van lesgeven ook positieve effecten op het welzijn van docenten (Reeve & Cheon, 2021).

Verder wordt het aanbevolen om de interventie in het begin van het schooljaar in te zetten, dus in periode 1 of periode 2. Er is nu namelijk ervaren dat docenten het erg druk hebben in periode 3 en 4. Door het in periode 1 of 2 aan te bieden kunnen docenten in deze perioden het gedrag eigen maken, om dit vervolgens verder door te zetten in periode 3 en 4. Hierbij wordt een testperiode van minimaal twee maanden aanbevolen, omdat uit onderzoek blijkt dat dit gemiddeld gezien voor de meeste mensen nodig is om gedragsverandering tot stand te brengen (Lally et al., 2010).

Bovendien wordt aangeraden om de interventie school breed in te zetten. Hierdoor zal er meer uniformiteit ontstaan in lesmethoden en aanpak tussen de docenten. Docenten die de interventie hebben uitgetest hebben aangegeven hier behoefte aan te hebben, en zijn daarnaast van mening dat deze interventie zeer geschikt is voor het bevorderen van de motivatie van de leerlingen én docenten van SG Were Di.

Tot slot wordt aanbevolen dat er momenten of mogelijkheden worden gecreëerd zodat docenten hun ervaringen met de interventie met elkaar kunnen delen, bijvoorbeeld in intervisie momenten. Dit gaf een van de docenten die getest had ook aan namelijk, en de onderzoeker zelf denkt dat dit zeker van meerwaarde kan zijn. Bovendien sluit dit ook aan met wat onderzoek zegt, zoals het EAST principe wat beschrijft dat een interventie ook sociaal moet zijn. Hieronder valt ook het uitwisselen van ervaringen.

5.5 IMPLEMENTATIE

5.5.1 WIE VOERT DE INTERVENTIE UIT

De interventie kan worden uitgevoerd door docenten van SG Were Di.

Om de interventie goed uit te kunnen voeren ontvangen de deelnemende docenten een korte uitleg in een Word document, die ook gebruikt is bij het testen van de interventie, zodat zij het nogmaals rustig door hebben kunnen lezen (zie bijlage 3). Hierbij kan eventueel ook nog de mail worden gebruikt die ingezet is in de testperiode van deze interventie (zie bijlage 2). Vervolgens krijgen de docenten de mogelijkheid om te kiezen welke vorm, dus de website of handleiding, zij graag zouden willen gebruiken.

Om te zorgen dat de docenten de benodigde kennis hebben om de interventie effectief te kunnen testen, wordt er in de instructie benadrukt dat het van belang is om de theorie over motivatie en de Self-Determination Theory goed door te lezen.

Naast de docenten is het goed om iemand te hebben die niet zelf de interventie uitvoert, maar wel de enquête afneemt bij de leerlingen en deze verwerkt en scoort, en na de uitprobeerperiode met de desbetreffende docent bespreekt. Dit is onderdeel van de feedbackloop waarmee docenten kunnen zien of hun aangepaste lesgeefgedrag ook effect heeft op hun leerlingen. Deze persoon kan een teamleider van een team docenten zijn, of een andere medewerker die beschikt over hbo denk- en werkniveau.

5.5.2 BENODIGDHEDEN

Om de interventie goed uit te kunnen voeren hebben de docenten de handleiding versie- of de toolbox-website versie nodig. In beide versies staat theorie over motivatie, over de Self-Determination Theory en over autonomie-ondersteunend lesgeven. Bij dit laatste onderdeel staan de concrete tools, tips en praktijkvoorbeelden benoemd, die de docenten kunnen toepassen tijdens hun les. De handleiding kan bekeken worden via de laptop, of worden uitgeprint. De toolbox-website kan worden bekeken via een link, deze kan dus niet worden uitgeprint.

Verder is de vragenlijst voor de leerlingen nodig, de Learning Climate Questionnaire. Deze is al vertaald, en staat in Google Forms uitgewerkt, de link hiervan staat vermeld bij de uitwerking van deze vragenlijsten in bijlage 5 en 6. Hierbij is het ook van belang om de uitleg van de scoring van deze vragenlijst erbij te hebben.

UITLEG VOOR GEBRUIK VAN DE LEARNING CLIMATE QUESTIONNAIRE

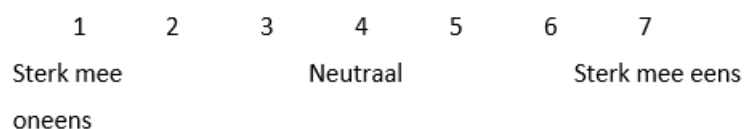
Voorafgaand aan het uitvoeren kiezen de docenten één klas, waarbij zij de interventie gaan uitvoeren. Bij deze klas wordt er de *Learning Climate Questionnaire* afgenomen onder de leerlingen. De Learning Climate Questionnaire (Williams & Deci, 1996), is een vragenlijst die ontwikkeld is om de mate van ervaren autonomie-ondersteuning bij leerlingen te meten. Deze vragenlijst bestaat uit 15 vragen die verschillende aspecten van autonomie-ondersteuning bevragen, en meet dus in hoeverre de leerlingen hun docent als autonomie-ondersteunend ervaren. Uit de scores van de vragenlijst wordt een gemiddelde berekend, wat een indicatie geeft in hoeverre de leerlingen hun docent als autonomie-ondersteunend zien. Er wordt ook per klas per vraag een gemiddelde uitgerekend, om te kunnen zien of er bepaalde aspecten zijn binnen autonomie-ondersteuning waar een docent (of meerdere docenten) moeite mee hebben. De vragenlijsten zijn terug te vinden in bijlage 5 en 6.

Deze vragenlijst kan gebruikt worden als nulmeting, en om na het uittesten van de interventie, om te bekijken of er verschil zit tussen de eerste- en tweede afname van de vragenlijst. Er is ook een versie beschikbaar voor na het testen, waarbij er naast de standaardvragen van de Learning Climate Questionnaire nog zes extra vragen zijn toegevoegd, waarbij er gevraagd wordt naar de ervaringen van de leerlingen en of zij nog suggesties hebben voor hun docent op het gebied van lesgeven en/of de lessen zelf, deze staat in bijlage 6. Door de vragenlijst voorafgaand- en na het testen af te nemen kan er gekeken worden of er vooruitgang is geboekt, en of er nog eventuele verbeterpunten zijn voor de desbetreffende docent in zijn manier van lesgeven. Dit kan gedaan worden door het gemiddelde van de leerling scores voor de vragenlijst te berekenen, hierdoor wordt een indicatie gegeven in hoeverre de leerlingen hun docent als autonomie-ondersteunend zien. Daarnaast kan het ook van toegevoegde waarde zijn om per vraag een gemiddelde te berekenen van de ontvangen scores. Hiermee kunnen docenten namelijk inzien of er bepaalde aspecten zijn binnen het bieden van autonomie-ondersteuning waar zij nog op kunnen verbeteren.

Scoring van de vragenlijst

De leerlingen kunnen per vraag een getal invullen wat aangeeft in hoeverre zij het eens zijn met de gegeven stelling, dit doen zij bij alle vijftien de vragen/stellingen. Dit wordt gedaan op een schaal van een tot zeven:

Figuur 5 - Schaal vragenlijst

Om een gemiddelde score van de ervaren mate van autonomie-ondersteuning te kunnen berekenen moet er begonnen worden om de gemiddelde score per vraag uit te rekenen. Dit kan door de scores die de leerlingen bij de vraag hebben gegeven bij elkaar op te tellen, en vervolgens te delen door het aantal leerlingen die de vraag hebben beantwoord. Wanneer dit voor iedere vraag gedaan is, moeten deze gemiddelden per vraag bij elkaar worden opgeteld, en vervolgens worden gedeeld door het aantal vragen; wat er dus vijftien zijn. De uitkomst hiervan is de gemiddelde score. De score zal liggen tussen de een (helemaal niet autonomie-ondersteunend volgens de leerlingen) en de zeven (heel erg autonomie-ondersteunend volgens de leerlingen).

5.5.3 KOSTEN

De implementatie van de interventie heeft weinig tot geen kosten voor de opdrachtgever. Het ontwikkelen van de website is gedaan via een gratis tool waarmee websites gebouwd kunnen worden. In principe is de website live, en te vinden via een link. Wanneer de opdrachtgever eventueel zou willen dat de domeinnaam van de website wordt aangepast, of dat de website sneller wordt, dan zitten hier wel kosten aan verbonden. Deze kosten bij deze specifieke website maker kunnen variëren van €5,50 tot €29,- per maand, afhankelijk van welk pakket gekozen wordt (Wix, z.j.). De handleiding is via Word ontwikkeld, en brengt dus ook geen kosten met zich mee.

De docenten voeren de interventie uit. Zij krijgen hiervoor (in principe) niet extra betaald, omdat zij het testen doen gedurende hun lessen, waar zij gewoon betaald voor krijgen. Om de interventie uit te voeren steken zij uiteraard wel tijd in het lezen van de theorieën, tools en tips. Mogelijk is het goed om in de toekomst bij te houden hoeveel tijd docenten kwijt zijn met het lezen en voorbereiden van de interventie. Mocht dan blijken dat docenten hierdoor overuren maken, zou er eventueel gekeken kunnen worden naar het uitbetalen van deze overuren. Hierdoor zullen docenten mogelijk ook meer gemotiveerd worden om deel te nemen aan de interventie. Zeker gezien het gegeven dat zij vaak al krap in de tijd zitten.

5.5.4 PLANNING

Voor het uitproberen van de interventie wordt aanbevolen om twee maanden uit te strekken hiervoor. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat het gemiddeld twee maanden duurt voordat een gedragsverandering stabiel en aanhoudend is (Lally et al., 2010). In deze twee maanden kunnen de docenten kennis maken met de interventie en het uitproberen. Voor het testen wordt de *Learning Climate Questionnaire* afgenomen bij de uitgekozen klas. Deze wordt aan het einde van de uitprobeertermijn nogmaals afgenomen.

Na het uitproberen wordt er geëvalueerd met de docent. Hierbij worden de resultaten van beide enquêtes van de leerlingen besproken, en wordt er gekeken naar eventuele verbeterpunten voor de docent.

5.5.5 ACCEPTEERBAARHEID

Voor de docenten kan het lastig zijn om hun manier van lesgeven aan te passen. Zoals beschreven in het EBOD zijn er volgens Reeve (2009) genoeg redenen waarom docenten liever bij hun huidige, controlerende manier van lesgeven willen blijven. Hij benoemt hierbij voorbeelden zoals dat docenten onder druk staan door de regels en maatstaven waaraan de leerlingen en scholen moeten voldoen, en hierdoor veel sneller neigen naar de controlerende manier. Daarnaast beschrijft Reeve (2009) dat volwassenen over het algemeen van mening zijn dat controlerende motivationele strategieën (dreigen, externe beloningen, niet kunnen wijken van standaard werkwijze) beter werken dan de autonomie-ondersteunende strategieën. Hierbij denken zij vaak dat (externe) beloningen de enige manier zijn om leerlingen te motiveren, terwijl beloningen er soms juist voor kunnen zorgen dat de motivatie verminderd.

De accepteerbaarheid van de interventie kan vergroot worden door docenten bewust te maken van hun controlerende gedrag tijdens het lesgeven, en inzicht krijgen in de consequenties van controlerend lesgeven, en de voordelen van autonomie-ondersteunend lesgeven. Reeve (2009) stelt daarnaast dat docenten die voorheen al geloofde in autonomie-ondersteuning, over het algemeen makkelijker de nieuwe manier van lesgeven zullen leren, accepteren en toepassen. Voor docenten wie erg geloven in de controlerende manier van lesgeven, zal het was lastiger zijn om de interventie te accepteren. Voor hen kan het bevorderlijk werken om te benadrukken dat de perspectieven van de leerlingen én de docenten belangrijk zijn, en beiden moeten worden meegenomen. Daarnaast kan er meer acceptatie worden gecreëerd onder deze docenten door duidelijk uit te leggen dat autonomie-ondersteuning kan worden geïntegreerd in een gestructureerde manier van instructie, waarin docenten de doelen en plannen bewaken die zij hebben voor het leerproces van hun leerlingen (Jang et al., 2010). Deze combinatie van structuur en autonomie-ondersteuning respecteert het perspectief van de leerling én dat van de docent.

Daarnaast wordt er aanbevolen om de interventie aan te bieden in het begin van het schooljaar, zoals beschreven wordt in het kopje *aanbevelingen*.

5.5.6 UITVOERBAARHEID EN MOGELIJKE OBSTAKELS

Er zijn verschillende obstakels bij het uitvoeren van de interventie die mogelijk kunnen gebeuren. Hieronder heeft de onderzoeker er een aantal opgesteld, en daarbij gezet hoe hier mee wordt omgegaan.

- **Tijdsdruk:** Voor docenten kan het moeilijk zijn om de interventie nog toe te voegen aan hun lange lijst met taken die zij moeten doen. Hier kan dus mogelijk weerstand ontstaan. Docenten hebben namelijk vele taken naast het lesgeven zelf, zoals mentorschap, teamvergaderingen en rapportvergaderingen. Daarnaast hebben docenten verschillende richtlijnen waar zij zich aan moeten houden m.b.t. lesgeven en resultaten die behaald moeten worden. Bij het ontwikkelen van de interventie is hier wel rekening mee gehouden. De onderdelen zijn zo kort mogelijk beschreven, en voorzien van praktijkvoorbeelden zodat docenten kunnen zien hoe iets er in de praktijk uit kan zien. Hiermee wordt getracht om zo veel mogelijk tijd te besparen.

- Aanpassen aan nieuwe lesmethoden: Docenten kunnen ook eventueel weerstand bieden tegen het leren- en toepassen van nieuwe technieken en methodes in hun lessen. Hierover wordt gesproken bij het kopje *accepteerbaarheid*.
- Gebrek aan betrokkenheid van de leerlingen: een deel van het succes van de interventie hangt af van de bereidheid van leerlingen om mee te werken en nieuwe technieken te omarmen. Als het goed is zouden zij volgens de theorie wel meer betrokken en gemotiveerd kunnen worden door de autonomie-ondersteunende manier van lesgeven, maar dit is natuurlijk in iedere situatie anders. Hierbij wordt ook omgeduld gevraagd bij de docenten, omdat leerlingen ook zullen moeten wennen aan de nieuwe manier van lesgeven.

BIBLIOGRAFIE

- Meens, E., Bakx, A., Klimstra, T., & Denissen, J. (2018). The association of identity and motivation with students' academic achievement in higher education. *Learning and Individual Differences*, pp. 54-70. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.lindif.2018.04.006>.
- Bolhaar, J., Houkes-Hommes, A., & van der Ven, K. (2018). Bewezen (in)effectieve maatregelen tegen leerachterstanden in het primair onderwijs. Centraal Planbureau. Opgehaald van <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Achtergronddocument-6jun2018-Bewezen-in-effectieve-maatregelen-tegen-leerachterstanden-in-het-primair-onderwijs.pdf>
- Chang, M.-L. (2009). An Appraisal Perspective of Teacher Burnout: Examining the Emotional Work of Teachers. *Educational Psychology Review*, pp. 193-218. <https://doi.org/10.1007/s10648-009-9106-y>
- Conole, G., & Fill, K. (2005). A learning design toolkit to create pedagogically effective learning activities. *Journal of Interactive Media in Education*, pp. 1-16. Opgehaald van <https://pdfs.semanticscholar.org/13b2/f2a325c89d8cbfc4a567bf1f91ef6abbf957.pdf>
- Dam, R., & Siang, T. (2022). *Test Your Prototypes: How to Gather Feedback and Maximize Learning*. Opgehaald van Interaction Design Foundation: <https://www.interaction-design.org/literature/article/test-your-prototypes-how-to-gather-feedback-and-maximise-learning>
- Deci, E., Sheinman, L., Schwartz, A., & Ryan, R. (1981). An Instrument to Assess Adults' Orientations Toward Control Versus Autonomy With Children: Reflections on Intrinsic Motivation and Perceived Competence. *Journal of educational Psychology*, pp. 642-650. <https://doi.org/https://doi.org/10.1037/0022-0663.73.5.642>
- Dobransky, N. D., & Bainbridge-Frymier, A. (2004). Developing teacher-student relationships through out of class communication. *Communication Quarterly*, pp. 211-223. <https://doi.org/10.1080/01463370409370193>
- Eastin, M., & LaRose, R. (2005). Alt.support: modeling social support online. *Computers in Human Behavior*, pp. 977-992. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.chb.2004.02.024>
- Feldman, R. S. (2019). *Ontwikkelingspsychologie*. Amsterdam: Pearson Benelux.
- Flunger, B., Mayer, A., & Umbach, N. (2019). Beneficial for some or for everyone? exploring the effects of an autonomy-supportive intervention in the real-life classroom. *Journal of Educational Psychology*, pp. 210-234. <https://doi.org/https://doi.org/10.1037/edu0000284>

- Furrer, C., Skinner, E., & Pitzer, J. (2014). The Influence of Teacher and Peer Relationships on Students' Classroom Engagement and Everyday Motivational Resilience. *teachers college record*, pp. 101-123. Opgehaald van https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/016146811411601319?casa_token=-wicMJgei_cAAAAA:7ZccC6eczKcm8KWwRkkcys4gXTI_hlrEFAUdsXN3rtnu0tEADryaAilzo-FA1Mxe_4Dox8qKgio_g
- Grol, R. (2001). Successes and failures in the implementation of evidence-based guidelines for clinical practice. *Medical Care*, pp. 46-54. Opgehaald van https://www.jstor.org/stable/pdf/3767643.pdf?casa_token=lvA84C5nkbUAAAAA:XobLrkNf9syXG3Tb-k-bLvumleEZlecZeh7_fWXqYPQ_evJ8CyvxExTTIKO_pyK9uN2Oo6UblG2JFI8ElkXYD8PWY9FLYiaXc2Ti4W XclGcqYpUs3Yk
- Hulst, H. (2023). Ik zie, ik zie wat jij niet ziet! Over het belang van perspectieven binnen de (neuro)wetenschap. Opgehaald van <https://scholarlypublications.universiteitleiden.nl/access/item%3A3571024/view>
- Jang, H., Deci, E., & Reeve, J. (2010). Engaging Students in Learning Activities: It Is Not Autonomy Support or Structure but Autonomy Support and Structure. *Journal of Educational Psychology*(102), pp. 588-600. <https://doi.org/10.1037/a0019682>
- Lally, P., van Jaarsveld, C. H., Potts, H. W., & Wardle, J. (2010). How are habits formed: Modelling habit formation in the real world. *European Journal of Social Psychology*, pp. 998-1009. <https://doi.org/10.1002/ejsp.674>
- Lekes, N., Gingras, I., Philippe, F. L., Knoestner, R., & Fang, J. (2010). Parental Autonomy-Support, Intrinsic Life Goals, and Well-Being Among Adolescents in China and North America. *Youth Adolescence*, pp. 585-869. <https://doi.org/10.1007/s10964-009-9451-7>
- Loera, G., Rueda, R., & Oh, Y. (2018). Learning and Motivational Characteristics of Urban Latino High School Youth. *Urban education*, pp. 875-898. <https://doi.org/10.1177/0042085915602536>
- Magister Were Di - A. (2022). Leerlingbestand.
- Manualise. (z.j.). *In 10 stappen een handleiding maken*. Opgehaald van Manualise: <https://www.manualise.com/nl/handleiding-maken/>
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2019). Aandeel startende leraren dat begeleiding krijgt (naar cohort). Opgehaald van <https://www.ocwincijfers.nl/sectoren/primair-onderwijs/bestuursakkoord-2020/professionele-scholen/aandeel-startende-leraren-dat-begeleiding-krijgt-naar-cohort/>
- Movisie. (2017, April). *Vaste grond onder je voeten: interventies verstevigen met theorie*. Opgehaald van Movisie: <https://www.movisie.nl/artikel/vaste-grond-onder-je-voeten-interventies-verstevigen-theorie#:~:text=De%20theorie%20kan%20je%20helpen,verwacht%20dat%20jouw%20interventie%20werkt.>
- Nederlands Instituut van Psychologen (NIP). (2015). *Beroepscode Nederlands Instituut van Psychologen*. Opgehaald van NIP: https://issuu.com/communicatienip/docs/150024_beroepscode_bw_def_p
- Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek. (2018). *Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit*. Opgehaald van Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek:

https://www.nwo.nl/sites/nwo/files/documents/Nederlandse%2Bgedragcode%2Bwetenschappelijke%2Bintegriteit_2018_NL.pdf

Persoonlijke communicatie met docenten. (2022). Interviews en enquête antwoorden van docenten.

Persoonlijke communicatie met Leerlingen. (2022). Interview antwoorden en punten van de empathy map van leerlingen.

Pianta, R., Hamre, B., & Allen, J. (2012). Teacher-Student Relationships and Engagement: Conceptualizing, Measuring, and Improving the Capacity of Classroom Interactions. In S. Christenson, A. Reschly, & C. Wylie, *Handbook of Research on Student Engagement* (pp. 365-386). Springer Boston, MA.
https://doi.org/https://doi.org/10.1007/978-1-4614-2018-7_17

Reeve. (2016). Autonomy-Supportive Teaching: What It Is, How to Do It. In L. Woon Chia, J. Chee Keng, & R. Ryan, *Building Autonomous Learners* (pp. 129-149). Springer.

Reeve. (2019). Overview of an Autonomy-Supportive Intervention Program of Research. *Brown bag seminar*. Opgehaald van <https://www.youtube.com/watch?v=iNq9CLbo2Fg>

Reeve, J. (2009). Why Teachers Adopt a Controlling Motivating Style Toward Students and How They Can Become More Autonomy Supportive. *Educational Psychologist*, pp. 159-175.
<https://doi.org/10.1080/00461520903028990>

Reeve, J. (2011). Teaching in ways that support students' autonomy. In D. Mashek, & E. Hammer, *Empirical research in teaching and learning: contributions from social psychology*. Blackwell publishing Ltd.
Opgehaald van https://www.researchgate.net/profile/Johnmarshall-Reeve/publication/229454038_Teaching_in_Ways_That_Support_Students'_Autonomy/links/5a60983145851517c7ad6572/Teaching-in-Ways-That-Support-Students-Autonomy.pdf

Reeve, J., & Cheon, S. (2021). Autonomy-supportive teaching: Its malleability, benefits, and potential to improve educational practice. *Educational Psychologist*, pp. 54-77.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1080/00461520.2020.1862657>

Reeve, J., Bolt, E., & Cai, Y. (1999). Autonomy-supportive teachers: how they teach and motivate students. *Journal of educational psychology*, 3(91), pp. 537-548. <https://doi.org/https://doi.org/10.1037/0022-0663.91.3.537>

Reeve, J., Jang, H., Hardre, P., & Omura, M. (2002). Providing a Rationale in an Autonomy-Supportive Way as a Strategy to Motivate Others During an Uninteresting Activity. *Motivation and Emotion*, pp. 183-207.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1023/A:1021711629417>

Roth, G., Assor, A., Kanat-Maymon, Y., & Kaplan, H. (2007). Autonomous Motivation for Teaching: How Self-Determined Teaching May Lead to Self-Determined Learning. *Journal of Educational Psychology*, 4(99), pp. 761-774. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.99.4.761>

Ryan, R., & Deci, E. (2017). *Self-Determination Theory: basic psychological needs in motivation, development and wellness*. New York: The Guilford Press.

Service, O., Hallsworth, M., Halpern, D., Algate, F., Gallagher, R., Nguyen, S., . . . Sanders, M. (2014). EAST: Four simple ways to apply behavioural insights. Opgehaald van https://www.bi.team/wp-content/uploads/2015/07/BIT-Publication-EAST_FA_WEB.pdf

Smith, M., & Weinstein, Y. (2016). *Learn how to Study Using... Retrieval Practice*. Opgehaald van The Learning Scientists: <https://www.learningscientists.org/blog/2016/6/23-1>

- Son, J.-B. (2018). Teacher Development Resources. In C. Palgrave Macmillan, *Teacher Development in Technology-Enhanced Language Teaching*. https://doi.org/https://doi-org.fontys.idm.oclc.org/10.1007/978-3-319-75711-7_11
- Surma, T., Vanhoyweghen, K., Camp, G., & Kirschner, P. (2018). Effectief leren in de handboeken van lerarenopleidingen. *OnderwijsInnovatie*, pp. 36-38. Opgehaald van https://research.ou.nl/ws/files/1021278/Effectief%20leren%20in%20de%20handboeken%20van%20lerarenopleidingen%20-%20OI_2018_2.pdf
- Tonneijk, E. (2023). Evidence Based Onderbouwingsdocument (EBOD).
- Williams, G., & Deci, E. (1996). Internalization of Biopsychosocial Values by Medical Students: A Test of Self-Determination Theory. Opgehaald van https://web.archive.org/web/20170809002156id_/http://selfdeterminationtheory.org/SDT/documents/1996_WilliamsDeci.pdf
- Wix. (z.j.). *Upgrade je website meteen premiumpakket*. Opgehaald van Wix: https://manage.wix.com/premium-purchase-plan/dynamo?referralAdditionalInfo=edhtml_URL_BAR_CONNECT_DOMAIN_CONNECT_NEW_DOMAIN&siteGuid=0ec920b4-666b-4c35-92e5-a0f5c896bc56

BIJLAGEN

1. ETHISCHE VERANTWOORDING

Tijdens het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van de interventie is er gehandeld volgens de basisprincipes van het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP). Deze basisprincipes zijn opgesteld om te zorgen dat elke psycholoog verantwoordelijk, respectvol, deskundig en integer handelt (Nederlands Instituut van Psychologen (NIP), 2015). Daarnaast worden de principes van de Nederlandse gedragscode voor wetenschappelijke integriteit gebruikt, om ervoor te zorgen dat de onderzoeker in verschillende situaties en omstandigheden de beste keuzes kan maken (Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, 2018). Deze principes omvatten zorgvuldigheid, eerlijkheid, onafhankelijkheid, verantwoordelijkheid en transparantie.

Transparantie en *eerlijkheid* waren belangrijke onderdelen binnen dit onderdeel van het afstuderen. Dit kwam o.a. terug in het werven van docenten voor het testen. Docenten kregen hierbij te horen wat er met de informatie van hen werd gedaan, dus bijvoorbeeld dat alles geanonimiseerd werd, maar ook wat er met hun meningen en ervaringen rondom de interventie zelf werd gedaan. Docenten gaven aan het prettig te vinden dat er zo transparant met hen werd gecommuniceerd, en dat zij het prettig vonden dat de schoolleiding bijvoorbeeld niet kon zien welke docenten precies hebben meegedaan aan het testen. Naar de leerlingen toe is ook getracht om transparant te zijn over hun gegevens. Zo werd er in de instructie bij de enquête én in de uitleg van de docent vooraf benadrukt dat de vragenlijst anoniem is, en dat dus niemand kon zien wie welk antwoord heeft gegeven.

Er is *zorgvuldig*, *respectvol* en *verantwoordelijk* omgegaan met alle gegevens die uit het testen naar voor zijn gekomen. Zoals eerder beschreven zijn alle betrokken docenten geanonimiseerd, en was er niet terug te leiden welke leerlingen de vragenlijst hadden ingevuld. Er kan worden opgemerkt dat de onderzoeker tijdens dit deel van het afstuderen de verantwoordelijkheid bijzonder belangrijk vond. Juist bij dit onderdeel zijn er namelijk veel gegevens en meningen van betrokkenen geuit, waardoor het aspect van verantwoordelijkheid, rondom het waarborgen en verwerken van deze meningen en gegevens, erg aan bod kwam.

Verder hebben de docenten die hebben deelgenomen aan het testen van de interventie zich allemaal, op een na, vrijwillig opgegeven. Dit konden zij doen door te reageren op de wervingsmail van de onderzoeker. Vervolgens kregen zij een uitgebreide instructie over hoe de interventie eruitzag, wat hun rol was bij het testen ervan, en wat er met hun informatie gedaan werd. Na deze uitleg mochten zij aangeven of zij alsnog deel wilde nemen aan het testen, of dat zij liever niet mee zouden doen. Alle docenten die zich in eerste instantie hadden opgegeven hebben, na de uitleg, ook deelgenomen aan het testen. Voor het testen moesten de docenten één klas kiezen waarbij zij de interventie wilde uitvoeren. Bij deze leerlingen werden twee enquêtes afgenomen. De docenten hebben bij de uitleg hiervan aan de leerlingen verteld dat het niet verplicht was voor hen om deze enquête in te vullen. Daarbij stond ook in de uitleg van de enquête zelf dat de antwoorden die zij zouden geven volledig anoniem waren, zodat de leerlingen ook werden aangemoedigd om de enquête zo eerlijk mogelijk in te vullen.

Zoals hierboven beschreven heeft één docent zich niet vrijwillig aangemeld. Deze docent had zich kritisch uitgelaten op de bevindingen van het onderzoek en de gemaakte interventie. Toch heeft de onderzoeker aan hem gevraagd of hij de interventie wilde testen en evalueren. Dit is gedaan omdat de onderzoeker ook graag een kritische docent wilde bevragen, omdat zijn perspectief waarschijnlijk heel anders was dan de andere docenten. Deze docent wilde dit graag doen, omdat hij ook wel nieuwsgierig was naar nieuwe manieren van lesgeven en motivatietheorieën. Zijn feedback was dan ook waardevol, en de onderzoeker was hem hier erg dankbaar voor. Zelf vond de docent het ook interessant om eens wat anders uit te proberen wat uit zijn comfortzone viel, dus hij heeft dit zelf ook als positief ervaren.

Bovendien was het voor de onderzoeker bekend dat de docentendoelgroep erg krap zit in hun tijd, en dat er dus rekening moest worden gehouden met hun belastbaarheid. Dit is onder andere gedaan door steeds aan de docenten te vragen wanneer het voor hen uitkwam om afspraken te plannen met de onderzoeker, waarbij de onderzoeker zich dus aanpaste aan hun planning. Daarnaast is er rekening gehouden met de belastbaarheid van de docenten door hen korte stukken van de interventie uit te laten testen. Tot slot is er geprobeerd om de interventie kort en krachtig te houden, zodat docenten niet te veel tijd kwijt zouden zijn met het doorlezen van de interventie.

Verder is er tijdens de ontwikkeling en het testen van de interventie een enquête afgenomen bij de leerlingen, maar omdat deze leerlingen minderjarig zijn is er nagevraagd bij het schoolbestuur of er toestemming vanuit de ouders nodig was. Hieruit is gebleken dat ouders bij inschrijving van hun kind op school toestemming hebben gegeven voor het uitvoeren van korte onderzoeken. Hierdoor was het gebruik van toestemmingsformulieren niet nodig. Daarnaast zijn de enquêtes anoniem ingevuld, waardoor er geen persoonsgegevens van de leerlingen bij betrokken zijn geweest. Bovendien heeft de onderzoeker bij de start van het schooljaar een VOG moeten aanvragen en inleveren bij SG Were Di.

Een ander ethisch aspect van dit onderzoek vond plaats tijdens de laatste periode van het afstuderen. Gedurende deze laatste periode is er vanuit het schoolbestuur interesse getoond in de Autonomie-ondersteunende manier van lesgeven en het onderzoek in het algemeen. Er bestaat zelfs de kans dat de interventie en stukken van het onderzoek worden meegenomen in de ontwikkeling van de nieuwe onderwijsvisie van SG Were Di. Dit is uiteraard erg positief, maar dit zorgde er ook voor dat de onderzoeker zich nog bewuster werd van het aspect van *onafhankelijkheid* en *integriteit*. Het schoolbestuur had namelijk gevraagd of de onderzoeker nog naar andere onderdelen zou kunnen kijken, zodat SG Were Di dit kon gebruiken bij de implementatie van de nieuwe onderwijsvisie. De onderzoeker heeft hierop geantwoord dat dit niet paste binnen het huidige onderzoek en de interventie, omdat het dan een hele andere wending zou kunnen krijgen. Bovendien zou hiermee de onafhankelijkheid van het onderzoek en de interventie in het geding komen.

Tot slot heeft de onderzoeker getracht om meerdere perspectieven mee te nemen in de ontwikkeling en evaluatie van de interventie. De onderzoeker is namelijk van mening dat het gebruik van meerdere perspectieven zorgt voor een nog betere interventie. Daarnaast komt hierbij ook het aspect van *deskundigheid* aan bod, omdat de onderzoeker erkent dat diens eigen deskundigheid limieten heeft, en het daarom goed is om andere mensen met andere deskundigheden te bevragen. Het belang van meerdere perspectieven binnen onderzoek en wetenschap wordt ook door Hulst (2023) benadrukt. Zij beschrijft dit als volgt: *“door het verbinden van verschillende zienswijzen kunnen we ons werk verrijken, iets wat voor complexe problemen waar we vandaag de dag mee geconfronteerd worden, in mijn ogen essentieel is”*. Deze andere perspectieven waren in dit onderzoek afkomstig van een pedagogiek stagiaire en een (externe) onderwijskundige die werkzaam zijn binnen SG Were Di.

2. WERVING DOCENTEN

MAIL WERVING DOCENTEN

Beste docent,

Mogelijk ken je mij al, of hebben we zelfs al een keer gesproken, maar ik stel mezelf alsnog even kort voor. Mijn naam is Elke Tonneijk, en zit momenteel in mijn laatste jaar van Toegepaste Psychologie. Om af te studeren ben ik sinds september 2022 bij Were Di onderzoek aan het doen naar motivatie, en ga ik binnenkort beginnen met het uittesten van de bijbehorende interventie die ik ontwikkeld heb. Deze interventie is gericht op het verhogen van de motivatie van leerlingen door docenten, door middel van de autonomie-ondersteunende manier van lesgeven met een toegevoegde focus op relaties en verbondenheid in de klas. Om te zorgen dat deze interventie ook echt effectief is en ook gebruikt kan worden op Were Di, ben ik op zoek naar docenten wie onderdelen van de interventie willen uitproberen en evalueren met mij. De interventie bestaat uit tools, theorieën en praktijkvoorbeelden waardoor je als docent ervoor kan zorgen dat de motivatie van je leerlingen wordt bevorderd. De interventie is gebaseerd op literatuuronderzoek, en op praktijkonderzoek wat bestond uit gesprekken en observaties met docenten en leerlingen van het Were Di.

Mocht je geïnteresseerd zijn, of graag meer informatie willen, stuur mij dan een mailtje! Wanneer je het graag wil uitproberen zal ik ervoor zorgen dat je over de juiste informatie en materialen beschikt, en kunnen we samen afspraken maken over het evalueren en uittesten.

POSTER WERVING DOCENTEN

Ontwikkeld door Clementien Janssen en Elke Tonneijk

Autonomie-ondersteunend lesgeven

Het stimuleren van een toekomst in uitvoering

Wil jij een docent zijn die..

- zich verdiept in de beleavingswereld van de leerlingen en hierop in wilt spelen?
- responsief reageert op vragen en opmerkingen van de leerlingen?
- leerlingen de mogelijkheid geeft om zelf initiatief te nemen in hun leerproces?
- altijd blijft werken aan de professionele band met leerlingen en de onderlingen banden in de klas?

Werken aan de drie basisbehoeften:

Autonomie Verbondenheid Competentie

TOOLBOX

Op dit moment vindt er op het Were Di een (afstudeer)-onderzoek plaats naar Autonomie-Ondersteunend Lesgeven.

Dit onderzoek zal resulteren in een toolbox voor docenten om op praktisch wijze aan de slag te gaan binnen de lessen, maar ook buiten het klaslokaal.

Alvast benieuwd naar meer informatie? Neem een kijkje!

Ontwikkeld door Elke Tonneijk, Studente toegepaste psychologie.
Voor meer informatie, mail naar XTN@egweredi.nl

SCAN ME

Autonomie-ondersteunend gedrag

Het stimuleren van een toekomst in uitvoering

 Luisteren naar de leerlingen	 Inspelen en inleven in het perspectief van de leerlingen	 Stimuleren dat de leerlingen elkaar helpen
 Tijd vrijmaken om zelfstandig te kunnen werken	 Responsief reageren op vragen en opmerkingen van leerlingen	 Herkennen en erkennen van vooruitgang en ontwikkeling
 Aanmoedigen om zelf tot denken te komen met waar nodig hints	 Werken aan een goede professionele relatie met leerlingen	SCAN ME

Toe leren passen in jouw lessen? Gebruik de online toolbox.

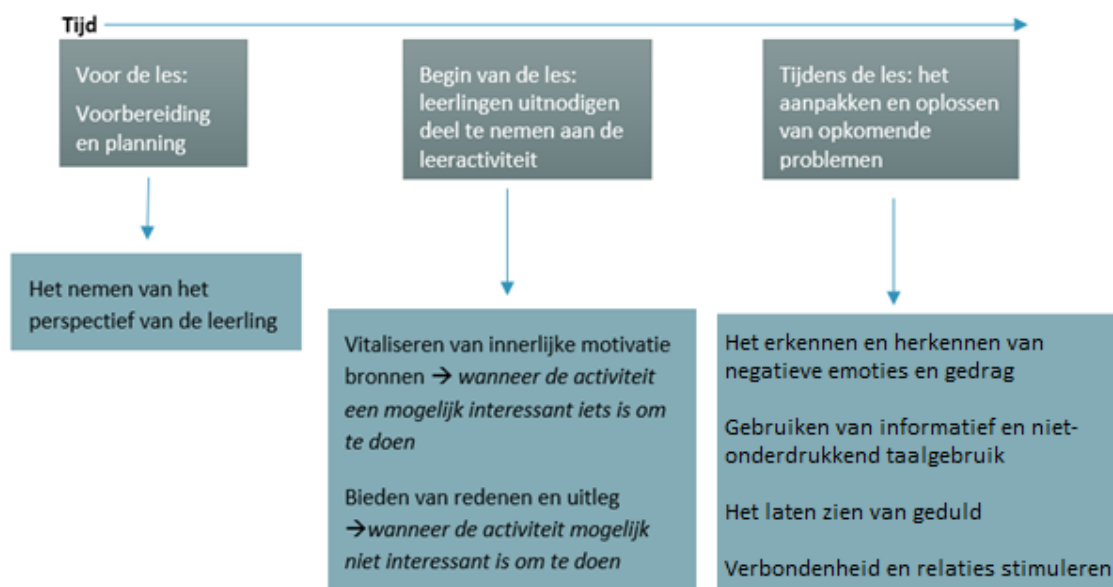
3. UITLEG INTERVENTIE VOOR DEELNEMENDE DOCENTEN

Deze interventie is gericht op het verhogen van de motivatie van leerlingen door docenten, door middel van de autonomie-ondersteunende manier van lesgeven met een toegevoegde focus op relaties en verbondenheid in de klas. Om te zorgen dat deze interventie ook echt effectief is en ook gebruikt kan worden op Were Di, ben ik op zoek naar docenten wie onderdelen van de interventie willen uitproberen en evalueren met mij. De interventie bestaat uit tools, theorieën en praktijkvoorbeelden waardoor je als docent ervoor kan zorgen dat de motivatie van je leerlingen wordt bevorderd. De interventie is gebaseerd op literatuuronderzoek, en op praktijkonderzoek wat bestond uit gesprekken en observaties met docenten en leerlingen van het Were Di.

Wanneer je mee wil doen in het testen is het van belang dat je zelf één klas kiest waarbij je het testen gaat doen. Voorafgaand aan het testen is het de bedoeling dat er bij de klas een enquête wordt afgenomen die meet in welke mate de leerlingen jou als docent autonomie-ondersteunend vinden. Een zelfde soort vragenlijst zal ook door jou worden ingevuld. Hiermee wordt het startpunt van de mate van ervaren autonomie-ondersteuning gemeten. De interventie heeft dus betrekking op de hele klas.

Mijn interventie is opgedeeld in drie 'momenten' tijdens het lesgeven: voor de les, begin van de les, en tijdens de les. In deze drie momenten zijn een aantal aspecten die volgens literatuur belangrijk zijn om de autonomie-ondersteuning te bevorderen. Ik zoek dus docenten die een van deze drie momenten willen uitproberen, om vervolgens met mij te evalueren wat je hiervan vond en wat je denkt dat er beter kan. Ik verwacht dus van de docenten dat zij de theorie behorend bij het onderdeel doornemen, en vervolgens proberen om dit, samen met de bijbehorende tips en praktijkvoorbeelden, uitproberen tijdens het lesgeven (of voorafgaand aan het lesgeven, afhankelijk van welk onderdeel je gaat uittesten uiteraard).

Figuur 6 - Drie momenten tijdens lesgeven

Het uittesten van een van de onderdelen zal twee weken duren, waarin je dit dan bij één specifieke klas uitprobeert. Tijdens deze twee weken zou ik (als je hier mee akkoord zou gaan) graag een keer een les komen observeren van de gekozen klas. De manier van evalueren staat voor nu nog niet vast, maar ik heb al meerdere manieren hiervoor uitgewerkt. Deze ga ik, wanneer ik de benodigde docenten heb, koppelen aan de docenten. Het kan hierbij gaan om een simpel gesprek, of het invullen van een bepaald schema. Bij het evalueren zal ik vragen naar je ervaring met de vorm, inhoud en uitvoering van het geteste onderdeel. Daarnaast wordt de 'testperiode' afgesloten door het afnemen van de enquête die voorafgaand aan het testen ook is gebruikt, om te bekijken of er een verandering heeft plaatsgevonden bij de leerlingen en bij de docent in de mate van autonomie-ondersteuning.

Om te beginnen zal er gestart worden met het onderdeel van voor de les, vervolgens het onderdeel van begin van de les en tot slot het onderdeel tijdens de les. De ervaringen en feedback van de deelnemende docenten zal worden meegenomen in de definitieve versie van de interventie, wat waarschijnlijk in de vorm van een

toolbox zal zijn. Mocht het dus bijvoorbeeld zijn dat het je nu niet uitkomt om iets te testen, is er ook de mogelijkheid om over twee of vier weken nog te testen. Dan zul je bijvoorbeeld het onderdeel van tijdens de les testen. Hieronder heb ik een figuur toegevoegd wat hopelijk de tijdlijn van het testen wat duidelijker maakt.

Figuur 7- Beschrijving evaluatieproces

Wanneer je gaat testen is het belangrijk dat je de bijbehorende theorie en tips doorleest voor je begint met het testen. Deze theorie en tips krijg je van mij, via ofwel een papieren versie, ofwel een digitale versie. De reden voor de twee versies is omdat ik ook moet testen welke ‘vorm’ van interventie het prettigste is voor jou als docent. Dit is dus ook iets wat ik met jou zal evalueren.

Bij de theorie heb ik geprobeerd om concrete praktijkvoorbeelden toe te voegen waarin duidelijk wordt hoe iets er in de praktijk uit kan zien. Daarnaast staan er ook tips bij, zodat het voor jou als docent makkelijker wordt om het toe te passen. Ik hoor bij de evaluatie dan ook graag van jou hoe je de theorie vond (te lang of te kort), of je vindt dat er nog iets mist, en hoe jij het hebt toegepast in de praktijk. Daarbij ben ik uiteraard nieuwsgierig hoe dit voor je was, en of je eventueel zelf al aanpassingen hebt gedaan waardoor het uitvoeren beter ging. Met deze feedback die ik van jouw ontvang ga ik de theorie, de tips en de interventie in het algemeen aanpassen, om zo te zorgen dat de interventie ook echt past bij de docenten.

Als je zelf nog goede tips hebt, of handige tools weet, dan hoor ik het uiteraard ook graag! Mocht je nog vragen hebben tijdens het testen ben ik bereikbaar via de mail voor eventuele vragen.

4. VRAGENLIJST LEERKLIMAAT LEERLINGEN VOORAFGAAND AAN HET TESTEN

Link naar vragenlijst gemaakt op Google Formulieren: <https://forms.gle/mK9BzFXKheLtuWes8>

De learning climate questionnaire (leerklimaat vragenlijst) is opgesteld door Williams en Deci (1996) . Het meet de autonomie-ondersteuning die geboden wordt door docenten, en wordt afgenomen bij leerlingen. Deze vragenlijst is (letterlijk) vertaald uit het Engels naar het Nederlands. De vertaling is zo letterlijk mogelijk gedaan om te zorgen dat de validiteit van de vragen niet verloren gaat. Het vertalen is gedaan door twee personen om te zorgen dat de kwaliteit van de vertaling gewaarborgd is.

Instructie

Deze vragenlijst bevat vragen die gerelateerd zijn aan jouw ervaring met jouw docent van deze les. Iedere docent heeft een andere manier van omgaan met leerlingen, en met deze vragenlijst willen we erachter komen over hoe jij je voelt over de manier waarop jouw docent met leerlingen (jou) omgaat. Jouw respons hierop is vertrouwelijk en wordt dus met niemand gedeeld. Graag eerlijk en oprecht de vragen beantwoorden.

1. Ik heb het gevoel dat mijn docent mij keuzes en opties biedt.

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

2. Ik voel me begrepen door mijn docent

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

3. Ik kan open zijn richting mijn docent tijdens de les

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

4. Mijn docent laat vertrouwen zien in mijn kunnen van dit vak

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

5. Ik heb het gevoel dat mijn docent mij accepteert

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

6. Mijn docent zorgt ervoor dat ik begrijp wat het doel is van het vak en wat ik moet doen

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

7. Mijn docent moedigt me aan om vragen te stellen

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

8. Ik heb vertrouwen in mijn docent

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

9. Mijn docent beantwoordt mijn vragen volledig en met zorg

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

10. Mijn docent luistert naar hoe ik dingen wil doen

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

11. Mijn docent gaat goed om met de emoties van anderen

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

12. Ik heb het gevoel dat mijn docent om mij geeft

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

13. Ik vind het fijn hoe de docent tegen mij praat

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

14. Mijn docent probeert te zien hoe ik dingen zie voordat hij/zij een andere manier van doen voorstelt

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

15. Ik heb het gevoel dat ik mijn gevoelens kan delen met mijn docent

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

5. VRAGENLIJST LEERKLIMAAT LEERLINGEN NA HET TESTEN MET TOEVOEGING VAN EXTRA VRAGEN

Link naar vragenlijst gemaakt op Google Formulier: <https://forms.gle/Ahd1XdnojfLem6n66>

Instructie

Deze vragenlijst bevat vragen die gerelateerd zijn aan jouw ervaring met jouw docent van deze les. Iedere docent heeft een andere manier van omgaan met leerlingen, en met deze vragenlijst willen we erachter komen over hoe jij je voelt over de manier waarop jouw docent met leerlingen (jou) omgaat. Jouw respons hierop is vertrouwelijk en wordt dus met niemand gedeeld. Graag eerlijk en oprecht de vragen beantwoorden.

Het is hierbij de bedoeling dat je de vraag leest en vervolgens een cijfer geeft over in hoeverre je het hiermee eens bent. Dit kan je doen door te kijken naar de schaal die erbij staat, en vervolgens het cijfer in het antwoord vak te zetten. Op het laatst zijn er nog wat open vragen, dus hier hoeft je geen cijfers in te vullen. Je vult hier dus een eigen antwoord in.

1. Ik heb het gevoel dat mijn docent mij keuzes en opties biedt.

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

2. Ik voel me begrepen door mijn docent

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

3. Ik kan open zijn richting mijn docent tijdens de les

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

4. Mijn docent laat vertrouwen zien in mijn kunnen van dit vak

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

5. Ik heb het gevoel dat mijn docent mij accepteert

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

6. Mijn docent zorgt ervoor dat ik begrijp wat het doel is van het vak en wat ik moet doen

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

7. Mijn docent moedigt me aan om vragen te stellen

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

8. Ik heb vertrouwen in mijn docent

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

9. Mijn docent beantwoordt mijn vragen volledig en met zorg

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

10. Mijn docent luistert naar hoe ik dingen wil doen

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

11. Mijn docent gaat goed om met de emoties van anderen

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

12. Ik heb het gevoel dat mijn docent om mij geeft

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

13. Ik vind het fijn hoe de docent tegen mij praat

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

14. Mijn docent probeert te zien hoe ik dingen zie voordat hij/zij een andere manier van doen voorstelt

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

15. Ik heb het gevoel dat ik mijn gevoelens kan delen met mijn docent

1	2	3	4	5	6	7
Sterk mee			Neutraal			Sterk mee eens
oneens						

16. Hoe vond je de lessen van afgelopen drie weken gaan, in vergelijking met hoe het daarvoor was?

17. Heb je verschil gemerkt in hoe jouw docent nu lesgeeft, ten opzichte van hoe het drie weken geleden was? Zo ja, wat merkte je?

18. Wat vind je fijn aan de manier waarop jouw docent nu lesgeeft?

19. Wat zou volgens jou nog een goede toevoeging zijn aan de manier van lesgeven van jouw docent?

20. Wat zou volgens jou nog een goede toevoeging zijn aan de les van jouw docent?

21. Hoe gemotiveerd voel jij je nu, in vergelijking met drie weken geleden? (toen je de eerste keer deze vragenlijst invulde)

- ☐ Minder gemotiveerd
- ☐ Evenveel gemotiveerd als eerst
- ☐ Meer gemotiveerd
- ☐ Anders:

6. MANIER VAN MOTIVEREN DOCENTEN VRAGENLIJST

Zoals eerder beschreven is deze vragenlijst door Deci, Schwartz, Sheinman & Ryan (Deci et al., 1981) ontworpen en door onderzoek van Reeve et al. (1999) gevalideerd als een kwalitatief goed meetinstrument om de motivationele stijl van een docent vast te stellen. De vragenlijst is letterlijk vertaald van het Engels naar het Nederlands om zo de validiteit van de vragenlijst te waarborgen. Dit is gedaan door twee personen (onderzoeker en een andere WO-psychologie student) om een goede vertaling te garanderen.

Instructie

Op de volgende pagina zul je een reeks van vragen vinden. Ieder van hen beschrijft een voorval en beschrijft vervolgens vier manieren om op de situatie te reageren. Hierbij is het de bedoeling dat je deze situaties en

responses reageert, en vervolgens per respons aangeeft hoe gepast je de reactie vindt om te gaan met de beschreven situatie. Hierbij kun je kiezen uit de volgende schaal:

1	2	3	4	5	6	7
Erg			Redelijk			Erg
Ongepast			gepast			gepast

Hieronder staat een voorbeeld:

vraag: pietje is langzaam met zijn werk, het beste wat jij kan doen als docent is:

- A. Hem aansporen om sneller te gaan, anders weet jij dat je de sjaak bent, want dan haalt pietje het voorgeschreven niveau niet
- B. Hem aansporen om sneller te gaan, hij zou dit al lang sneller moeten kunnen, en dit vertel je hem ook
- C. Hem aansporen om sneller te gaan, waarbij je uitlegt dat het anders lastig wordt om de rest van de klas bij te houden

antwoord:

- A. 4
- B. 6
- C. 4

Er zijn geen juiste of onjuiste antwoorden bij deze vragen. Het gaat hier om te kijken wat jouw manier van reageren is richting leerlingen, ouders en andere betrokkenen.

Sommige van de verhalen vragen wat jij zou doen als docent, andere vragen om een reactie van jou die je zou geven wanneer je ouders of andere docenten advies zou geven. Weer anderen zullen vragen om te reageren alsof jij de ouder bent. Als je zelf geen ouder bent, probeer je dan in te beelden hoe het voor jou zou zijn in die situatie.

1. Jim is een gemiddelde leerling wie presteert volgens het voorgeschreven niveau. De afgelopen twee weken lijkt hij lusteloos en doet hij niet mee tijdens het gezamenlijk lezen. Het werk wat hij levert is zoals het hoort, maar hij heeft geen opdrachten volledig afgemaakt. Een telefoongesprek met zijn moeder heeft geen bruikbare informatie opgeleverd. Het beste voor Jim zijn docent om te doen is:
 - a. Ze zou hem duidelijk moeten maken hoe belangrijk het is om opdrachten af te maken, gezien dat hij dit moet leren om zelf beter te worden en de stof te beheersen.
 - b. Ze moet hem laten weten dat hij niet al zijn werk nu af moet hebben, en kijken of ze hem kan helpen om uit zijn lusteloosheid te komen
 - c. Ze moet hem na schooltijd laten blijven totdat hij al het werk van die dag af heeft
 - d. Ze moet aan hem laten zien hoe hij het doet vergeleken met de andere leerlingen, hoever hij is met zijn werk en hem aanmoedigen om te zorgen dat hij bijbeent bij de rest
2. Tijdens een oudergesprek gisteravond zijn meneer en mevrouw Groen verteld dat hun dochter Sara meer vooruitgang heeft geboekt dan verwacht sinds het laatste oudergesprek. De ouders en docent hopen dat Sara zo door blijft gaan zodat ze niet het jaar over hoeft te doen. (dit was iets wat de ouders eigenlijk hadden verwacht sinds haar laatste rapport). Als gevolg van het ouder gesprek besluiten de ouders van Sara om:
 - a. Haar zakgeld te verhogen en haar een nieuwe fiets te geven wanneer ze zo blijft verbeteren
 - b. Haar te vertellen dat ze het nu net zo goed doet als de meeste kinderen van haar klas
 - c. Haar vertellen dat ze weten van haar rapport en haar laten weten dat ze op de hoogte zijn van haar vooruitgang in onafhankelijkheid op school en thuis
 - d. De nadruk blijven leggen op het feit dat ze hard moet werken om betere cijfers te behalen

3. Donny verliest vaak zijn geduld en valt vaak andere leerlingen lastig. Hij reageert niet goed als jij zegt wat hij moet doen, en je bent bezorgd dat hij op deze manier niet de sociale vaardigheden leert die hij nodig heeft. Het beste wat jij kan doen met hem is:
 - a. Benadrukken hoe belangrijk het is om jezelf onder controle te houden om te zorgen dat hij successen boekt op school en in andere situaties.
 - b. Je zet hem in een speciale klas die structuur en beloningen biedt die hij nodig heeft.
 - c. Help hem in te zien hoe andere leerlingen zich gedragen in verschillende situaties en hem prijzen wanneer hij dit gedrag zelf ook vertoont.
 - d. Je realiseert je dat Donny waarschijnlijk niet de aandacht krijgt die hij nodig heeft en je wordt meer responsief naar hem toe.
4. Je zoon is een van de betere spelers van een voetbalteam, ze winnen vaak. Je echter bent bezorgd, omdat hij zojuist tegen je heeft gezegd dat hij zijn spellingtoets niet heeft gehaald, en hij die overmorgen opnieuw moet doen. Je besluit dat de beste manier om te handelen het volgende is:
 - a. Aan hem vragen hoe hij van plan is deze situatie aan te pakken.
 - b. Hem vertellen dat het beter zou zijn als hij zou beslissen om de voetbalwedstrijd van morgen over te slaan, zodat hij kan zorgen dat hij leert voor de spellingtoets.
 - c. Bekijk of anderen ook in dezelfde situatie zitten en hem voorstellen om net zoveel te leren als dat zij doen.
 - d. Beslissen dat hij de voetbalwedstrijd van morgen moet overslaan zodat hij kan leren; voetbal heeft te veel negatieve invloed gehad op zijn schoolwerk.
5. In je klas zit een meisje genaamd Margy. Ze is al het hele jaar het mikpunt geweest van grappen door andere leerlingen. Margy is een rustig meisje en veel alleen. Ondanks alle moeite van voorgaande docenten lijkt Margy nog steeds niet geaccepteerd door de andere leerlingen. Het beste wat je zou kunnen doen is volgens jou:
 - a. Haar tot interacties met anderen stimuleren en haar veel complimenten geven voor elk sociaal initiatief.
 - b. Met haar praten en benadrukken dat ze vrienden zou moeten maken om nog gelukkiger te worden.
 - c. Haar uit te nodigen om te praten over haar relaties met de andere leerlingen, en haar aanmoedigen om kleine stappen te maken wanneer ze daar klaar voor is.
 - d. Haar aan te moedigen om te observeren hoe andere leerlingen met elkaar omgaan en vervolgens bij hen aansluiten.
6. De afgelopen paar weken zijn er dingen verdwenen van het bureau van de docent en zijn er bij andere leerlingen ook dingen verdwenen (rekenmachine, pennen). Vandaag heeft de docent gezien dat Marvin een rekenmachine van de tafel van een leerling heeft gepakt. De docent heeft de moeder van Marvin gebeld en haar ingelicht over dit incident. Hoewel de lerares vermoedt dat Marvin verantwoordelijk is voor de andere missende voorwerpen, noemde ze in het gesprek met moeder enkel deze, en verzekerde de moeder dat ze Marvin goed in de gaten zou houden. Het beste wat de moeder nu kan doen is:
 - a. Met hem praten over de consequenties van stelen en wat het kan betekenen in relatie tot de andere leerlingen.
 - b. Er met hem over praten, haar vertrouwen in hem uitspreken en proberen te begrijpen waarom dat hij het heeft gedaan.
 - c. Hem een standje geven; stelen is niet iets wat getolereerd kan worden en hij moet dit leren.
 - d. Benadrukken dat het fout is wat hij heeft gedaan, hem zijn excuses laten aanbieden en aan de docent en leerling en hem laten beloven dat hij het nooit meer zal doen
7. Jouw kind behaalt gemiddelde cijfers, en je zou graag willen zien dat ze hogere cijfers gaat halen. Een nuttige aanpak zou zijn om:
 - a. Haar aan te moedigen om over haar rapport te praten en wat dit voor haar betekent.
 - b. Samen met haar naar haar rapport te kijken en vervolgens duidelijk maken waar ze staat ten opzichte van haar klas.

- c. Haar vertellen dat ze het beter moet doen, met deze cijfers zal ze niet naar de universiteit kunnen.
- d. Haar een euro geven voor iedere 9, en 50 cent voor iedere 7 die ze haalt op toekomstige rapporten.

7. VOORBEELD DOCUMENT VOOR DOCENT BIJ EVALUATIE

SCORES KLAS DOCENT 2

VOOR HET TESTEN

Op schaal van 1 tot en met 7

SCORES LEERLINGEN

Leerling	Score	Leerling	Score
Leerling 1:	5.3	Leerling 11:	5.7
Leerling 2:	6.7	Leerling 12:	4
Leerling 3:	6.2	Leerling 13:	6.5
Leerling 4:	6.2	Leerling 14:	5.9
Leerling 5:	6.1	Leerling 15:	5.2
Leerling 6:	5.1	Leerling 16:	6.5
Leerling 7:	6.2	Leerling 17:	5.8
Leerling 8:	5.9	Leerling 18:	5.9
Leerling 9:	6.5	Leerling 19:	6.3
Leerling 10:	6.3	Leerling 20:	6.6
Gemiddelde score		5.9	

SCORES PER VRAAG

Vraag	Score
Ik heb het gevoel dat mijn docent mij keuzes en opties biedt	6
Ik voel me begrepen door mijn docent	6.3
Ik kan open zijn richting mijn docent tijdens de les	6.1
Mijn docent laat vertrouwen zien in mijn kunnen van de vakken	5.5
Ik heb het gevoel dat mijn docent mij accepteert	6.4
Mijn docent zorgt ervoor dat ik begrijp wat het doel is van het vak en wat ik moet doen	5.9
Mijn docent moedigt me aan om vragen te stellen	5.4
Ik heb vertrouwen in mijn docent	6.4
Mijn docent beantwoordt mijn vragen volledig en met zorg	5.9
Mijn docent luistert naar hoe ik dingen wil doen	5.9
Mijn docent gaat goed om met de emoties van mij en van anderen	6.2
Ik heb het gevoel dat mijn docent om mij geeft	6.1
Ik vind het niet fijn hoe de docent tegen mij praat (antwoorden omgekeerd, eigenlijk dus een hele lage score hierop, maar omdat de score van autonomie-ondersteuning zodanig wordt berekend zijn de scores dus omgedraaid) een lage score op deze vraag is dus juist goed.	4.6
Mijn docent probeert te zien hoe ik dingen zie voordat hij/zij een andere manier van doen voorstelt	5.6
Ik heb het gevoel dat ik mijn gevoelens kan delen met mijn docent	6.3
Gemiddelde score	5.9

NA HET TESTEN

Op schaal van 1 tot en met 7

SCORES LEERLINGEN

Leerling	Score	Leerling	Score
Leerling 1:	6.4	Leerling 7:	6.1
Leerling 2:	6.5	Leerling 8:	5.9
Leerling 3:	6.2	Leerling 9:	6.1
Leerling 4:	5.5	Leerling 10:	6.5
Leerling 5:	6.3	Leerling 11:	6.3
Leerling 6:	6.4	Leerling 12:	6.2
Gemiddelde score		6.2	

Let op! de leerlingen staan genummerd, maar het is niet zo dat leerling 1 van vorige tabel dezelfde leerling is als in deze tabel. Dus leerling 1 van voor het testen is niet dezelfde leerling als leerling 1 bij na het testen. Dit kon niet, omdat de enquête anoniem is ingevuld.

SCORES PER VRAAG

Vraag	Score
Ik heb het gevoel dat mijn docent mij keuzes en opties biedt	6.5
Ik voel me begrepen door mijn docent	6.4
Ik kan open zijn richting mijn docent tijdens de les	6.3
Mijn docent laat vertrouwen zien in mijn kunnen van de vakken	6
Ik heb het gevoel dat mijn docent mij accepteert	6.5
Mijn docent zorgt ervoor dat ik begrijp wat het doel is van het vak en wat ik moet doen	6.2
Mijn docent moedigt me aan om vragen te stellen	5.7
Ik heb vertrouwen in mijn docent	6.5
Mijn docent beantwoordt mijn vragen volledig en met zorg	6.3
Mijn docent luistert naar hoe ik dingen wil doen	6.2
Mijn docent gaat goed om met de emoties van mij en van anderen	6.3
Ik heb het gevoel dat mijn docent om mij geeft	6.3
Ik vind het niet fijn hoe de docent tegen mij praat (antwoorden omgekeerd, eigenlijk dus een hele lage score hierop, maar omdat de score van autonomie-ondersteuning zodanig wordt berekend zijn de scores dus omgedraaid)	5.3
Mijn docent probeert te zien hoe ik dingen zie voordat hij/zij een andere manier van doen voorstelt	5.8
Ik heb het gevoel dat ik mijn gevoelens kan delen met mijn docent	6.3
Gemiddelde score	6.2

SAMENVATTING ANTWOORDEN OP OPEN VRAGEN

- Hoe vond je de lessen van de afgelopen drie weken gaan, in vergelijking met hoe het daarvoor was?**
De meeste leerlingen geven aan dat ze de lessen vooral erg leuk vonden, een paar andere leerlingen geven aan dat het ook echt beter is dan drie weken geleden.
- Heb je verschil gemerkt in hoe jouw docent nu lesgeeft, ten opzichte van hoe het drie weken geleden was? en zo ja, wat merkte je?**

Een aantal leerlingen geven bij deze vraag aan niet erg veel verschil gemerkt te hebben, maar vinden het nog steeds goed gaan. Een paar andere leerlingen geven aan dat ze gemerkt hebben dat de docent iets strenger was, en dat ze meer het gevoel hebben dat de docent om hen geeft.

3. Wat vind je fijn aan de manier waarop je docent nu lesgeeft?

Leerlingen geven bij deze vraag aan dat ze de docent gewoon goed vinden lesgeven. Hierbij geeft een leerling aan dat de docent erg op haar gemak is, en een andere leerling geeft aan dat de docent goed uitleg geeft. Tot slot is er nog een leerling die opmerkt dat ze de vrijheid die ze krijgen van de docent erg fijn vinden, en een andere leerling geeft aan dat hij/zij blij wordt van de lessen van deze docent.

4. Wat zou volgens jou nog een goede toevoeging zijn aan de manier van lesgeven van jouw docent?

Bijna alle leerlingen geven bij deze vraag aan geen toevoegingen te weten. Een leerling geeft aan dat hij/zij het prettig zou vinden als de docent de klas rustiger houdt.

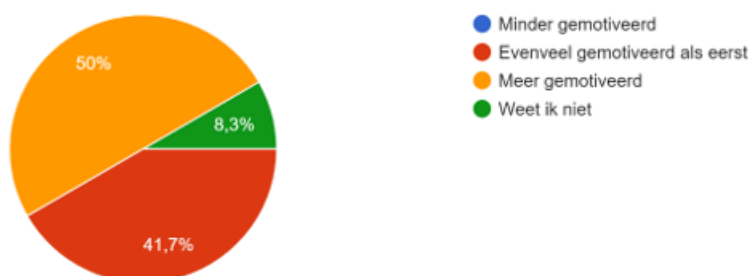
5. Wat zou volgens jou nog een goede toevoeging zijn aan de les van jouw docent?

Ook bij deze vraag weten de leerlingen niet wat een goede toevoeging zou zijn, of geven aan dat het gewoon prima is zoals het nu is.

6. Hoe gemotiveerd voel jij je nu, in vergelijking tot drie weken geleden? (toen je de vragenlijst voor de eerste keer invulde)

Hoe gemotiveerd voel jij je nu, in vergelijking met drie weken geleden? (toen je de eerste keer deze vragenlijst invulde)

12 antwoorden

8. EVALUATIEVRAGEN TOOLBOX WEBSITE VERSIE

Dit is de vragenlijst die gebruikt werd bij het evalueren met de docenten die de websiteversie van de toolbox hadden getest. Hierbij werd aanvullend aan de vragen ook gebruik gemaakt van ofwel de *feedback Capture grid*, of van *I like, I wish, What if*.

Vraag feedback Capture grid

- Hoe is het uitvoeren van het onderdeel gegaan?

Hierbij vervolgens invullen wat ze fijn vonden (likes), wat hun kritiek is (criticisms), wat hun vragen zijn bij het geteste onderdeel (questions) en wat hun ideeën of eventuele aanpassingen zijn (ideas).

Vraag voor I like, I wish, What if

Hoe heb je het uittesten van dit onderdeel ervaren?

Vervolgens dit indelen bij i like (wat vond ik fijn), i wish (wat zou ik willen, of wat zou de ideale vorm zijn) en what if (ideeën, suggesties voor aanpassingen, out of the box denken)

Vragen over de inhoud

- Wat vind je van de theorie van het geteste onderdeel?
 - o Is het begrijpelijk, hoeveelheid, aansluiting op praktijkvoorbeelden
- Wat vind je van de theorie over motivatie?
 - o Is het begrijpelijk, hoeveelheid

- Wat vind je van de theorie over de SDT?
 - o Is het begrijpelijk, hoeveelheid
- Wat vind je van de theorie over autonomie-ondersteunend lesgeven?
 - o Is het begrijpelijk, hoeveelheid
- Is er nog iets wat je gemist hebt in de theorie?

Vragen vorm(geving)

- Hoe vind je het kleurgebruik op de website?
- Hoe vind je de vormgeving van de tekst op de website?
- Zijn de opties op de website duidelijk?
- Is het gelukt om bij het blog te komen? → Zo ja, heb je dit bekeken?

Vragen over de uitvoering

- Waren de tips uitvoerbaar?
- Was de theorie uitvoerbaar?
- Heb je de praktijkvoorbeelden gebruikt in de uitvoering?
- Heeft de bewustwording en kennis over gedrag van leerlingen je geholpen om hier effectief mee om te gaan?
- Was er iets wat je miste in de praktijkvoorbeelden of tips om de onderdelen toe te kunnen passen in de praktijk?
- Heb je verschil gemerkt?

9. EVALUATIEVRAGEN TOOLBOX HANDLEIDING VERSIE

Dit is de vragenlijst die gebruikt werd bij het evalueren met de docenten die de handleiding versie van de toolbox hadden getest. Hierbij werd aanvullend aan de vragen ook gebruik gemaakt van ofwel de *feedback capture grid*, of van *I like, I wish, What if*.

Vraag feedback capture grid

- Hoe is het uitvoeren van het onderdeel gegaan?
 Hierbij vervolgens invullen wat ze fijn vonden (likes), wat hun kritiek is (criticisms), wat hun vragen zijn bij het geteste onderdeel (questions) en wat hun ideeën of eventuele aanpassingen zijn (ideas).

Vraag voor I like, I wish, What if

Hoe heb je het uittesten van dit onderdeel ervaren?

Vervolgens dit indelen bij i like (wat vond ik fijn), i wish (wat zou ik willen, of wat zou de ideale vorm zijn) en what if (ideeën, suggesties voor aanpassingen, out of the box denken)

Vragen over de inhoud

- Wat vind je van de theorie van het geteste onderdeel?
 - o Is het begrijpelijk, hoeveelheid, aansluiting op praktijkvoorbeelden
- Wat vind je van de theorie over motivatie?
 - o Is het begrijpelijk, hoeveelheid

- Wat vind je van de theorie over de SDT?
 - o Is het begrijpelijk, hoeveelheid
- Wat vind je van de theorie over autonomie-ondersteunend lesgeven?
 - o Is het begrijpelijk, hoeveelheid

Vragen vorm(geving)

- Hoe vind je de manier van schrijven in de handleiding?
- Hoe vind je de gebruiksvriendelijkheid van de handleiding?
- Hoe vind je dat het onderdeel was uitgewerkt?
- Zou de handleiding volgens jou moeten worden uitgeprint, of digitaal blijven?

Vragen over de uitvoering

- Waren de tips uitvoerbaar?
- Was de theorie uitvoerbaar?
- Heb je de praktijkvoorbeelden gebruikt in de uitvoering?
- Heb je tijdens het testen, wanneer leerlingen het ergens niet mee eens waren, hen de optie gegeven om met andere suggesties te komen?
 - o Zo ja, wat was hiervan de uitkomst?
- Merk je een verschil met het tonen van geduld na het testen van dit onderdeel in vergelijking met hoe je dit eerst deed?
- Hoe heb je het inzetten van informatief en niet onderdrukkend taalgebruik gedaan/ervaren?
- Heb je verschil gemerkt?

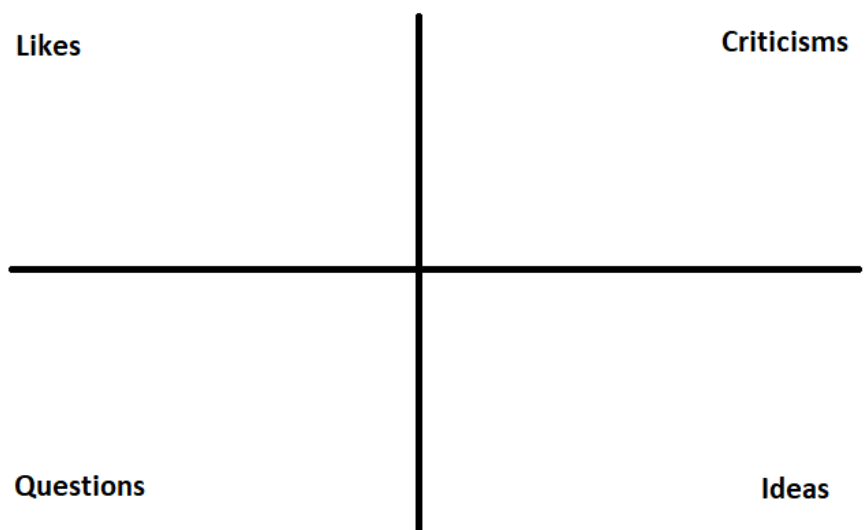
10. GEBRUIKTE TOOLS BIJ EVALUATIE

Om ervoor te zorgen dat het evalueren op een effectieve manier gedaan werd, is er gebruik gemaakt van meerdere manieren om te evalueren. Hier is voor gekozen om te zorgen dat er veel en bruikbare informatie zou komen uit de evaluaties, en daarnaast om te zorgen dat het evalueren wat meer interactief was voor de deelnemende docenten.

FEEDBACK CAPTURE GRID

Met behulp van het Feedback Capture Grid kan feedback worden georganiseerd op een structurele manier (Dam & Siang, 2022). Het kan gebruikt worden gedurende het testen, maar ook naderhand. De Feedback Capture Grid bestaat uit vier vakken: Likes, Criticisms, Questions en Ideas. Bij het vak 'likes' wordt de positieve feedback gezet. Bij het vak 'criticisms' wordt de negatieve feedback of kritiek gezet. Bij het vak 'questions' worden de vragen van de deelnemers en de overige vragen die het testen heeft opgeroepen neergezet. Tot slot wordt bij het vak 'ideas' worden de ideeën neergezet die ontstaan zijn door het testen of die door het evalueren ontstaan.

Figuur 8 - feedback capture grid

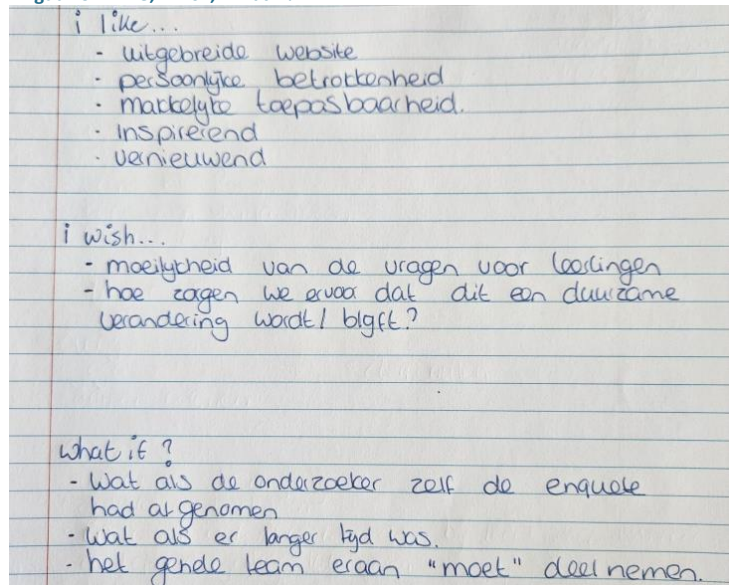

I LIKE, I WISH, WHAT IF

"I like, I wish, What If" is ook een gestructureerde manier om feedback te verzamelen (Dam & Siang, 2022). Bij het onderdeel 'I like' is het de bedoeling dat de deelnemers vertellen wat zij goed vonden aan het prototype. Bij het onderdeel 'I wish' moeten de deelnemers beschrijven hoe zij denken dat het prototype kan worden aangepast of kan worden verbeterd. Tot slot is het bij het onderdeel 'What If' de bedoeling dat er aan de deelnemers wordt gevraagd of zij nog suggesties of ideeën hebben die niet persé met het prototype te maken hoeven te hebben. Dit zorgt er volgens Dam & Siang (2022) voor dat er zo mogelijkheden tot nieuwe ideeën kunnen ontstaan die vervolgens onderzocht kunnen worden. Deze manier kan bijvoorbeeld worden uitgevoerd op een vel papier.

Het voordeel van deze manier is dat het ervoor zorgt dat de feedback van de deelnemers op een constructieve en positieve manier wordt gezet (Dam & Siang, 2022). Deze manier is met name effectief voor deelnemers die het moeilijk vinden om constructieve feedback te geven, zoals bijvoorbeeld leerlingen.

Figuur 9 - I like, I wish, What if?

11. PROTOTYPEN TIPS EN KORTE THEORIE

Deze twee prototypen zijn ontwikkeld naar aanleiding van de feedback die ontvangen is van de onderwijskundige. Deze gaf aan dat kaartjes of een pagina waarop alles kort beschrijven staat een goede aanvulling zou kunnen zijn op de interventie.

Figuur 10 - Prototype 1

KERNKAART ONDERDEEL EEN – VOORBEREIDEN VAN EEN LES

THEORIE

Kernpunten
<i>Het nemen van het perspectief van de leerling betekent dat een docent probeert te kijken naar een les vanuit het standpunt van een leerling. Hierdoor is een docent beter in staat om hun behoeften te begrijpen.</i>
<i>Het nemen van het perspectief van de leerling kan een docent helpen om potentiële obstakels in een les te zien en eventuele weerstand al voorkomen.</i>
<i>Bij het voorbereiden van een les kan een docent zichzelf een aantal vragen stellen over de interesses en de relevantie van de les voor de leerlingen. Daarnaast kan eigen ervaring met voorgaande klassen ook gebruikt worden.</i>

IN DE PRAKTIJK

Kernpunten
<i>Een docent kan dit doen door aan het begin van de les het lesplan te vertellen aan de leerlingen, en hun te vragen of zij nog suggesties hebben om de les beter/leuker te maken.</i>
<i>Een ander voorbeeld is het vragen van feedback aan de leerlingen, bijvoorbeeld tijdens de laatste vijf minuten van een les. Dit kan positief zijn voor de leservaring van de leerlingen, en geeft hun een gevoel van betrokkenheid.</i>

Figuur 11 - Prototype 2

Kennisgeving toestemming opname afstudeerwerk

Fontys Hogescholen stelt de student in de gelegenheid om zijn/haar afstudeerwerk in een databank op te laten nemen en publiekelijk toegankelijk te maken. Voor de regeling inzake het auteursrecht en licentie tot opname wordt verwezen naar artikel 39 lid 5 van het Studentenstatuut van Fontys, te weten: "Het auteursrecht op de door de student in het kader van de opleiding gemaakte werken, zoals scripties, verslagen, notities, uitvoeringen, toneelstukken, werkstukken en dergelijke, komt toe aan de student. Fontys mag deze werken gebruiken voor publicitaire doeleinden en opnemen in databanken waar Fontys aan deelneemt, zoals HBO-Kennisbank, tenzij de stagebiedende organisatie dit expliciet weigert of anderszins overeengekomen is."

Het afstudeerwerk wordt uitsluitend in de database opgenomen wanneer dit beoordeeld wordt met de kwalificatie 7 of hoger. Het afstudeerwerk zal gedurende 7 jaren in de databank zijn opgenomen en voor het publiek beschikbaar zijn.

Gegevens afstudeerwerk

Titel afstudeerwerk: Evaluatiedocument - Sterke motivatie begint bij ondersteunend onderwijs: een toolbox voor docenten op weg naar autonomie-ondersteunend lesgeven

Na(a)m(en) student(en): Elke Tonneijk

Hogeschool: Fontys hogescholen

Opleiding: Toegepaste Psychologie

Datum: 12-06-2023

Toestemming

De student heeft op basis van artikel 39 lid 5 van het Studentenstatuut een licentie tot opname door Fontys van het hierboven genoemde afstudeerwerk in de HBO-kennisbank verleend.

Fontys verwerkt de persoonsgegevens van student(en) alleen voor dit welbepaald doel en heeft de verwerking(en) in het register van gegevensverwerkingen vastgelegd. Fontys is gegevensverantwoordelijke en heeft met de verwerker(s) van haar persoonsgegevens verwerkersovereenkomst(en) gesloten.

Indien de stagebiedende organisatie c.q. opdrachtgever niet akkoord gaat met plaatsing van het afstudeerwerk in de HBO-kennisbank, dan dient dat hieronder door de stagebiedende organisatie c.q. opdrachtgever worden aangevinkt/aangegeven.

- ☐ Stagebiedende organisatie c.q. opdrachtgever gaat niet akkoord met plaatsing van het afstudeerwerk zoals hiervoor aangegeven.

Ondertekening stagebiedende organisatie c.q. opdrachtgever

Naam organisatie: Scholen gemeenschap Were Di

Naam ondertekenaar: Rianne Groenen

Functie ondertekenaar: intern leerling begeleider

Datum: 12-06-2023

Handtekening:

Dit formulier dient tegelijkertijd met het afstudeerwerk ingeleverd te worden bij het secretariaat / stagebureau / examenbureau.

Invoerformulier afstudeerwerk student

A.u.b. invullen in Word

		Tips!
Ondertitel:	<i>Sterke motivatie begint bij ondersteunend onderwijs: een toolbox voor docenten op weg naar autonomie-ondersteunend lesgeven</i>	Neem, als deze er is, de ondertitel letterlijk over van de titelpagina
Samenvatting:	Leerlingen van SG Were Di ervaren een verminderde mate van motivatie. Docenten merken dit in hun lessen, en ervaren hier hinder door. Uit onderzoek blijkt dat docenten invloed kunnen hebben op de motivatie van leerlingen, maar docenten van SG Were Di geven aan niet te weten hoe. Hiervoor is een toolbox ontwikkeld waarin de autonomie-ondersteunende manier van lesgeven centraal staat. Deze manier van lesgeven is afkomstig van de Self-Determination Theory, en is door meerdere onderzoekers als effectief beschreven. Verschillende docenten hebben de toolbox uitgetest, en feedback hierop gegeven. Door de gemaakte aanpassingen zijn deze docenten, maar ook het schoolbestuur erg positief over de toolbox. Leerlingen zelf gaven ook aan verschil gemerkt te hebben in de manier van lesgeven van hun docent, en ervaren meer keuzevrijheid en openheid vanuit hun docent. Volgend schooljaar zal deze interventie worden meegenomen bij de ontwikkeling van een nieuwe onderwijsvisie bij SG Were Di.	<i>De samenvatting fungeert niet alleen als toelichting op de titel, maar ook als een sterk verkorte versie van de inhoud.</i> <i>Een bondige samenvatting met daarin goede trefwoorden levert het beste zoekresultaat op.</i>
Trefwoorden:	Motivatie, Self-determination theory, docenten, middelbare school, interventie, lesgeven	<i>Kies maximaal zeven vrije trefwoorden die het onderwerp van de scriptie omschrijven.</i> <i>Bijvoorbeeld: trefwoord1, trefwoord2, trefwoord3</i>

Publicatiedatum:	12-06-2023	<i>Datum waarop het afstudeerwerk officieel is gepubliceerd, zoals genoemd in de scriptie</i>
Aantal pagina's:	69	
Publicatietype:	☒ Afstudeerwerk Bachelor ☐ Stageverslag ☐ Afstudeerwerk Master	
Taal:	Nederlands	
Gebruiksrecht:	<i>Uitleg: zie http://creativecommons.nl/uitleg/</i> ☐ Restricted access (alle rechten voorbehouden) ☐ CC BY Naamsvermelding ☐ CC BY-SA Naamsvermelding-Gelijk Delen ☒ CC BY-NC Naamsvermelding-Niet Commercieel ☐ CC BY-NC-SA Naamsvermelding-Niet Commercieel-Gelijk Delen ☐ CC BY-ND Naamsvermelding-Geen Afgeleide Werken ☐ CC BY-NC-ND Naamsvermelding-Niet Commercieel-Geen Afgeleide Werken	
Afstudeer-organisatie:	Scholen Gemeenschap Were Di	<i>Naam en locatie van de opdrachtgever; het bedrijf of de instelling waarvoor, of waarin, het werk gedaan is. Bijvoorbeeld: ASML, Veldhoven</i> <i>NB: <u>bij een scriptie die geanonimiseerd is hier niets invullen!</u></i>
Begeleider(s):	Marijke Bergman, Tanja Stöver	<i>De naam/namen van de begeleiders <u>van Fontys</u></i>
Toestemming tot publicatie:	☒ vanaf datum beoordeling scriptie ☐ vanaf	

Opmerkingen: Deze interventie zal worden meegenomen in de ontwikkeling van een nieuwe onderwijsvisie bij SG Were Di.

Ruimte voor aanvullende opmerkingen

13. RUWE VERSIES EVALUATIES DOCENTEN

EVALUATIE DOCENT 1

Feedback capture grid

<u>Likes</u> : de praktische voorbeelden en de website zelf.
<u>Questions</u> : wat doe je met buitensporig gedrag van leerlingen binnen de kaders van het autonomie-ondersteunend lesgeven?
<u>Criticisms</u> : geen
<u>Ideas</u> : gebruik maken van concrete tools. De docent geeft hierbij wel aan dat hij het zelf ook lastig zou vinden om te bedenken wat voor tools precies, dus hij weet niet hoe dit eruit zou zien.

Evaluatie inhoud

Docent vond de inhoud erg duidelijk en goed te begrijpen. Hij geeft hierbij aan dat het wel veel theorie was, maar dat het niet té veel was. Hierdoor heeft hij naar zijn mening een goed beeld kunnen vormen van de achterliggende theorie, wat volgens hem erg prettig was.

Evaluatie vorm(geving)

Docent vond de website erg prettig. Hij geeft hierbij aan dat hij het erg overzichtelijk vindt, en dat hij makkelijk kon vinden wat hij zocht. Verder gaf hij nog wel aan dat er soms stukjes niet helemaal leesbaar waren, omdat die bij hem van de pagina 'afvielen', dus dit is mogelijk iets om na te kijken.

Evaluatie uitvoering

Docent geeft aan met name de praktische tips als erg nuttig te hebben ervaren. Dit zorgde voor hem voor de koppeling van theorie naar praktijk. Zelf geeft hij dan ook aan een aantal van de praktijkvoorbeelden zelf toegepast te hebben, en dit erg nuttig vond. Wat hij het meest nuttig vond was het laten zien van geduld en het nut van een opdracht laten inzien. Dit laatste vindt hij soms nog wel lastig geeft hij aan, maar hij heeft het idee dat dit wel effect heeft. Het laten zien van geduld zorgt volgens hem dan ook voor meer rust in de klas, hij geeft hierbij aan dat het minder conflict oplevert met de leerlingen. Wat hij erg lastig vond was het informatief en niet-onderdrukkend taalgebruik. Hij geeft hierbij aan dat hij het moeilijk vindt om terug te kunnen kijken naar wat hij precies die les heeft gezegd, en of dit informatief en niet-onderdrukkend was. Hij geeft hierbij de suggestie om tijdens een lesobservatie te noteren wat een docent zegt, zodat hij dan naderhand nog zou kunnen terugkijken en reflecteren. Een andere mogelijke oplossing hiervoor zou om een les op te nemen, dus ofwel te filmen, ofwel door een spraakopname te maken en deze naderhand terug te luisteren.

EVALUATIE DOCENT 2

I like, I wish, What if?

<i>I like</i> - Uitgebreide website - Persoonlijke betrokkenheid - Makkelijke toepasbaarheid - Inspirerend en vernieuwend
<i>I wish</i> - De vragen voor de leerlingen bij de enquête waren mogelijk wat lastig voor hen, met name die vraag die omgekeerd was, deze mogelijk aanpassen? - Hoe kunnen we ervoor zorgen dat dit een duurzame verandering wordt/blijft?
<i>What if?</i> - Wat als de onderzoeker zelf de enquête had uitgelegd en afgenomen bij de leerlingen? - Wat als er langer de tijd was voor het testen? - Wat als het gehele team van docenten had moeten deelnemen aan het testen?

Evaluatie inhoud

Docent vond de theorie en inhoud duidelijk, en vooral erg toepasbaar in de praktijk. De docent is van mening dat alle collega's in het onderwijs dit wel kunnen begrijpen, en anders zouden de praktijkvoorbeelden die er al staan nog goed kunnen helpen, geeft de docent aan. De lengte van de theorie is ook prima volgens deze docent.

Evaluatie vorm(geving)

De docent geeft aan de website erg prettig te vinden, hij geeft hierbij aan dat de website erg uitgebreid en duidelijk is. Daarnaast geeft de docent aan deze vorm vernieuwend en inspirerend te vinden. Aan de vormgeving zou de docent dan ook niks aanpassen geeft hij aan, het kleurgebruik is prettig, en de pagina-indeling is duidelijk en overzichtelijk. Wat de docent nog wel aangeeft is dat het blog was onduidelijk is, omdat een aantal onderdelen door elkaar lijken te staan.

Evaluatie uitvoering

Zoals eerder al beschreven is vond de docent het prettig dat de theorie, en de praktijkvoorbeelden, goed toepasbaar waren in de praktijk. Hij geeft hierbij aan wel een eigen draai aan de voorbeelden heeft gegeven, maar dat ze erg verhelderend waren. Verder geeft de docent aan dat hij met name gebruik heeft gemaakt van het bieden van verklarende redenen. Hierbij had hij het idee dat ze soms wel effect hadden, maar niet wanneer het de laatste opdracht van de dag was. Dan willen de leerlingen gewoon naar huis, en luisteren ze niet goed meer volgens hem/haar. Hij geeft verder nog aan dat hij het stimuleren van de innerlijke motivatiebronnen wat lastiger vond, en met name de autonomie en verbondenheid heeft gestimuleerd. De docent geeft aan dat hij wel verschil merkt met voor het testen. Hierbij merkt de docent op dat hij meer bewust is geworden van het doen van verzoeken en welke reden hierachter zit. De docent geeft aan dat wanneer hij de les voorbereid zichzelf afvraagt of het nuttig is voor de leerlingen, of voor hemzelf. Verder denkt hij ook na over waarom iets nuttig is voor de leerlingen en hoe hij dit het beste kan verwoorden. Daarnaast probeert hij nu ook meer rekening te houden met de context waar de leerlingen zich op dat moment in bevinden, is het bijvoorbeeld bijna toetsweek of vakantie, dan houdt hij daar nu rekening mee. Het testen heeft bij de docent dus met name voor bewustwording gezorgd.

EVALUATIE DOCENT 5

Feedback capture grid

Likes: duidelijkheid van de handleiding, correcte benadering van onderzoeker richting de docent en een goed onderliggend onderzoek.

Questions: hoe werkt een docent aan de verbondenheid tussen leerlingen?

Criticisms: wat kleine taalfoutjes

Ideas: geen

Evaluatie inhoud

De docent vond de inhoud helder en duidelijk. Hoeveelheid theorie was voor hem prima, en juist fijn als fundering voor het uitvoeren van zijn onderdeel. Hij vond het gebruik van de kernpunten fijn, en was het eens met het idee om kaartjes te gebruiken waarop onderdelen van de theorie kort worden beschreven. Hierbij is hij wel van mening dat dit moet worden gezien als aanvulling van de interventie, en niet een op zichzelf staand iets.

Evaluatie vorm(geving)

De handleiding was volgens de docent prettig vormgegeven. Hierbij vond hij het fijn dat hij het kon uitprinten, zodat hij dingen kon onderstrepen en aantekeningen maken. Hij heeft ook even de website variant van de toolbox bekeken, en vond dit een leuk idee. Zelf heeft hij echter de voorkeur voor de handleiding variant.

Evaluatie uitvoering

Het uitvoeren van de theorie en de praktijktips/voorbeelden was volgens hem goed te doen, hij gaf hierbij aan dat hij elementen hiervan al toepaste, en het goed vond passen bij zijn eigen manier van lesgeven. Verder gaf hij aan dat hij voordat hij begon met testen met zijn klas in gesprek was gegaan over zijn manier van lesgeven, en wat zij hiervan vonden. Dit heeft hij ervaren als een superfijn gesprek, en merkte dat zijn leerlingen eerlijk waren tegenover hem. Volgens hem heeft deze manier van lesgeven hem ertoe geleid om vaker gesprekken te voeren met zijn leerlingen.

EVALUATIE DOCENT 4

I like, I wish, What if?

<i>I like</i> - Alle docenten kunnen dit begrijpen - Toepasbaarheid van de theorie - Praktijkvoorbeelden
<i>I wish</i> - Dat dit door meer docenten zou worden gedaan, dus school breed inzetten
<i>What if?</i> /

Evaluatie inhoud

De inhoud en theorie bevatten volgens de docent genoeg diepgang, en is verder helder en duidelijk. Volgens de docent kan zelfs een leek dit lezen en begrijpen, wat hij als een positief iets ziet. Docent is dan ook van mening dat al zijn collega's dit ook zouden kunnen begrijpen. Het prettige taalgebruik speelt hierbij een rol. Verder is de docent wel van mening dat het stuk over verschillen in collectivistische- en individualistische culturen overbodig is. Hoeveelheid theorie is ook prima. Verder vond de docent de kernpunten per hoofdstuk erg prettig.

Evaluatie vorm(geving)

De docent vond de handleiding variant van de toolbox fijn. Zelf is hij meer van het aanstrepen geeft hij aan, en hij vindt het fijn om iets 'fysieks' te hebben. Website heeft hij nog niet naar gekeken, maar denkt wel dat zijn

voorkeur alsnog uitgaat naar de handleiding variant. De handleiding is prettig ingedeeld en is overzichtelijk, aldus de docent.

Evaluatie uitvoering

De docent is van mening dat iedere docent deze handleiding kan uitvoeren. Hij denkt dan ook dat het een goed idee is om dit meerdere docenten te laten doen. Tijdens het uitvoeren heeft hij wel gemerkt dat hij een geheugensteuntje miste. De onderzoeker heeft hierbij het idee van de kaartjes uitgelegd, en dit leek hem een goed idee. Hij zou het zelf nog fijner vinden als dit op een overzicht werd gezet zoals prototype twee, en dat dit dan op ieder bureau op school zou worden geplakt. Dit zou volgens hem goed kunnen helpen als geheugensteuntje. Verder neemt hij nu vaker het perspectief van de leerling in. Hierbij geeft hij aan dat hij dit het meest nuttig vindt wanneer hij zijn les voorbereid, zodat hij al “vooruit kan kijken” naar eventuele knelpunten in een les.

Het lezen en uitvoeren van de interventie heeft de docent vooral meer bewustwording gebracht. Hij vond het interessant om een andere kijk op bepaalde visies te zien. Ook zag hij onderbouwingen voor handelingen die hij nu al onbewust deed.

EVALUATIE DOCENT 3

I like, i wish, what if?

<i>I like</i>
- Herkenbaarheid
<i>I wish</i>
- Dat leerlingen meer gebruik maken van de keuzes die zij aangeboden krijgen in de les
<i>What if?</i>
- Meer uniformiteit bij docenten

Evaluatie inhoud

De docent vond de theorie duidelijk en goed leesbaar. Hij vond de hoeveelheid theorie in zijn bestand nog best wel veel, maar toen hij de nieuwe versie zag werd hij al meer enthousiast. Hij vond hierbij de kernpunten wel prettig, omdat je deze snel kan doorlezen als je geen tijd hebt. Ook het gebruik van de kernkaarten vond hij een goed idee, en denkt dat hij dit zelf ook zou gebruiken. Hij herkende vooral al veel wat hij nu al doet tijdens de lessen. Voor hem wel bevestiging dat hij het dus al ‘goed’ doet.

Evaluatie vorm(geving)

Prettig kleurgebruik, overzichtelijke hoofdstukken en kopjes. Geen aanvullingen.

Evaluatie uitvoering

Volgens de docent was veel van de theorie en praktische voorbeelden herkenbaar voor hem. veel hiervan doet hij dan ook al naar zijn mening. Hij denkt dat de praktische voorbeelden en tips erg handig zijn, ook voor zijn medecollega's. Dit maakt de theorie meer ‘levend’ volgens hem. Hij merkt wel dat leerlingen keuzes moeilijk vinden. Zelf denkt hij dat dit komt omdat er verder niet veel docenten zijn die dit doen. Daarbij is hij van mening dat als iedere docent meer gebruik zou maken van o.a. keuzes, het makkelijker wordt voor de leerlingen

